

AKCINĖ BENDROVĖ „ALITA“

Lietuvos Respublikos
Vertybinių popierių komisijai

2009-04-17 Nr.S-290

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisijos periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Alita“ generalinis direktorius Vytautas Junevičius ir vyriausioji buhalterė Alina Miežiūnienė, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, pridėdama auditorių patikrinta 2008 m. konsoliduota finansinė atskaitomybė; sudaryta pagal Europos Sąjungoje priimtus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, atitinka tikrovę ir teisingai parodo bendrovės ir bendrą konsoliduotų įmonių grupės turta, išsipareigojimus, finansinę būklę, pilną arba nuostolius, kad konsoliduotame metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, AB „Alita“ būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Generalinis direktorius

Vytautas Junevičius

Vyriausioji buhalterė

Alina Miežiūnienė

AB „Alita“

2008 m. gruodžio 31 d. konsoliduotos
metinės finansinės ataskaitos

Turinys

Informacija apie įmonę	2
Metinė ataskaita	3
Nepriklausomo auditoriaus išvada	4
Konsoliduotas balansas	6
Konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita	8
Konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	9
Konsoliduota pinigų srautų ataskaita	10
Pastabos	12
Metinis pranešimas	45
Priedas dėl atitikimo valdymo kodeksui	75

Informacija apie įmonę

AB „Alita“

Telefonas: +370 315 57243
Telefaksas: +370 315 79467
Registracijos Nr.: AB 2002-37
Įmonės kodas: 149519891
Įregistruota: Alytus, Miškininkų 17

Valdyba

Vytautas Junevičius
Vilmantas Pečiūra
Arvydas Jonas Stankevičius
Darius Vėželis

Vadovybė

Vytautas Junevičius (Generalinis direktorius)
Vilmantas Pečiūra (Finansų direktorius)
Alina Miežiūnienė (Vyr. buhalterė)

Auditorius

„KPMG Baltics“, UAB

Bankai

Swedbank AB
AB Danske bank
AB Šiaulių bankas
SEB Vilniaus bankas

Metinė ataskaita

Valdyba ir vadovybė aptarė ir patvirtino konsoliduotas metines finansines ataskaitas ir konsoliduotą metinį pranešimą.

Konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Mūsų nuomone, taikyti apskaitos principai yra tinkami ir konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parodo teisingą vaizdą.

Rekomenduojame, kad konsoliduotas metines finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Vilnius, 2009 m. balandžio 27 d.

Valdyba:

Vytautas Junevičius
(Pirmininkas)

Vilmantas Pečiūra

Arvydas Jonas Stankevičius

Darius Vėželis

Nepriklausomo auditoriaus išvada AB „Alita“ akcininkams

Mes atlikome pridedamų AB „Alita“ (toliau „Grupė“) konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2008 m. gruodžio 31 d. konsoliduotas balansas, tada pasibaigusiu metų konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita, konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita ir konsoliduota pinigų srautų ataskaita bei reikšmingų apskaitos principų santrauka ir kitos aiškinamojo rašto pastabos, audita.

Vadovybės atsakomybė už konsoliduotas metines finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Vadovybės atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, įdiegimą ir palaikymą, užtikrinant teisingą konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų parengimą ir informacijos atskleidimą be reikšmingų iškreipimų dėl apgaulės ar klaidų; tinkamų apskaitos principų parinkimą ir taikymą; bei pagrįstų (esamomis aplinkybėmis) apskaitos įvertinimų atlikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti savo nuomonę apie šias konsoliduotas metines finansines ataskaitas. Išskyrus tai, kas paaiškinta sąlyginės nuomonės pagrindo pastraipoje, auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie Standartai reikalauja nustatytų etikos reikalavimų laikymosi bei tokio audito planavimo ir atlikimo, kuris suteiktų pakankamą pagrindą tvirtinti, jog konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos netikslumų.

Auditas apima tam tikrų procedūrų atlikimą, siekiant gauti audito įrodymų dėl finansinių ataskaitų sumų ir atskleistos informacijos teisingumo. Konkrečių audito procedūrų parinkimas priklauso nuo mūsų padarytų įvertinimų, tame tarpe mūsų įvertintos rizikos dėl reikšmingų netikslumų konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose buvimo dėl apgaulės ar klaidų. Šios rizikos įvertinimui, mes nagrinėjame įmonės vidaus kontrolės, skirtas užtikrinti teisingą konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų parengimą ir informacijos jose atskleidimą. Tačiau, tokio vidaus kontrolės sistemos nagrinėjimo tikslas yra tinkamų audito procedūrų parinkimas, o ne nuomonės dėl įmonės vidaus kontrolės efektyvumo pareiškimas. Auditas taip pat apima šiuos įvertinimus: ar taikyti apskaitos principai yra tinkami; ar vadovybės atlikti apskaitos įvertinimai yra pagrįsti; ar bendras informacijos pateikimas konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose yra tinkamas.

Mes manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų nuomonei.

Sąlyginės nuomonės pagrindas

Grupė apskaitė investiciją į asocijuotą įmonę „Beogradska Industrija Piva“ 70 437 tūkst. Lt savikaina. Grupė neparengė atsiperkamosios vertės apskaičiavimo pagal kurį būtų galima įsitikinti, kad investicijos vertė nėra sumažėjusi. Investicijų į dukterines ir asocijuotas įmones koregavimai ir atitinkamai metų rezultato koregavimai, kurie būtų atsiradę dėl galimo vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, nebuvo nustatyti.

Sąlyginė nuomonė

Mūsų nuomone, išskyrus tuos koregavimus, kurie galbūt būtų reikalingi, jei turėtume mus patenkinančius duomenis apie investicijos į asocijuotą įmonę atsiperkamumą, konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi AB „Alita“ konsoliduotą finansinę būklę 2008 m. gruodžio 31 d. ir tada pasibaigusių metų konsoliduotus veiklos rezultatus ir konsoliduotus pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Dalyko pabrėžimas

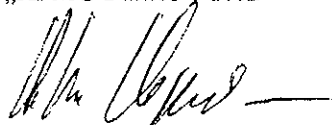
Papildomai nesąlygojant auditoriaus nuomonės, atkreipiamas dėmesys, į konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos aiškinamojo rašto 26 pastabą. Joje nurodyta, kad Grupė per metus, kurie baigiasi 2008 gruodžio 31 d., patyrė 12 743 tūkst. litų grynujų nuostolių, o Grupės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 48 807 tūkst. litų. Grupės veiklos tęstinumas didžiąja dalimi priklauso nuo derybų su Grupės finansiniais kreditoriais baigties. Nuomonės pasirašymo datą formalių susitarimų su finansiniais kreditoriais pasiekta nebuvo.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme metinį pranešimą už 2008 metus, pateiktą konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų 45–74 puslapiuose, ir nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų lyginant su konsoliduotomis metinėmis finansinėmis ataskaitomis.

Vilnius, 2009 m. balandžio 17 d.

„KPMG Baltics“ UAB

Rokas Kasperavičius
Partneris
Atestuotas auditorius

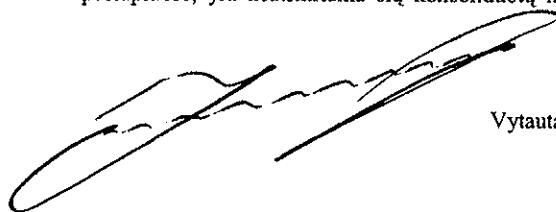
Konsoliduotas balansas

gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Pastabos	2008	2007
TURTAS			
ILGALAIKIS TURTAS			
Ilgalaikis nematerialus turtas	3	5.845	5.591
Investicinis turtas	5	1.915	2.510
Ilgalaikis materialus turtas	4	73.427	78.967
Investicijos į asocijuotas įmones	6	71.684	66.515
Pardavimui skirtos investicijos	6	5.747	21.318
Paskolos	6	25.205	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	21	2.053	-
Ilgalaikis turtas iš viso		<u>185.876</u>	<u>174.901</u>
TRUMPALAIKIS TURTAS			
Atsargos	7	42.065	53.521
Išankstiniai apmokėjimai	8	1.729	1.348
Iš anksto apmokėtas pelno mokestis		2.004	-
Iš pirkėjų gautinos sumos	9	33.484	51.212
Kitos gautinos sumos	10	3.263	4.358
Pinigai ir jų ekvivalentai	11	1.425	974
Trumpalaikis turtas iš viso		<u>83.970</u>	<u>111.413</u>
IŠ VISO TURTO		<u>269.846</u>	<u>286.314</u>

Paaiškinimai, pateikiami 12–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vytautas Junevičius

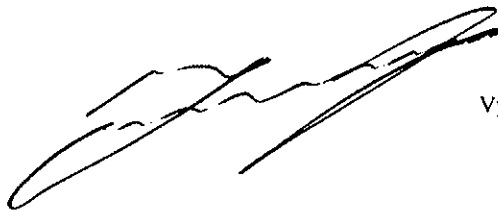
Konsoliduotas balansas (tęsinys)

gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Pastabos	2008	2007
ĮSIPAREIGOJIMAI IR AKCININKŲ NUOSAVYBĖ			
AKCININKŲ NUOSAVYBĖ			
	12		
Akcinis kapitalas		50.827	50.827
Privalomasis rezervas		5.083	5.083
Perkainojimo rezervas		(3.157)	9.881
Nepaskirstytas pelnas		9.732	24.695
Iš viso nuosavo kapitalo, priskirtino patrunuojančios įmonės kapitalo savininkams		<u>62.485</u>	<u>90.486</u>
Mažumos dalis		1.678	1.999
Akcininkų nuosavybė iš viso		<u>64.163</u>	<u>92.485</u>
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikės banko paskolos ir išperkamosios nuomos įsipareigojimai	15	72.906	63.698
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	21	-	2.094
Ilgalaikiai įsipareigojimai iš viso		<u>72.906</u>	<u>65.792</u>
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikių paskolų ir išperkamosios nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	15	84.349	59.021
Prekybos skolos		19.981	22.627
Mokėtinas pelno mokestis		-	393
Sukaupti įsipareigojimai	14	28.447	45.996
Trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso		<u>132.777</u>	<u>128.037</u>
IŠ VISO NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ		<u>269.846</u>	<u>286.314</u>

Paaškinimai, pateikiami 12–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vytautas Junevičius

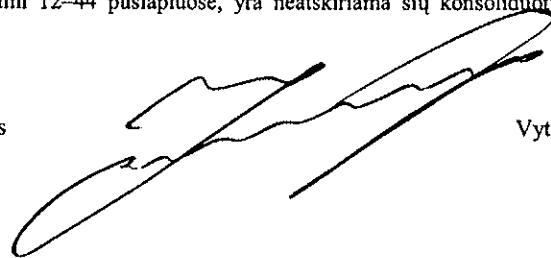
Konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita

už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Pastabos	2008	2007
PARDAVIMAI, GRYNAJA VERTE	20	204.022	197.995
Parduotų prekių savikaina	20	(141.155)	(128.556)
BENDRASIS PELNAS		62.867	69.439
Kitos pajamos	18	1.948	4.633
Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	16	(41.762)	(32.985)
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	17	(31.302)	(19.867)
Kitos sąnaudos	18	(1.405)	(3.007)
VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIS)		(9.654)	18.213
Finansinės pajamos	19	2.893	2.111
Finansinės sąnaudos	19	(12.614)	(4.985)
Asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalis		5.169	(3.922)
PELNAS (NUOSTOLIS) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		(14.206)	11.417
Pelno mokestis	21	1.463	(3.518)
GRYNASIS METŲ PELNAS (NUOSTOLIS)		(12.743)	7.899
Tenkantis:			
Grupės akcininkams		(12.422)	7.862
Mažumos dalis		(321)	37
		(12.743)	7.899
Pelnas (nuostolis) vienai akcijai (litas)		-0,24	0,15

Paaiškinimai, pateikiami 12–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

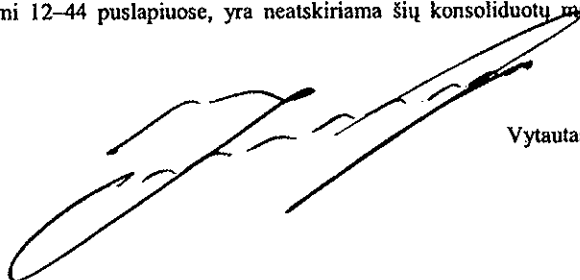
Vytautas Junevičius

Konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

	Akcinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Perkainojimo rezervas	Nepaskirstytas pelnas (nuostolis)	Akcininkų nuosavybė iš viso	Mažumos dalis	Iš viso
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	50.827	5.083	10.073	24.965	90.948	1.962	92.910
Pardavimui skirtų investicijų vertės padidėjimas			(226)		(226)		(226)
Apskaitytas atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas			34		34		34
Išmokėti dividendai				(8.132)	(8.132)		(8.132)
Grynasis metų pelnas				7.862	7.862	37	7.899
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	50.827	5.083	9.881	24.695	90.486	1.999	92.485
Pardavimui skirtų investicijų vertės sumažėjimas			(15.571)		(15.571)		(15.571)
Apskaitytas atidėtojo pelno mokesčio turtas			2.533		2.533		2.533
Išmokėti dividendai				(2.541)	(2.541)		(2.541)
Grynasis metų pelnas (nuostolis)				(12.422)	(12.422)	(321)	(12.743)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	50.827	5.083	(3.157)	9.732	62.485	1.678	64.163

Paaiškinimai, pateikiami 12–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vytautas Junevičius

Konsoliduota pinigų srautų ataskaita

už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

	Pastabos	2008	2007
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos (veiklai):			
Grynasis pelnas (nuostolis)		(12.743)	7.899
Pataisos, suderinančios grynąjį pelną su pinigų srautais iš įprastinės veiklos:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija		8.754	9.428
Iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas (+)-		543	(846)
Ilgalaikio materialaus turto vertės sumažėjimo pasikeitimas		502	(1.525)
Ilgalaikio materialaus turto nurašymas		145	1.309
(Pelnas) nuostolis iš ilgalaikio turto pardavimo		(87)	(588)
Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas (+)-		9.452	134
Atidėtųjų sąnaudų vertės sumažėjimas		803	-
Atsargų nurašymas		183	414
Palūkanų sąnaudos		12.307	4.443
Palūkanų pajamos		(2.768)	(172)
(Pelnas) nuostolis iš investicijų perleidimo		-	(1.792)
Asocijuotų įmonių (pelno) nuostolių dalis		(5.169)	3.922
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)		151	3.158
Atidėto pelno mokesčio įsipareigojimas		(1.614)	386
		<u>10.459</u>	<u>26.170</u>
Trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų pasikeitimai:			
Atsargų sumažėjimas (padidėjimas)		1.821	(22.661)
Iš pirkėjų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)		17.257	(13.606)
Dukterinės įmonės skolų sumažėjimas (padidėjimas)		-	-
Išankstinių apmokėjimų ir ateinančių laikotarpių sąnaudų (padidėjimas) sumažėjimas		(881)	(288)
Kitų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)		887	(3.603)
Prekybos skolų ir sukauptų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(20.588)	27.787
Sumokėtas pelno mokestis		(2.530)	(2.465)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		<u>6.425</u>	<u>11.334</u>

Konsoliduota pinigų srautų ataskaita (tęsinys)

už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Pastabos	2008	2007
Pinigų srautai iš investicinės veiklos (veiklai):			
Ilgalaikio materialaus turto įsigijimai		(2.749)	(8.117)
Ilgalaikio nematerialaus turto įsigijimai		(771)	(395)
Asocijuotos įmonės akcijų įsigijimas		-	(70.437)
Dukterinės įmonės akcijų (įsigijimas) perleidimas		-	(5.033)
Pardavimui skirtų investicijų (įsigijimai) perleidimai		-	(1.522)
Ilgalaikio materialaus turto pardavimai		87	588
Gautos palūkanos		2.768	172
Grynieji pinigų srautai, (panaudoti) investicinei veiklai		<u>(665)</u>	<u>(84.744)</u>
Pinigų srautai iš finansinės veiklos (veiklai):			
Suteiktos paskolos		(25.205)	-
Gražinta suteiktų paskolų dalis		208	4.694
Gautos paskolos		47.417	135.326
Paskolų (grąžinimai)		(12.881)	(56.737)
(Sumokėtos) palūkanos		(12.307)	(4.443)
(Išmokėti) dividendai		(2.541)	(8.132)
Grynieji pinigų srautai, (panaudoti) finansinei veiklai		<u>(5.309)</u>	<u>70.708</u>
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		451	(2.702)
Pinigai ir jų ekvivalentai metų pradžioje		974	3.676
Pinigai ir jų ekvivalentai metų pabaigoje		<u>1.425</u>	<u>974</u>

Paaikškinimai, pateikiami 12–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vytautas Junevičius

Pastabos

1 Ataskaitą pateikianti Grupė

AB „Alita“ buvo įkurta 1963 metais, o 1990 metais buvo perregistruota kaip valstybinė įmonė. 1995 metais įmonė buvo perorganizuota į akcinę bendrovę.

AB „Alita“ registruota adresu: Miškininkų g. 17, Alytus, Lietuva.

2004 m. sausio 6 d. tarp „Valstybės turto fondo“ ir UAB „Invinus“ buvo pasirašyta įmonės akcijų pardavimo sutartis. UAB „Invinus“ įsigijo kontrolinį 83,77 proc. įmonės akcijų paketą.

2004 m. lapkričio 10 d. įvyko AB „Invinus“ ir 2004 m. lapkričio 11 d. – AB „Alita“ neeiliniai akcininkų susirinkimai, kurių metu buvo priimti sprendimai reorganizavimo būdu prie AB „Alita“ prijungti AB „Invinus“, bei pritarti reorganizavimo sąlygoms. Dėl prijungimo sumažėjo AB „Alita“ akcinis kapitalas. AB „Alita“ akcininkai 2008 m. gruodžio 31 d. buvo:

	Nominali vertė, litais	Procentas
Privatus akcinis kapitalas	50.827.209	100

Vienos akcijos nominali vertė yra 1 litas. Visos akcijos yra autorizuotos, išleistos ir pilnai apmokėtos registruotos paprastosios vardinės akcijos. Grupės akcijomis prekiaujama „Vilniaus vertybinių popierių biržos“ einamajame sąraše.

2004 m. liepos 8 d. tarp valstybinės įmonės „Valstybės turto fondas“ ir AB „Alita“ buvo pasirašyta AB „Anykščių vynas“ kontrolinio akcijų paketo, sudarančio 72,93 proc., pardavimo sutartis. 35 793 407 vienetai paprastųjų vardinių AB „Anykščių vynas“ akcijų buvo įsigyti už 25 610 tūkst. litų. Tais pačiais metais Grupė papildomai įsigijo 11 607 163 vienetų paprastųjų vardinių akcijų. Šiuo metu Grupė valdo 46 577 570 vienetų arba 94,90% vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 1 litas.

2007 m. balandžio 12 d. sandorio užbaigimo protokolu AB „Alita“ įsigijo 100 vienetų paprastųjų vardinių 100 Lt nominalios vertės didmeninės prekybos įmonės UAB „Daivalda“ akcijų. UAB „Daivalda“ valdo 100 proc. UAB „Vilkmergės alus“ akcijų. 2007 m. balandžio 27 d. AB „Alita“ valdybos posėdžio sprendimu buvo pakeistas UAB „Daivalda“ pavadinimas į UAB „Alita Distribution“.

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ (toliau Grupė) finansinės ataskaitos yra konsoliduojamos nuo 2004 m. liepos 1 d. Nuo 2007 m. balandžio 1 d. į Grupės konsoliduotas metines finansines ataskaitas yra įtrauktos AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“, UAB „Alita Distribution“ ir UAB „Vilkmergės alus“ finansinės ataskaitos.

Grupė gamina bei platina alkoholinius gėrimus: puotojančius vynus, alkoholinius kokteilius, sidrą, alų, natūralius ir spirituotus vynus, stiprius alkoholinius gėrimus bei koncentruotas vaisių sultis.

2.1 Reikšmingi apskaitos principai

Atitikimas nustatytiems standartams

Konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Šias konsoliduotas metines finansines ataskaitas patvirtino Grupės valdyba. Grupės akcininkai turi teisę taisyti konsoliduotas metines finansines ataskaitas po jų išleidimo.

Ataskaitų parengimo pagrindas

Konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose skaičiai pateikiami nacionaline valiuta litais, kuri yra ir Grupės funkcinė valiuta. Ataskaitos yra parengtos remiantis istorine savikaina, pakeista istoriškai indeksuojant tam tikrą ilgalaikį materialųjį turtą. Finansinis turtas pardavimui apskaitomas tikrąja verte.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Sprendimų ir įvertinimų taikymas

Rengdama konsoliduotas metines finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, vadovybė turi priimti sprendimus ir atlikti įvertinimus, remdamasi tam tikromis prielaidomis, kurios daro įtaką apskaitos principų pasirinkimui bei turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumoms. Įvertinimai ir su jais susijusios prielaidos yra pagrįsti istorine patirtimi bei veiksniais, atspindinčiais esamas sąlygas. Minėtų prielaidų ir įvertinimų pagrindu yra daroma išvada dėl turto ir įsipareigojimų likutinių verčių, apie kurias negalima spręsti iš kitų šaltinių. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo daromų įvertinimų. Įvertinimai ir jų prielaidos nuolat peržiūrimi. Apskaitinių įvertinimų pasikeitimo įtaka yra pripažįstama tame laikotarpyje, kuriame įvertinimas yra peržiūrimas, jei jis turi įtakos tik šiam laikotarpiui, arba įvertinimo peržiūros laikotarpyje bei ateinančiuose laikotarpiuose, jei įvertinimas daro įtaką ir peržiūros, ir ateinantiems laikotarpiams.

Vadovybės sprendimai dėl TFAS, priimtų taikyti Europos Sąjungoje, kurie turi reikšmingos įtakos konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms taikymo, ir įvertinimų, dėl kurių ateinančiais metais gali reikėti reikšmingų koregavimų, yra aptariami 2.2 pastaboje. Žemiau pateikti Grupės apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi ir sutampa su taikytais praėjusiais metais.

Užsienio valiuta

Sumų užsienio valiuta įvertinimas nacionaline valiuta

Operacijos užsienio valiuta įvertinamos litais operacijos dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai užsienio valiuta įvertinami litais balanso sudarymo dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Nepiniginis turtas ir nepiniginiai įsipareigojimai užsienio valiuta, įvertinami tikrąja verte, yra perskaičiuojami funkcinė valiuta tikrosios vertės nustatymo dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Valiutos kurso pasikeitimo skirtumai, atsiradę įvykdžius šias operacijas, apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Finansinės priemonės

Neišvestinės finansinės priemonės

Neišvestinės finansinės priemonės apima pirkėjų įsiskolinimą ir kitas gautinas sumas, grynuosius pinigus ir grynujų pinigų ekvivalentus, paskolas, finansines skolas, skolas tiekėjams ir kitas mokėtinas sumas.

Grynuosius pinigus ir jų ekvivalentus sudaro grynujų pinigų likučiai ir indėliai pagal pareikalavimą.

Neišvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, įtraukiant (išskyrus priemonėms, kurių tikrosios vertės pokytis apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje) visas tiesiogiai priskirtinas sandorio sąnaudas. Po pirminio pripažinimo, neišvestinės finansinės priemonės yra įvertinamos taip, kaip nurodyta toliau.

Finansinės priemonės apskaitoje pripažįstamos sandorio sudarymo dieną. Grupė nustoja pripažinti finansinį turtą, kai nustoja galioti sutartinės teisės pinigų srautams iš to turto, arba kai sandorio metu yra perduodamos teisės gauti sutartus grynujų pinigų srautus iš to finansinio turto, t.y. visa rizika ir nauda iš finansinio turto nuosavybės yra perduodamos. Finansinis įsipareigojimas nustojamas pripažinti, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar pasibaigia jo terminas.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas ir nėra kotiruojamos aktyvioje rinkoje. Jos yra įtrauktos į trumpalaikį turtą, išskyrus tas sumas, kurių galiojimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių. Po pirminio pripažinimo, paskolos ir gautinos sumos yra įvertinamos amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Trumpalaikės gautinos sumos nėra diskontuojamos.

Paskolos, finansinės skolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, įskaitant prekybos mokėtinas sumas, po pradinio pripažinimo yra apskaitomi amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Trumpalaikiai įsipareigojimai nediskontuojami.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Neišvestinės finansinės priemonės (tęsinys)

Efektyvios palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymui per atitinkamą laikotarpį. Efektyvi palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimus gryniaisiais pinigais per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kur galima, per trumpesnį laikotarpį.

Išvestinės finansinės priemonės

Išvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikraja verte, o tiesiogiai priskirtinos sandorio sąnaudos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje kai patiriamos. Po pirminio pripažinimo, neišvestinės finansinės priemonės yra įvertinamos tikraja verte, kurios pokyčiai apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Konsolidavimo pagrindas

(i) Dukterinės įmonės

Dukterinės įmonės yra Grupės kontroliuojamos įmonės. Kontrolė egzistuoja, kai kontroliuojanti bendrovė gali valdyti dukterinės įmonės finansų ir veiklos politiką, siekiant gauti naudos. Įvertinant kontrolės buvimą, atsižvelgiama į turimas balsavimo teises bei potencialias balsavimo teises (dėl potencialiai konvertuojamų į akcijas instrumentų). Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra įtrauktos į konsoliduotas finansines ataskaitas nuo tos dienos, kai įgyjama kontrolė iki tol, kai kontrolė prarandama.

(ii) Asocijuotos įmonės

Asocijuotos įmonės yra tos, kurių finansų ir veiklos politika gali būti reikšmingai įtakojama, bet ne kontroliuojama. Konsoliduotose finansinėse ataskaitose visų asocijuotų įmonių pripažinto pelno ir nuostolių dalis tenkanti Grupei apskaitoma nuosavo kapitalo metodu, nuo tos dienos, kai reikšminga įtaka įgyjama iki ji prarandama. Kai Grupei tenkanti asocijuotos įmonės nuostolių dalis viršija jos investicijų į asocijuotą įmonę vertę, investicijos balansinė vertė nurašoma iki nulio ir papildomi nuostoliai nebe pripažįstami, išskyrus tuos atvejus, kai Grupė turi teisinių ar kitokių įsipareigojimų padengti tuos nuostolius arba juos padengė.

(iii) Sandoriai, eliminuojami konsoliduojant

Rengiant konsoliduotas metines finansines ataskaitas eliminuojami Grupės tarpusavio įsiskolinimai ir visos nerealizuotos pajamos ir sąnaudos iš Grupės tarpusavio operacijų. Taip pat eliminuojami nerealizuoti nuostoliai ir nerealizuotas pelnas, bet tik iki tiek, kol nėra vertės sumažėjimo požymių.

Ilgalaikis materialusis turtas

Pripažinimas ir įvertinimas

Ilgalaikis materialusis turtas įvertinamos savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Tam tikras ilgalaikis materialusis turtas, kuris buvo indeksuotas pagal Lietuvos įstatymus iki 2004 m. sausio 1 d., t.y. perėjimo prie TFAS datos, įvertinamas menama savikaina, kuri yra lygi indeksuotai sumai indeksavimo metu, atėmus indeksuotą sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Grupės pasigaminto turto savikainą sudaro medžiagų savikaina, tiesioginės darbo sąnaudos ir proporcingai paskirstytos netiesioginės darbo sąnaudos.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tesinys)

Pripažinimas ir įvertinimas (tesinys)

Kai ilgalaikio materialaus turto dalių naudingo tarnavimo laikas skiriasi, jos yra apskaitomos kaip atskiras ilgalaikis materialusis turtas.

Vėliau patirtos sąnaudos

Po pirminio turto pripažinimo patiriamos sąnaudos, keičiant ilgalaikio materialaus turto komponentą arba susijusios su turto rekonstrukcija, yra kapitalizuojamos tik jeigu iš to turto tikėtina gautina ekonominė nauda ir naujojo komponento savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos patirtos sąnaudos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai patiriamos.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas apskaičiuojamas tiesioginiu būdu per numatomą ilgalaikio materialaus turto naudingo tarnavimo laiką ir apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra toks:

- Pastatai ir statiniai 8-80 metų
- Mašinos ir įrengimai 2-50 metų
- Transporto priemonės, baldai ir įranga 4-25 metai
- Kompiuterinė įranga 4-5 metai

Nusidėvėjimo metodai, likvidacinės vertės ir turto naudingo tarnavimo laikotarpiai yra įvertinami kiekvienais metais.

Ilgalaikis nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas, kurį sudaro Grupės įsigyta kompiuterinė programinė įranga ir kitos licencijos, apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimą.

Amortizacija pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaitoma tiesioginiu metodu. Ilgalaikio nematerialaus turto amortizacijos laikotarpis yra 1-3 metai.

Investicinis turtas

Grupės investicinį turtą sudaro investiciniai pastatai, kurie laikomi, siekiant gauti pajamas iš nuomos ar dėl kapitalo vertės padidėjimo, bet ne gamybos tikslais, prekių ar paslaugų tiekimui, administracijos poreikiams, ar pardavimui įprastomis verslo sąlygomis. Pagal IFRS 40, investicinis turtas, kurį Grupė patvirtino 2001 m. sausio 1 d., pradžioje apskaitomas įsigijimo savikaina, kuri yra tikroji vertė, įvertinta įsigyjant šį turtą, įskaitant sandorio sąnaudas. Vėliau visas investicinis turtas apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Vadovybės nuomone, investicinio turto balansinė vertė apytikriai atitinka jo tikrąją vertę.

Nuomojamas turtas

Nuoma, kai Grupė prisiima reikšmingą riziką ir naudą, susijusią su turto nuosavybe, yra laikoma išperkamąja nuoma. Turtas, įgyjamas išperkamosios nuomos būdu, pripažįstamas Grupės turtu išperkamosios nuomos laikotarpio pradžios dieną ir apskaitomas mažesniąja iš turto tikrosios vertės ir minimalių išperkamosios nuomos įmokų dabartinės vertės atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Atsargos

Atsargos, įskaitant nebaigtą gamybą, apskaitomos mažesniaja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Grynoji realizacinė vertė apskaičiuojama iš pardavimo kainos (esant įprastinėms verslo sąlygoms) atėmus numatomas užbaigimo ir pardavimo sąnaudas.

Atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu.

Kai atsargos yra pasigaminamos, bei nebaigtos gamybos atveju, į savikainą įtraukiama ir atitinkama dalis netiesioginių gamybos sąnaudų, paskirstomų pagal normas, apskaičiuotas atsižvelgiant į įprastinį gamybos pajėgumų panaudojimą.

Pagalbinės medžiagos ir atsargos nurašomos kai yra pradėdamos naudoti arba yra apskaitomos gatavų prekių savikainoje, jei yra naudojamos gamyboje.

Grupė apskaito butelius kaip trumpalaikį turtą atsargose, kadangi nesitikima, kad po pradinio pristatymo juos bus galima dar kartą panaudoti. Naudojami gamyboje buteliai apskaitomi gatavų prekių savikainoje.

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

Grynuosius pinigus ir jų ekvivalentus sudaro grynujų pinigų likučiai ir indėliai pagal pareikalavimą.

Vertės sumažėjimas

Grupės turto likutinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turtą, yra peržiūrima kiekvieną kartą balanso sudarymo dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Turto su neapibrėžtu naudingo tarnavimo laiku bei dar neįvesto į eksploataciją nematerialaus turto atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną balanso sudarymo dieną.

Nuostolis dėl nuvertėjimo apskaitomas, kai turto arba jam priklausančio grynuosius pinigus uždribančio vieneto apskaitinė vertė viršija atsiperkamąją vertę. Visi dėl nuvertėjimo patirti nuostoliai yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Atsiperkamosios vertės apskaičiavimas

Gautinų sumų, apskaitomų amortizuota savikaina, atsiperkamoji vertė apskaičiuojama kaip būsimų pinigų srautų dabartinė vertė, diskontuota taikant pradinę efektyvią palūkanų normą, t.y. efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pradinio šių gautinų sumų pripažinimo momentu. Trumpalaikės gautinos sumos nėra diskontuojamos.

Kito turto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: grynosios realizacinės, atskaičius pardavimo sąnaudas, ir turto naudojimo vertės. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iš turto naudojimo iki jų dabartinės vertės, taikant iki mokesstinę diskonto normą, atspindinčią realias rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką susijusią su tuo turtu. Turto, kuris negeneruoja nepriklausomų pinigų srautų, atsiperkamoji vertė apskaičiuojama priskiriant jį pinigų srautus generuojančiai turto grupei, su kuria jis gali būti pagrįstai susiejamas.

Vertės sumažėjimo atstatymas

Gautinų sumų, apskaitytų amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi, jeigu atsipirkimo vertės vėlesnis padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo nuostolio pripažinimo.

Vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi taip, kad turto likutinė vertė neviršytų tos likutinės vertės, kuri būtų nustatyta, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę pripažinti, atskaičius amortizaciją ar nusidėvėjimą.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Dividendai

Dividendai apskaitomi kaip išskolinimas laikotarpyje, kada jie yra paskelbiami.

Įsipareigojimai

Įsipareigojimai pripažįstami tikrąja verte, atėmus tiesiogines sąnaudas, susijusias su atitinkamų paskolų ar kitų įsipareigojimų atsiradimu. Po pirminio pripažinimo, įsipareigojimai apskaitomi amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Trumpalaikiai įsipareigojimai nediskontuojami.

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi balanse kai tikėtina, kad dėl praeityje įvykusių įvykių atsiradusiems įsipareigojimams įvykdyti reikės papildomų lėšų.

Išmokos darbuotojams

Grupė neturi nustatytų įmokų ar nustatytų išmokų planų bei mokėjimų schemų Grupės akcijomis. Išėjusiems į pensiją buvusiems Grupės darbuotojams įsipareigojimus vykdo valstybė.

Pajamos

Prekių pardavimai

Pajamos yra pripažįstamos, kai yra tikėtina, kad Grupė gaus ekonominės naudos, susijusios su operacija, ir kai pajamų suma gali būti patikimai įvertinta. Pardavimai yra pripažįstami atėmus PVM, akcizo mokesčių ir nuolaidas, tiesiogiai susijusias su pardavimais.

Pajamos, pardavus prekes, pripažįstamos pristačius prekes ir perdavus pirkėjui reikšmingą riziką ir naudą.

Suteiktos paslaugos, perleistas turtas

Pajamos, suteikus paslaugas, pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje tas paslaugas suteikus. Pajamos pripažįstamos atėmus suteiktas nuolaidas.

Nuomos pajamos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje tiesioginiu būdu per nuomos laikotarpį.

Pajamos iš perleisto turto pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstamos, kai reikšminga rizika ir nauda, susijusi su nuosavybe, yra perduotos pirkėjui.

Pajamos nepripažįstamos, jeigu yra didelių abejonių dėl pajamų atgavimo, ar susijusių sąnaudų arba kai tikėtinas prekių gražinimas ar reikšminga rizika ir nauda negali būti laikomos perduotomis pirkėjui.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Sąnaudos

Veiklos sąnaudos

Veiklos sąnaudas sudaro sąnaudos pardavimo personalui, reklamai, administracijai, vadovybei, biuro patalpoms bei biuro išlaidos ir t.t., įskaitant nusidėvėjimą ir amortizaciją.

Veiklos nuomos mokėjimai

Veiklos nuomos mokėjimai pagal atitinkamas veiklos nuomos sutartis pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje sistemingai išdalijant juos per visą nuomos laikotarpį.

Finansinės nuomos mokėjimai

Minimalūs nuomos mokėjimai yra paskirstomi į finansines sąnaudas ir nepadengto įsipareigojimo dengimą, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Finansinės sąnaudos paskirstomos per visą finansinės nuomos laikotarpį, apskaičiuojant jas pagal pastovią periodinę palūkanų normą, taikomą nepadengtam įsipareigojimo likučiui.

Finansinės pajamos ir išlaidos

Finansines pajamas sudaro palūkanų pajamos, finansinio turto pardavimo pelnas bei užsienio valiutų kursų teigiama įtaka. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai jos sukaupiamos, remiantis efektyvios palūkanų normos metodu.

Finansines sąnaudas sudaro palūkanų sąnaudos, įvertintos efektyvios palūkanų normos metodu, finansinio turto pardavimo nuostoliai ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo neigiama įtaka. Finansinės nuomos mokėjimų palūkanų sąnaudų sudedamoji dalis pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstama naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

Pelno mokestis

Pelno mokestį sudaro einamasis ir atidėtas mokestis. Pelno mokestis apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje, išskyrus, kai jis yra susijęs su straipsniais, tiesiogiai apskaitytas nuosavame kapitale, tada jis apskaitomas nuosavame kapitale.

Einamasis pelno mokestis yra mokestis, apskaičiuotas nuo metų apmokestinamojo pelno, taikant galiojančius ir taikomus balanso sudarymo dieną tarifus, bei ankstesnių metų pelno mokesčio koregavimus.

Atidėtas mokestis pripažįstamas naudojant balansinį metodą. Jis apskaičiuojamas, atsižvelgiant į laikinus skirtumus tarp turto ir įsipareigojimų verčių finansinėse ataskaitose bei jų verčių mokesčių tikslais. Atidėtas mokestis neskaičiuojamas laikiniams skirtumams, atsiradusiems turto arba įsipareigojimų pradinio pripažinimo momentu, kai tie skirtumai neįtakoja nei ataskaitinio laikotarpio apskaityto, nei apmokestinamojo pelno. Atidėtas mokestis yra vertinamas taikant mokesčio normas, kurios galios, kai minėti laikini mokestiniai skirtumai realizuosis remiantis mokesčių įstatymais, priimtais arba iš esmės priimtais ataskaitų pateikimo dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas tik tuomet, kai tikimasi, kad ateityje Grupė turės pakankamai mokestinio pelno, kuris leis išnaudoti mokesčio turtą. Atidėtojo mokesčio turtas yra peržiūrimas kiekvieną ataskaitų pateikimo dieną ir mažinamas tokia suma, kokia mokestinė nauda tikėtina nebus realizuota.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Segmentų ataskaitos

Segmentas yra reikšminga Grupės veiklos dalis, išskiriama pagal teikiamus produktus ar teikiamas paslaugas (verslo segmentas), arba pagal produktų ar paslaugų teikimą tam tikroje ekonominėje aplinkoje, kuriai būdinga savita rizika ir ekonominė nauda (geografinis segmentas). Grupės pirminės segmentų ataskaitos yra paruoštos remiantis verslo segmentais.

Pelnas vienai akcijai

Grupė pateikia duomenis apie pelną, tenkantį vienai akcijai, ir apie sumažintą pelną, tenkantį vienai akcijai. Pelnas, tenkantis vienai akcijai, yra skaičiuojamas padalijant pelną arba nuostolį, tenkantį Grupės akcininkams, iš svertinio paprastųjų akcijų vidurkio per laikotarpį. Sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai, yra skaičiuojamas pelną arba nuostolį, tenkantį akcininkams, bei svertinį paprastųjų akcijų vidurkį per metus koreguojant visomis potencialiomis paprastosiomis akcijomis. Per atskaitinius laikotarpius Grupė nebuvo išleidusi potencialių paprastųjų akcijų.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus verslo jungimuose. Jie yra aprašomi konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose, nebent tikimybė, kad ištekliai, duodantys ekonominę naudą, bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

Susijusios šalys

Susijusiomis su Grupe šalimis pripažįstami akcininkai, darbuotojai, valdybos nariai, jų artimi giminės ir įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja Grupę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusia šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

Aplinkos taršos leidimai

Remiantis Europos Sąjungos direktyva 2003/07/EC, buvo sukurta prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų taršos leidimais sistema, kuri įsigaliojo nuo 2005 m. sausio 1 d. Pirmasis šios sistemos veikimo laikotarpis buvo 3 metų, kuris prasidėjo 2005 m. ir baigėsi 2007 m., antrasis – 5 metų, nuo 2008 m. iki 2012 m., kuris sutampa su Kyoto sutartyje numatytu laikotarpiu. Sistema veikia „Cap and Trade“ pagrindu. Iš Europos Sąjungos šalių narių vyriausybių yra reikalaujama, kad šios nustatytų ribas kiekvienam šios sistemos taršos objektui bei įgyvendinimo laikotarpiui. Ši riba yra nustatoma Nacionaliniame paskirstymo plane (NPP), kurį paruošia kiekvienos šalies narės atsakinga institucija (Lietuvoje – Aplinkos ministerija). NPP nustato metinį taršos kiekį (matuojama anglies dioksido tonų ekvivalentais) kiekvienam taršos objektui bei laikotarpiui bei paskirsto metinius aplinkos taršos leidimus jiems.

Šalis narė privalo paskirstyti aplinkos taršos leidimus iki kiekvienų metų vasario 28 d. remdamasi NPP (dalis aplinkos taršos leidimų yra rezervuojama naujiems objektams).

Šalis narė turi užtikrinti, kad iki ateinančių metų balandžio 30 d., kiekvieno taršos objekto valdytojas pateiktų taršos objekto faktinės išmestos taršos į aplinką duomenis per einamuosius kalendorinius metus.

Kai Grupė turi pakankamai taršos leidimų tam, kad padengtų savo įsipareigojimus, taikomas sudengimo metodas, atidėjimo suma yra lygi turto išigijimo vertei, ir balanse nepripažįstamas nei taršos leidimų turtas, nei atidėjimas.

Jei Grupei trūksta taršos leidimų, įmonė balanse prisipažįsta įsipareigojimą, kurį įvertina būsimų sąnaudų (ekonominių resursų), reikalingų taršos leidimų įsipareigojimams padengti, verte.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Dar neįsigaliojusių naujų standartų, galiojančių standartų pakeitimų ir naujų išaiškinimų pritaikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Buvo išleista keletas naujų ir peržiūrėtų Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų ir jų paaiškinimų, kurie bus privalomi rengiant Grupės konsoliduotas metines finansines ataskaitas už ataskaitinius laikotarpius, prasidedančius 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Grupė nusprendė nepradėti naudoti pataisų, naujų standartų ir paaiškinimų anksti. Žemiau yra pateikiami Grupės vadovybės įvertinimai dėl galimos naujų ir peržiūrėtų standartų įtakos juos pirmą kartą pritaikius.

■ Peržiūrėtas 1 TAS "Finansinių ataskaitų pateikimas"

1 TAS pataisa, pagal kurią yra reikalaujama pilnųjų pajamų atskleidimo, yra taikoma metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Pilnosios pajamos atspindi nuosavo kapitalo pokytį per laikotarpį, išskyrus pokyčius, kurie kyla iš sandorių su savininkais, kaip akcijų turėtojais. Bendros pilnosios pajamos gali būti pateikiamos atskiroje pilnųjų pajamų ataskaitoje arba pelno (nuostolių) ataskaitoje kartu su atskira pilnųjų pajamų ataskaita. Šiuo metu Grupė svarsto, kuri ataskaitų pateikimo variantą pasirinkti.

■ 8 TFAS "Veikiantys segmentai"

8 TFAS yra taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Naujajame standarte reikalaujama atskleisti daugiau informacijos apie segmentus, remiantis vidinėmis ataskaitomis, kurias reguliariai peržiūri Grupės aukščiausias veiklos sprendimų priėmimo organas, siekiant įvertinti informaciją apie kiekvieną segmentą atsižvelgiant į tai, ar tai yra verslo, ar geografinis segmentas. Grupė nemano, kad šios pataisos turės įtakos Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms.

■ 2 TFAS "Akcijomis paremti mokėjimai" pataisa

2 TFAS pataisa yra taikoma metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Šio standarto pataisa pateikia terminų „nuosavybės teisės perdavimo sąlygos“ ir „ne nuosavybės teisės perdavimo sąlygos“ aprašymus. Standartų pataisos pagrindu, „nuosavybės teisės perdavimo sąlygų“ nesilaikymas bus traktuojamas, kaip akcijomis paremtų mokėjimų atšaukimas. Kadangi Grupė neturi akcijomis paremtų mokėjimų planų, TFAS 2 pataisa nėra aktuali Grupės veiklos atžvilgiu.

■ 3 TFAS "Verslo jungimai pataisa"

3 TFAS pataisa yra taikoma metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. ir vėliau. Buvo atliktos standarto taikymo apimties pataisos bei išplėstas paskirties aprašymas. 3 TFAS pataisa Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms neaktuali, nes Grupė neturi nuosavybės teisių įmonėse, kurių veiklai įtakos turės standarto pataisa.

■ Peržiūrėtas 23 TAS "Skolinimosi išlaidos"

23 TAS „Skolinimosi išlaidos“ panaikina galimybę nurašyti skolinimosi išlaidas į laikotarpio sąnaudas ir reikalauja, kad įmonė kapitalizuotų skolinimosi išlaidas, tiesiogiai priskirtinas ilgo parengimo turto įsigijimui, statybai ar gamybai, kaip dalį to turto savikainos. 23 TAS pataisa yra taikoma metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Grupė taikys 23 TAS pataisą ilgo parengimo turtui, kurio skolinimosi išlaidos kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis, nuo 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Dėl šios priežasties, Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms už 2009 metus pateiktiems ankstesniems laikotarpiams ši pataisa įtakos neturės.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Dar neįsigaliojusių naujų standartų, galiojančių standartų pakeitimų ir naujų išaiškinimų pritaikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

- 32 TAS "Finansinės priemonės: pateikimas" ir 1 TAS "Finansinių ataskaitų pateikimas"

Standarto pataisos leidžia taikyti išimtį paprastai 32 TAS taikomam priskyrimo principui, t.y. tam tikros įmonės išlėistos padengiamosios finansinės priemonės, paprastai priskiriamos įsipareigojimams, tam tikroms sąlygoms esant, gali būti priskiriamos nuosavam kapitalui. 32 TAS ir 1 TAS pataisos taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. Grupė nemano, kad šios pataisos turės įtakos Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms.

- 39 TAS "Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas" pataisa

Pataisytas standartas paaiškina taikymą esamų principų, kurie nustato ar tam tikros rizikos arba pinigų srautų dalys yra tinkamos nurodyti apsidraudimo nuo rizikos santykiuose. Nurodant apsidraudimo nuo rizikos santykius, rizikos arba dalys turi būti atskirai identifikuojamos ir patikimai įvertinamos, tačiau infliacijos nurodyti negalima (tik esant ribotoms aplinkybėms). 39 TAS pataisa yra taikoma metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. ir vėliau. 39 TAS pataisa neturi įtakos Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms, nes Grupė netaiko apsidraudimo nuo rizikos apskaitos.

- 13 TFAIK "Klientų lojalumo programos"

„Klientų lojalumo programos“ nurodo, kaip apskaitą turėtų tvarkyti įmonės, kurios taiko klientų lojalumo programas savo klientams. Tai yra susiję su klientų lojalumo programomis, pagal kurias klientas gali gauti nemokamas arba su nuolaida paslaugas ar prekes („premijas“). 13 TFAIK yra taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. liepos 1 d. ir vėliau. Grupė nemano, jog šis aiškinimas turės įtakos Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms.

- 15 TFAIK "Sutartys dėl nekilnojamojo turto statybų"

15 TFAIK paaiškina pripažinimą pajamų, kurios yra gaunamos iš nekilnojamo turto statybų; jei turto vystytojas ir pirkėjas pasiekia susitarimą dar prieš baigiant nekilnojamo turto statybas. Be to, paaiškinimas pateikia gaires, kaip nustatyti ar sutartis atitinka 11 TAS ir 18 TAS. 15 TFAIK yra taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau. 15 TFAIK Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms netaikomas, nes Grupė neteikia nekilnojamo turto statybos paslaugų ir nekilnojamojo turto pardavimui nestato.

- 17 TFAIK "Nepiniginio turto paskirstymas savininkams"

Šis išaiškinimas taikomas nepiniginio turto paskirstymui savininkams, kaip akcijų turėtojams. Pagal šį išaiškinimą, įsipareigojimas išmokėti dividendus yra nustatomas, kai dividendai yra atitinkamai patvirtinami ir nebėra įmonės nuožiuroje, ir yra įvertinami paskirstyto turto tikraja verte. Mokėtinų dividendų likutinė vertė yra iš naujo įvertinama kiekvieną ataskaitų pateikimo dieną, o visi likutinės vertės pokyčiai yra apskaitomi nuosavame kapitale, kaip paskirstymo sumos koregavimas. Kai už dividendus yra atsiskaitoma, skirtumas (jei toks yra) tarp paskirstyto turto likutinės vertės ir mokėtinų dividendų likutinės vertės, yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

17 TFAIK yra taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 15 d. ir vėliau. Kadangi išaiškinimas yra taikomas tik nuo taikymo datos, jis neturės įtakos finansinėms ataskaitoms už laikotarpius, prasidėjusius prieš išaiškinimo taikymo datą. Be to, kadangi jis yra susijęs su būsimais dividendais, kurie yra direktorių/akcininkų valdybos nuožiuroje, iš anksto nustatyti paaiškinimo įtakos įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir yra paremti istorine patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją bei pagrįstai tikėtiniais ateities įvykiais.

Pastabos

2.1 Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Dar neįsigaliojusių naujų standartų, galiojančių standartų pakeitimų ir naujų išaiškinimų pritaikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

- Be aukščiau išvardytų standartų, išaiškinimų ir pataisų, buvo atliktos ir standartų 27 TAS "Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos" (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau) bei 16 TFAIK "Apsisaugojimas nuo rizikos atliekant grynąsias investicijas į užsienyje veikiančių ūkio subjektą" (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. spalio 1 d. ir vėliau), pataisos; tačiau šie standartai ir išaiškinimai nėra aktualūs ir Grupė nemano, jog šis aiškinimas turės įtakos Grupės konsoliduotoms metinėms finansinėms ataskaitoms.

2.2 Įvertinimai ir sprendimai

Įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir yra paremti istorine patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją bei pagrįstai tikėtiniais ateities įvykiais.

Grupė daro įvertinimus ir prielaidas dėl ateities įvykių, todėl apskaitos įvertinimai pagal apibrėžimą ne visada atitiks faktinius rezultatus. Žemiau aptariami įvertinimai ir prielaidos, kurie reikšmingai daro įtaką turto ir įsipareigojimų vertes ir dėl kurių pasikeitimo tos vertės gali reikšmingai kisti kitais finansiniais metais.

Rinkos netikrumai

Užsitęsusi pasaulinė likvidumo krizė, be kita ko, lėmė ir mažesnius likvidumo lygius ekonomikoje, mažesnę kapitalo rinkos finansavimo lygį ir mažesnę likvidumą. Be to, Lietuvoje vyko ir ekonomikos lėtėjimas, kuris turėjo įtakos, ir dar gali turėti įtakos, įmonių, kurios veikia šioje aplinkoje, veiklai. Šios konsoliduotos metinės finansinės ataskaitos pateikia vadovybės įvertinimą dėl Lietuvos ir pasaulinės verslo aplinkos įtakos Grupės veiklai ir finansinei būklei. Tolesnis vystymasis verslo aplinkoje gali skirtis nuo vadovybės įvertinimo.

Finansinių priemonių tikroji vertė

Tikroji vertė yra suma, kuria gali būti pakeista priemonė sandoryje sudarytame tarp norinčių šalių ir kuris yra vykdomas rinkos sąlygomis, o ne priverstinai parduodant arba likviduojant. Tikrosios vertės yra apskaičiuojamos iš nustatytų rinkos kainų, diskontuotų pinigų srautų modelių ir opcijų kainodaros modelių.

Prekybos gautinų sumų, mokėtinų sumų ir trumpalaikių kreditinių linijų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei. Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma remiantis tokios pat ar panašios skolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių paskolų, finansinių skolų ir kitų mokėtinų sumų su kintamomis palūkanų normomis tikroji vertė yra artima jų apskaitinėms vertėms.

Pagrindinės Grupės finansinės priemonės, neatspindėtos tikrąją verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, trumpalaikės skolos.

Gautinų sumų iš pirkėjų, kito finansinio turto, mokėtinų sumų ir trumpalaikių kredito linijų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.

Su tiekėjais Grupė atsiskaito per laikotarpį nuo 10 iki 30 dienų, o pirkėjų kredito terminai yra nuo 15 iki 70.

Pastabos

2.2 Įvertinimai ir sprendimai (tęsinys)

Finansinių priemonių tikroji vertė (tęsinys)

Pateikiame finansinio turto ir įsipareigojimų tikrųjų verčių ir apskaitinių verčių balanse apibendrinimą:

	2008		2007	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Pardavimui skirtos investicijos	5.747	5.747	21.318	21.318
Išankstiniai apmokėjimai	3.733	3.733	1.348	1.348
Iš pirkėjų gautinos sumos	33.484	33.484	51.212	51.212
Kitos gautinos sumos	3.263	3.263	4.358	4.358
Grynieji pinigai	1.425	1.425	974	974
Iš viso	47.652	47.652	79.210	79.210
Paskolos	157.255	157.255	122.719	122.719
Skolos tiekėjams	19.981	19.981	22.627	22.627
Kitos mokėtinos sumos	28.447	28.447	46.389	46.389
Iš viso	205.683	205.683	191.735	191.735

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Grupė peržiūri savo gautinas sumas, įvertindama vertės sumažėjimą bent kartą per ketvirtį. Grupė nusprendama, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turi būti apskaityti pelno (nuostolių) ataskaitoje, įvertina, ar yra prieinamų duomenų rodančių, kad pinigų srautai iš gautinų sumų portfelio pastebimai sumažės prieš tai, kai šis sumažėjimas gali būti nustatytas šio portfelio kiekvienai gautinai sumai individualiai. Toks įrodymas gali būti prieinami duomenys rodantys, kad yra neigiami skolininkų mokėjimų arba nacionalinių ar vietinių ekonominių sąlygų pokyčiai, darantys įtaką gautinų sumų grupei.

Vadovybė, įvertina tikėtinus pinigų srautus iš skolininkų, remiantis skolininkų su panašia kredito rizika istorine nuostolių patirtimi. Metodai ir prielaidos, naudojami pinigų srautų sumų ir jų gavimo laiko ateityje įvertinimui, yra pastoviai peržiūrimi, siekiant sumažinti skirtumus tarp įvertintų ir faktinių nuostolių.

2.3 Finansinės rizikos valdymas

Naudodamasi finansinėmis priemonėmis Grupė susiduria su šia rizika:

- kredito rizika,
- likvidumo rizika,
- rinkos rizika.

Šioje pastaboje pateikiama informacija apie kiekvieną aukščiau paminėtą Grupės riziką, Grupės rizikos vertinimo ir valdymo tikslus, politiką ir procesus, taip pat apie Grupės kapitalo valdymą. Šiose metinėse konsoliduotose ataskaitose pateikiami ir papildomi kiekybiniai atskleidimai.

Valdyba yra atsakinga už Grupės rizikos valdymo struktūros sukūrimą ir priežiūrą. Grupės rizikos valdymo politika yra skirta rizikos, su kuria susiduria Grupė, nustatymui ir analizei, atitinkamų rizikos limitų ir kontrolių nustatymui bei rizikos ir limitų laikymosi stebėjimui. Rizikos valdymo politika ir rizikos valdymo sistemos yra reguliariai peržiūrimos, kad atitiktų rinkos sąlygų ir Grupės veiklos pokyčius. Apmokymų, valdymo standartų procedūrų pagalba, Grupė siekia sukurti drausmingą ir konstruktyvią valdymo aplinką, kurioje visi darbuotojai žino savo funkcijas ir įsipareigojimus.

Pastabos

2.3 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Kredito rizika

Kredito rizika yra rizika, kad Grupė patirs finansinių nuostolių, jei klientas arba kita šalis neįvykdys numatytų įsipareigojimų, ir kuri dažniausiai yra susijusi su iš klientų gautinomis sumomis.

Dėl veiklos specifikos Grupei būdinga didelė kredito rizikos koncentracija (virš 90% visos apyvartos), susijusi su keliomis pagrindinėmis įmonėmis MAXIMA LT, UAB „Palink“, UAB „Rivona“ UAB ir UAB „Aibės logistika“, kurios yra pagrindiniai pirkėjai didmenininkai.

Grupėje taikomos procedūros, užtikrinančios, jog produkcija parduodama tik žinomiems patikimiems klientams. Grupė suteikia mokėjimo nuolaidas (diskontus) klientams, mokantiems iš anksto.

Grupė nesuteikia garantijų už kitų šalių įsipareigojimus. Apskaitytos finansinio turto vertės atspindi maksimalią kredito riziką. Todėl Grupė mano, kad maksimalią riziką atspindi gautinos sumos iš pirkėjų (9-pastaba) ir kitas trumpalaikis turtas, atėmus balanso sudarymo dieną pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Maksimali kredito rizika ataskaitų dieną buvo tokia:

Tūkst. litų	Apskaitinė vertė	
	2008	2007
Prekybos gautinos sumos	33.484	51.212
Kitos gautinos sumos	3.263	4.358
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	1.425	974
Iš viso	38.172	56.544

Gautinos sumos iš reikšmingiausių klientų:

	2008		2007	
	suma	%	suma	%
1 klientas	9.803	29,3%	12.861	25,1%
2 klientas	2.957	8,8%	6.921	13,5%
3 klientas	2.037	6,1%	2.094	4,1%
4 klientas	1.713	5,1%	1.129	2,2%
5 klientas	1.371	4,1%	2.522	4,9%
6 klientas	605	1,8%	7.560	14,8%
Kiti klientai	14.998	44,8%	18.125	35,4%
Iš viso	33.484	100%	51.212	100%

Gautinos sumos iš pirkėjų pagal geografinius regionus (tūkst. litų):

	2008	2007
Vietinė rinka	32.238	50.425
Eurozonos šalys	1.118	650
Jungtinė karalystė	-	18
JAV	128	119
Iš viso	33.484	51.212

Pastabos

2.3 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Kredito rizika (tęsinys)

Prekybos gautinų sumų senėjimas ataskaitos datą gali būti detalizuojamas taip:

Tūkst. litų	Vertės		Vertės	
	Bendra suma 2008	sumažėjimas 2008	Bendra suma 2007	sumažėjimas 2007
Neuždelstos	29.983	0	45.009	0
Uždelstos 0-30 dienų	3.132	0	5.478	0
Uždelstos 30-60 dienų	221	0	131	0
Uždelstos 61-90 dienų	118	0	189	0
Daugiau nei 90 dienų	1.618	(1.588)	1.523	(1.118)
	35.072	(1.588)	52.330	(1.118)

Pagal Grupės įvertinimą nėra būtina daryti prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo, jei jų apmokėjimas vėluoja iki 90 dienų.

Likvidumo rizika

Likvidumo rizika yra rizika, kad suėjus terminui Grupė nepajėgs įgyvendinti savo finansinių įsipareigojimų. Grupės likvidumo valdymo tikslas yra kiek įmanoma geriau užtikrinti pakankamą Grupės likvidumą, leidžiantį įvykdyti įsipareigojimus tiek esant įprastoms, tiek sudėtingoms sąlygoms, nepatiriant nepriimtinių nuostolių ir nerizikuojant prarasti savo gerą vardą.

Paprastai Grupė užsitikrina, kad prireikus turėtų pakankamai grynųjų pinigų, kad galėtų padengti planuojamas veiklos sąnaudas, įskaitant finansinių įsipareigojimų padengimą; šis užsitikrinimas neapima galimų nenuspėjamų nepaprastųjų aplinkybių (pvz., stichinių nelaimių) įtakos.

Žemiau pateikiami finansinių įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

2008 m. gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Likutinė vertė	Sutartiniai					Daugiau nei 5 metai
		grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6-12 mėnesių	1-2 metai	2-5 metai	
Finansiniai įsipareigojimai							
Paskolos ir kitos finansinės skolos	157 255	(175 793)	(17 938)	(67 911)	(40 977)	(48 967)	-
Trumpalaikės paskolos iš dukterinių įmonių							
Prekybos skolos	19 981	(19 981)	(19 981)				
Skolos dukterinėms įmonėms							
Sukaupti įsipareigojimai	28 447	(28 447)	(28 447)				
	205 683	(224 221)	(66 366)	(67 911)	(40 977)	(48 967)	0

Pastabos

2.3 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Likvidumo rizika (tęsinys)

2007 m. gruodžio 31 d.

Tūkst. litų	Likutinė vertė	Sutartiniai grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6-12 mėnesių	1-2 metai	2-5 metai	Daugiau nei 5 metai
Finansiniai įsipareigojimai							
Paskolos ir kitos finansinės skolos	122 719	(152 751)	(10 317)	(21 388)	(54 352)	(66 694)	0
Trumpalaikės paskolos iš dukterinių įmonių							
Prekybos skolos	22 627	(22 627)	(22 627)				
Mokėtinas pelno mokestis	393	(393)	(393)				
Sukaupti įsipareigojimai	45 996	(45 996)	(45 996)				
	191 735	(221 767)	(79 333)	(21 388)	(54 352)	(66 694)	0

Palūkanų normos, taikytos apskaičiuotų grynųjų pinigų srautų diskontui buvo tokios:

	2008	2007
Paskolos ir skolinimosi lėšos	6,51% - 8,6%	4,35% - 7,25%

Rinkos rizika

Rinkos rizika yra rizika, kad rinkos kainų pokyčiai, pvz., užsienio valiutos keitimo kursai ir palūkanų normos, turės įtakos Grupės pajamoms arba turimų finansinių priemonių vertei. Rinkos rizikos valdymo tikslas yra valdyti ir kontroliuoti rinkos riziką atsižvelgiant į tam tikras ribas, optimizuojant grąžą.

Palūkanų rizika

Grupės skoloms taikomos kintamos palūkanų normos, susijusios su LIBOR. 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė nesinaudojo jokiais finansinėmis priemonėmis, kad apsaugotų nuo pinigų srautų rizikos, susijusios su skolos priemonėmis su kintančia palūkanų norma arba nuo kainų rizikos, susijusios su skolos priemonėmis su pastovia palūkanų norma.

Pateikiame kintančių palūkanų normos finansinius įsipareigojimus (tūkst. litų):

		2008	2007
Ilgalaikės paskolos	EUR	92 783	73 833
Kredito linijos	LTL	50 340	39 363
Kredito linijos	EUR	8 632	5 110
Overdraftai	LTL	3 858	1 751
Finansinės nuomos įsipareigojimai	LTL	1 642	2 662
Iš viso		157 255	122 719

Pagal šias sutartis taikoma palūkanų norma svyruoja nuo 6,51% iki 8,6%.

Grupės paskolų vidutinės metinės palūkanų normos pokytis 0,5 proc. padidintų palūkanų sąnaudas ir padidintų 2008 m. nuostolį apie 786 tūkst. litų.

Pastabos

2.3 Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Valiutos rizika

Didžioji dalis AB „Alita“ valiutos rizikos atsiranda dėl to, kad Grupė skolinasi užsienio valiuta bei importuoja ir eksportuoja. Grupė nenaudoja jokių finansinių priemonių, kad išvengtų užsienio valiutos keitimo rizikos.

	2008	2007
1 EUR =	3,4528	3,4528 LTL
1 USD =	2,4507	2,3572 LTL
1 LVL =	4,8872	4,9567 LTL
1 RUR =	0,0833	0,0961 LTL

Grupės užsienio valiutos keitimo rizika buvo koncentruota šiuose balanso straipsniuose:

	2008				2007			
	LTL	EUR	USD	LVL	LTL	EUR	USD	LVL
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	1.182	178	39	26	749	223	2	-
Prekybos ir kitos gautinos sumos	32.463	4.283	3	-	54.767	744	59	-
Finansiniai įsipareigojimai	(55.840)	(101.415)	-	-	(43.776)	(78.943)	-	-
Mokėtinos sumos	(13.924)	(5.983)	-	(74)	(16.528)	(5.816)	-	(283)
Iš viso valiutos keitimo rizikos balanse	(36.119)	(102.937)	42	(48)	(4.788)	(83.792)	61	(283)

Grupės funkcinė valiuta yra litas (Lt). Grupė susiduria su užsienio valiutos kurso kitimo rizika dėl pirkimų ir pasiskolintų sumų bei pardavimų ir gautinų sumų, kurios yra apskaitomos kitomis valiutomis nei litais ar eurai. Rizika, susijusi su operacijomis eurai, yra laikoma nereikšminga, nes litas yra susietas su euru pastoviu santykiu. 2007 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė neturėjo reikšmingos užsienio valiutos keitimo rizikos.

Kapitalo valdymas

Valdybos politika numato palaikyti reikšmingą nuosavo kapitalo dalį lyginant su skolintomis lėšomis tam, kad būtų išlaikytas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas, o taip pat palaikoma veiklos plėtojimą ateityje. Valdyba seka kapitalo grąžą ir pateikia siūlymus dėl dividendų išmokėjimo paprastųjų akcijų savininkams, atsižvelgdama į Grupės finansinius rezultatus ir strateginius planus.

Valdyba taip pat siekia palaikyti pusiausvyrą tarp didesnės grąžos, kuri galėtų būti pasiekama esant didesniam skolintų lėšų lygiui, ir tarp saugumo, kurį suteikia didesnis nuosavo kapitalo lygis.

Per metus Grupės kapitalo valdymo politika nesikeitė.

Pastabos

3 Nematerialus turtas

	Įsigytos teisės	Programinė įranga	Kitas nematerialus turtas	Iš viso
SAVIKAINA				
2007 m. sausio 1 d. likutis		748	674	1.422
Įsigijimai iš verslo jungimų	5.305	41	4	5.350
Įsigijimai		279	116	395
Nurašymai ir pardavimai		(6)	(23)	(29)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	5.305	1.062	771	7.138
SUKAPTAS				
NUSIDĖVĖJIMAS IR VERTĖS SUMAŽĖJIMAS:				
2007 m. sausio 1 d. likutis		556	507	1.063
Amortizacija per metus	200	222	91	513
Nurašymai ir pardavimai		(6)	(23)	(29)
Vertės sumažėjimas per metus				
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	200	772	575	1.547
2007 m. gruodžio 31 d. LIKUTINĖ VERTĖ	5.105	290	196	5.591
SAVIKAINA				
2008 m. sausio 1 d. likutis	5.305	1.062	771	7.138
Įsigijimai		411	360	771
Nurašymai ir pardavimai		(3)		(3)
Perkėlimai tarp straipsnių			13	13
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	5.305	1.470	1.144	7.919
SUKAPTAS				
NUSIDĖVĖJIMAS IR VERTĖS SUMAŽĖJIMAS:				
2008 m. sausio 1 d. likutis	200	772	575	1.547
Amortizacija per metus	269	170	91	530
Nurašymai ir pardavimai		(3)		(3)
Vertės sumažėjimas per metus				
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	469	939	666	2.074
2008 m. gruodžio 31 d. LIKUTINĖ VERTĖ	4.836	531	478	5.845

Pastabos

4 Ilgalaikis materialus turtas

	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės ir įrengimai	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai	Iš viso
SAVIKAINA						
2007 m. sausio 1 d. likutis	28	71.650	104.308	15.914	1.590	193.490
Įsigijimai iš verslo jungimų	1.608	1.919	2.846	629	-	7.002
Įsigijimai		-	4.074	1.444	2.457	7.975
Nurašymai ir pardavimai		(1.208)	(2.732)	(1.452)	(1.355)	(6.747)
Perkėlimai tarp straipsnių		108	1.265	(798)	(507)	68
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	1.636	72.469	109.761	15.737	2.185	201.788
SUKAUPTAS NUSIDĖVĖJIMAS IR VERTĖS SUMAŽĖJIMAS:						
2007 m. sausio 1 d. likutis		25.947	78.871	13.257	1.383	119.458
Nusidėvėjimas per metus	-	1.580	6.096	1.200	-	8.876
Nurašymai ir pardavimai	-	(542)	(1.675)	(568)	-	(2.785)
Perkėlimai tarp straipsnių		-	(24)	(32)	-	(56)
Vertės sumažėjimo pasikeitimas per metus			(454)	(865)	(1.353)	(2.672)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	26.985	82.814	12.992	30	122.821
2007 m. gruodžio 31 d. LIKUTINĖ VERTĖ	1.636	45.484	26.947	2.745	2.155	78.967
SAVIKAINA						
2008 m. sausio 1 d. likutis	1.636	72.469	109.761	15.737	2.185	201.788
Įsigijimai		292	981	1.144	332	2.749
Nurašymai ir pardavimai		(28)	(842)	(1.240)	-	(2.110)
Perkėlimai tarp straipsnių			(1)	(9)		(10)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	1.636	72.733	108.716	16.714	2.459	202.258
SUKAUPTAS NUSIDĖVĖJIMAS IR VERTĖS SUMAŽĖJIMAS:						
2008 m. sausio 1 d. likutis	-	26.985	82.814	12.992	30	122.821
Nusidėvėjimas per metus		1.546	5.378	1.206		8.130
Nurašymai ir pardavimai		(28)	(842)	(1.240)		(2.110)
Perkėlimai tarp straipsnių			(1.093)	1.093		-
Vertės sumažėjimo pasikeitimas per metus			(1)	(9)		(10)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	28.503	86.256	14.042	30	128.831
2008 m. gruodžio 31 d. LIKUTINĖ VERTĖ	1.636	44.230	22.460	2.672	2.429	73.427

Pastabos

4 Ilgalaikis materialus turtas (tęsinys)

Per 2008 m. ir 2007 m. nebuvo kapitalizuota jokių skolinimosi sąnaudų, kadangi joks turtas neatitiko skolinimosi kaštų kapitalizavimo kriterijų.

Ilgalaikis materialusis turtas, kurio likutinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 47,462 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. - 54,195 tūkst. litų), yra įkeistas už paskolas (žr. 15-ą pastabą).

Grupė yra apdraudusi ilgalaikį turtą, kurio likutinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 64,733 tūkst. litų, nuo gaisro, gamtinių jėgų ir kitos žalos.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose pasiskirstė taip:

	2008	2007
Į parduotų prekių savikainą ir produkcijos likučius balanse	5.348	6.345
Į pardavimo ir paskirstymo sąnaudas	1.376	946
Į bendrąsias ir administracines sąnaudas	1.406	1.585
Iš viso	8.130	8.876

5 Investicinis turtas

	2008	2007
Likutis sausio 1 dienai	2.510	1.024
Įsigijimai	-	-
Pardavimai	-	-
Amortizacija	(93)	(39)
Tikrosios vertės pasikeitimai	(502)	1.525
Likutis gruodžio 31 dienai	1.915	2.510
Įsigijimo savikaina	3.703	3.703
Tikrosios vertės koregavimai	(1.788)	(1.193)
Likutis gruodžio 31 dienai	1.915	2.510

Grupės investicinį turtą sudaro kavinės bei poilsinės kompleksas Palangoje. Kavinė įsikūrusi 2 aukštų pastate su rūsiu, jos plotas yra 757,36 m², o poilsinės plotas – 226,06 m².

Investicinio turto nuomos pajamos 2008 m. sudarė 47 tūkst. litų (2007 m. – 53 tūkst. litų).

Investicinio turto nusidėvėjimas per 2008 m. sudarė 93 tūkst. litų (2007 m. – 39 tūkst. litų) ir jis priskirtas bendrosioms ir administracinėms sąnaudoms.

2008 m. pabaigoje, atsižvelgus į susidariusią situaciją nekilnojamojo turto rinkoje, vadovybės sprendimu apskaitytas investicinio turto vertės sumažėjimas 502 tūkst. litų (20% nuo 2007 m. gruodžio 31 d. buvusios vertės). Grupės vadovų manymu, 2008 m. gruodžio 31 d. balanse atspindėta investicinio turto vertė atitinka šio turto tikrąją vertę.

Komunalines išlaidas apmoka nuomotojas. 2008 m. remonto darbai nebuvo atliekami.

2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo jokių apribojimų investicinio turto realizavimui ar pajamų, gautų pardavus turtą, panaudojimui.

Metų pabaigoje nebuvo jokių kitų sutartinių įpareigojimų pirkti, statyti, kurti ir remontuoti, taisyti investicinį turtą ar didinti jo vertę.

Pastabos

6 Ilgalaikis finansinis turtas

Dukterinių įmonių įsigijimas

2007 m. balandžio 12 d. buvo įsigyta dukterinė įmonė UAB „Alita Distribution“, kuri valdo 100 proc. UAB „Vilkmėgės alus“ akcijų. Grupės konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose šių dviejų įmonių finansinės ataskaitos konsoliduojamos nuo 2007 m. balandžio 1 d.

Žemiau pateikiamas dukterinių įmonių įsigijimo efektas Grupės turtui ir įsipareigojimams.

	Apskaitinė vertė prieš įsigijimą	Vertės koregavimai	Pripažinta vertė po įsigijimo
Nematerialus turtas	46	5.305	5.351
Ilgalaikis materialus turtas	7.002		7.002
Atsargos	2.826		2.826
Prekybos ir kitos gautinos sumos	3.102		3.102
Pinigai ir jų ekvivalentai	748		748
Paskolos	(4.792)		(4.792)
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	(8.457)		(8.457)
Iš viso identifikuotas turtas ir įsipareigojimai grynąja verte	475	5.305	5.780
Prestižas iš įsigijimo			-
Įvertinti mokėjimai			5.780
Įsigyti pinigai			(747)
Grynieji mokėjimai			5.033

Įsigytas turtas bei įsipareigojimai pripažinti tikrąja verte. Verslo jungimosi metu nematerialiam turtui yra priskirti prekiniai ženklai.

Investicijos į asocijuotą įmonę

2007 m. rugsėjo mėn. AB „Alita“ įsigijo 41,52 proc. Belgrado alaus daryklos „Beogradska Industrija Piva“ akcijų paketą, kurį sudaro 3 781 012 vienetų paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė - 600 RSD (ekvivalentinė vertė apie 26,28 Lt), už 71 684 tūkst. Lt. Ši investicija konsoliduotose metinėse finansinėse ataskaitose apskaitoma nuosavybės metodu.

Per 2008 m. asocijuotoji įmonė uždirbo 12 449 tūkst. litų pelno (per 2007 m. IV ketvirtį patyrė 9 447 tūkst. litų nuostolį). Grupei tenkanti pelno dalis sudarė 5 169 tūkst. litų (2007 m. nuostolio dalis sudarė 3 922 tūkst. litų) ir mažina konsoliduotą Grupės nuostolį.

Pastabos

6 Ilgalaikis finansinis turtas (tęsinys)

Pagrindiniai asocijuotos įmonės rodikliai 2008 m. gruodžio 31 d. yra tokie (ekvivalentinė vertė tūkst. litų):

Ilgalaikis turtas	11.111
Trumpalaikis turtas	2.596
Iš viso turtas	13.707

Nuosavybė	6.371
Ilgalaikiai įsipareigojimai	390
Trumpalaikiai įsipareigojimai	6.946
Iš viso nuosavybė ir įsipareigojimai	13.707

2008 m. rezultatas 12.449

2008 m. sutartiniu pagrindu buvo suteiktos 25 205 tūkst. litų paskolos United Nordic Beverages AB, metinės palūkanos nuo 7,5% iki 9 %, kurios turės būti grąžintos per ateinančius dvejus metus.

Pardavimui skirtos investicijos

Pardavimui skirtas investicijas sudaro:

	2008	2007
AB „Šiaulių bankas“ akcijos	9.693	9.693
Kiti vertybiniai popieriai	-	-
Iš viso	9.693	9.693
Vertės sumažėjimas metų pradžioje	-	(1)
Nurašytos pardavimui skirtos investicijos	-	1
Papildomas vertės sumažėjimas per metus	-	-
Vertės sumažėjimas metų pabaigoje	-	-
Vertės padidėjimas metų pradžioje	11.625	11.851
Vertės padidėjimas (sumažėjimas) per metus	(15.571)	(226)
Vertės padidėjimas metų pabaigoje	(3.946)	11.625
Iš viso	5.747	21.318

Pastabos

6 Ilgalaikis finansinis turtas (tęsinys)

2008 m. gruodžio 31 d. AB „Alita“ valdė 6 179 000 vienetų vardinių AB „Šiaulių bankas“ akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė - 1 litas. Įmonės apskaitoje įvertintas AB „Šiaulių bankas“ turimų akcijų vertės sumažėjimas, kuris sudaro -15 571 tūkst. litų. Sprendimas buvo priimtas remiantis apskaitos dieną akcijų rinkoje buvusia verte, kuri sudarė 0,93 Lt už vieną akciją. AB „Šiaulių bankas“ akcijų vertės perkainojimas apskaitytas nuosavybėje (žr. 12-ą pastabą).

7 Atsargos

Atsargas sudaro:

	2008	2007
Žaliavos	4.288	3.861
Pakavimo medžiagos	3.898	6.281
Pagalbinės medžiagos	928	1.420
Nebaigta gamyba	8.537	6.607
Pagaminta produkcija:		
- alkoholiniai gėrimai	7.876	4.054
- obuolių produktai	20.918	24.462
Prekės, skirtos pardavimui	6.176	8.747
	52.621	55.432
Atsargų vertės nurašymas iki grynosios realizacinės vertės metų pradžioje	(1.911)	(2.574)
Parduota bei sunaudota savoms reikmėms	885	800
Vertės sumažėjimas per metus	(9.530)	(137)
Atsargų vertės nurašymas iki grynosios realizacinės vertės metų pabaigoje	(10.556)	(1.911)
Iš viso	42.065	53.521

Atsargų vertės nurašymas apskaitytas:

	2008	2007
Koncentruotoms obuolių sultims	9.235	-
Nebaigta gamybai	22	390
Plastmasinėms dėžėms	759	1.192
Kitoms pagalbinėms medžiagoms	540	329
Iš viso	10.556	1.911

2008 m. gruodžio mėn. pasirašyta 2007 m. sezono koncentruotų obuolių sulčių pardavimo sutartis. Įvertinus šiame kontrakte sutartą pardavimo kainą, Grupės apskaitoje atliktas koncentruotų sulčių vertės sumažėjimas iki grynosios realizacinės vertės 9 235 tūkst. litų.

Vertės nurašymas iki grynosios realizacinės vertės yra apskaitytas bendrosiose ir administracinėse sąnaudose (žr. 17 pastabą).

Grupės atsargos yra apdraustos už 39 950 tūkst. litų nuo gamtinių jėgų, gaisro ir kitos žalos ir jos taip pat yra įkeistos už suteiktas paskolas bankams (žr. 15 pastabą).

Pastabos

8 Išankstiniai apmokėjimai

Išankstinius apmokėjimus sudaro:

	2008	2007
Išankstiniai apmokėjimai vietiniams tiekėjams	1.338	628
Išankstiniai apmokėjimai užsienio tiekėjams	210	147
Kiti iš anksto apmokėti mokesčiai	8	72
Kiti išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	1.048	501
Iš viso	2.604	1.348
Vertės sumažėjimas	(875)	-
Iš viso	1.729	1.348

Vertės sumažėjimas suformuotas 2008 m. sukauptoms koncentruotų sulčių cecho sąnaudoms ir kitiems išankstiniams apmokėjimams.

9 Iš pirkėjų gautinos sumos

Iš pirkėjų gautinas sumas sudaro:

	2008	2007
Iš pirkėjų gautinos sumos	35.073	52.330
Gautinos sumos už šildymą (žiūrėti žemiau)		
Vertės sumažėjimas metų pradžioje	(1.118)	(1.837)
Atgautos abejotinos gautinos sumos	-	2
Nurašymas	-	843
Vertės sumažėjimas per metus	(471)	-
Vertės sumažėjimas iš įmonių įsigijimo	-	(126)
Vertės sumažėjimas metų pabaigoje	(1.589)	(1.118)
Iš viso	33.484	51.212

Didžiąją dalį vertės sumažėjimo sudaro gautinos sumos už šildymą.

10 Kitos gautinos sumos

Kitas gautinas sumas sudaro:

	2008	2007
Gautinas importo PVM	-	494
Gautinas importo akcizas	-	2.528
Suteiktos paskolos	12	220
Kitos gautinos sumos	3.381	1.246
Iš viso	3.393	4.488
Vertės sumažėjimas metų pradžioje	(130)	(130)
Papildomas vertės sumažėjimas per metus	-	-
Vertės sumažėjimas metų pabaigoje	(130)	(130)
Iš viso	3.263	4.358

Pastabos

10 Kitos gautinos sumos (tęsinys)

Gautino importo akcizo ir importo PVM likučiai 2008 m. gruodžio 31 d. yra parodyti ir kaip turtas, ir kaip įsipareigojimas (žr. 14-ą pastabą). Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, importo akcizas ir importo PVM apskaitoje fiksuojamas kaip Muitinės departamentui mokėtina suma. Nustatyta tvarka importo akcizas iki sekančio mėnesio 16 d. gali būti panaikinamas, arba sumokėjus gražinamas. Importo PVM sumokamas, sumokėtą sumą Grupė gali susigražinti iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, pagrindinio Lietuvos mokesčių administratoriaus. Todėl Grupė importo akcizą ir importo PVM parodo ne tik kaip įsipareigojimą, bet ir kaip turta.

11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro:

	2008	2007
Pinigai banke	1.335	898
Pinigai kasoje	90	76
Iš viso	1.425	974

12 Akcininkų nuosavybė

Akcinis kapitalas

Akcinį kapitalą sudaro 50 827 209 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 1 litas, o bendra akcinio kapitalo suma yra 50 827 209 litas; akcinis kapitalas yra pilnai įmokėtas. Paprastųjų akcijų turėtojai turi vieno balso teisę vienai akcijai akcininkų susirinkime ir turi teisę gauti dividendus, kai jie paskelbiami bei atsiimti kapitalo dalį kapitalo mažinimo atveju. Viena paprastoji akcija suteikia vieno balso teisę akcininkų susirinkime.

Privalomasis rezervas

Įstatymo numatytas rezervas pagal Lietuvos įstatymus yra privalomasis rezervas. Kasmet į privalomąjį rezervą turi būti pervedama ne mažiau kaip 5% nepaskirstytojo pelno, iki tol, kol privalomasis rezervas sudarys 10% akcinio kapitalo.

Perkainojimo rezervas

	2008	2007
AB „Šiaulių bankas“ akcijų vertės padidėjimas (sumažėjimas)	(3.946)	11.625
Atidėtas pelno mokestis nuosavybėje	789	(1.744)
Iš viso	(3.157)	9.881

Pelno paskirstymas

Grupės valdyba nesiūlys akcininkams išmokėti dividendų (už 2007 m. išmokėta 2 541 tūkst. litų dividendų). Šis pasiūlymas turės būti patvirtintas Visuotiniame akcininkų susirinkime.

Pastabos

13 Pelnas (nuostolis) vienai akcijai

Pelnas (nuostolis) vienai akcijai skaičiuojamas taip:

	2008	2007
Grynasis metų pelnas (nuostolis), paskirstytinas akcininkams	(12.422)	7.862
Akcijų skaičius (tūkstančiais)	50.827	50.827
Pelnas (nuostolis) vienai akcijai (litais)	-0,24	0,15

AB „Alita“ nėra išleidusi vertybinių popierių, kurie galėtų būti konvertuojami į akcijas. Pelnas (nuostolis), tenkantis akcijai, ir pelnas (nuostolis), tenkantis išleistai ir potencialiai konvertuojamai akcijai, yra toks pat.

14 Sukaupti įsipareigojimai

Sukauptus įsipareigojimus sudaro:

	2008	2007
Akcizas	12.523	20.620
Pridėtinės vertės mokestis (PVM)	5.770	10.580
Pakuotės mokestis	2.316	3.927
Importo akcizas (9 pastaba)	-	2.528
Importo PVM (9 pastaba)	-	494
Gauti avansai	3.322	960
Atlyginimai	679	640
Sukauptas socialinio draudimo mokestis	547	523
Pajamų mokestis iš atlyginimų	95	169
Sukauptos atostogų išmokos	1.587	1.745
Kiti sukaupti įsipareigojimai	1.608	3.810
Iš viso	28.447	45.996

Lietuvoje alkoholio produkcija apmokestinama akcizo mokesčiu. Akcizas denatūruotam alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams iki 2007 m. gruodžio 31 d. buvo skaičiuojamas 3 200 litų už gryno etilo alkoholio hektolitrą (HLT), o vynams priklausomai nuo grupės, kuriai jie priskiriami, nuo 150 iki 230 litų už hektolitrą. Nuo 2008 m. sausio 1 d. akcizo tarifai padidėjo 20 proc., o nuo 2009 m. dar iki 15 proc.

Akcizo mokesčio tarifai pateikti lentelėje žemiau:

Gėrimas	Tūrinė alkoholio koncentracija	Akcizo tarifai iki	Akcizo tarifai
		2008 m. gruodžio 31 d. (Litai už hektolitrą)	nuo 2009 m. sausio 1 d. (Litai už hektolitrą)
Putojantis vynas	11%	180 LT/HTL	198 LT/HTL
Gazuotas aromatizuotas vyno gėrimas	7-8%	48 LT/HTL	58 LT/HTL
Gazuotas putojantis gėrimas	9,50%	150 LT/HTL	198 LT/HTL
Alkoholiniai kokteiliai	5-6 %	3840 LT/100%/HTL	4416 LT/100%/HTL
Sidrai	6%	48 LT/HTL	58 LT/HTL
Sūprūs alkoholiniai gėrimai	37,5-50 %	3840 LT/100%/HTL	4416 LT/100%/HTL
Spirituotas vynuogių vynas	21%	276 LT/HTL	304 LT/HTL
Natūralus vynas	10,50%	180 LT/HTL	216 LT/HTL
Vaisių vynas	18-19 %	276 LT/HTL	304 LT/HTL
Alus iki 1 mln. ltr.	4,7-9,5%	3,85LT/HTL 1%	
Alus virš 1 mln. ltr.	4,7-9,5%	7,70LT/HTL 1%	8,50LT/HTL 1%

Pastabos

15 Ilgalaikės ir trumpalaikės banko paskolos ir išperkamosios nuomos įsipareigojimai

	2008	2007
Ilgalaikės paskolos	72.080	61.985
Ilgalaikiai išperkamosios nuomos įsipareigojimai	826	1.713
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų	72.906	63.698
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	16.905	11.848
Kredito linija	62.771	44.473
Banko sąskaitos kreditas (overdraft)	3.857	1.751
Ilgalaikių išperkamosios nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	816	949
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų	84.349	59.021

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė turi ilgalaikės paskolos likutį 17 952 tūkst. EUR, kuri iki 2012 m. turi būti pilnai padengta. 2008 m. buvo paimta nauja ilgalaikė paskola 7 820 tūkst. EUR, kurios gražinimo terminas yra iki 2011 m. bei kintama palūkanų norma per 2008 m. buvo nuo 7,254 iki 7,676%. 2007 m. buvo paimta nauja ilgalaikė paskola EUR, kurios gražinimo terminas yra iki 2012 m. ir vidutinė kintama palūkanų norma 2007 m. buvo 7,25%.

Grupės turimų kredito linijų limitas bankuose sudaro 62 830 tūkst. litų, panaudota dalis - 62,771 tūkst. litų. Vidutinė kintama palūkanų norma siekė nuo 6,52 iki 8,59%. Grupė taip pat turi kreditinį banko sąskaitos likučio (overdraft) limitą 4 500 tūkst. litų, panaudota dalis 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 3 857 tūkst. litų, vidutinės kintamos palūkanų normos sudarė 6,51-8,6%.

Už ilgalaikes paskolas ir kreditines linijas Grupė yra įkeitusi materialųjį ilgalaikį turtą, kurio likutinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 47 462 tūkst. litų, atsargas už 30 534 tūkst. litų, visas esamas ir būsimas Grupės lėšas bankuose, prekinis ženklus.

Ilgalaikės išperkamoji nuomos įsipareigojimų gražinimo terminai:

	Būsimi mokėjimai	Palūkanos	Dabartinė mokėjimų vertė
Iki vienerių metų	894	78	816
Tarp vienerių ir penkerių metų	884	58	826
Virš penkerių metų			-
Iš viso	1.778	136	1.642

16 Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos

Pardavimo ir paskirstymo sąnaudas sudaro:

	2008	2007
Reklama	20.322	16.851
Sandėliavimas	6.492	7.853
Pardavimų ir rinkodaros sąnaudos	7.345	4.785
Transportavimas ir logistika	6.933	2.442
Kitos	620	1.054
Iš viso	41.762	32.985

Pastabos

17 Bendrosios ir administracinės sąnaudos

Bendrasis ir administracinės sąnaudas sudaro:

	2008	2007
Atlyginimai ir socialinis draudimas	5.933	6.310
Mokesčių sąnaudos (išskyrus pelno mokestį)	3.616	4.712
Eksploatacija ir remontas	2.458	1.848
Nusidėvėjimas ir amortizacija	1.746	1.879
Išaitinės kompensacijos	759	56
Kitos išmokos darbuotojams	143	139
Konsultacinių paslaugų sąnaudos	486	356
Draudimo sąnaudos	413	315
Mokesčiai bankams	93	71
Kitos išmokos darbuotojams	139	139
Parama	514	638
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas	502	(1.525)
Atsargų nurašymas	183	414
Pasenusių ir lėtai judančių atsargų nurašymas iki gryniosios realizacinės vertės	9.452	134
Gautinų sumų vertės sumažėjimas	551	-
Ateinančių laikotarpių sąnaudų vertės sumažėjimas	803	-
Kitos	3.511	4.381
Iš viso	31.302	19.867

2008 m. gruodžio 31 d. Grupėje dirbo 776 darbuotojų (2007 m. gruodžio 31 d. - 816 darbuotojų). Atlyginimai, premijos ir kitos išmokos darbuotojams, įskaitant pajamų mokestį ir socialinį draudimą, Grupės konsoliduotose metinėse ataskaitose pasiskirstė taip:

	2008	2007
Į parduotų prekių savikainą	9.637	9.187
Į pardavimo ir paskirstymo sąnaudas	11.508	7.429
Į bendrąsias ir administracines sąnaudas	6.430	6.505
Iš viso	27.575	23.121

18 Kitos veiklos pajamos (sąnaudos)

Kitos veiklos pajamos (sąnaudas) sudaro:

	2008	2007
Pajamos iš parduoto turto	1.098	2.635
Pajamos už suteiktas paslaugas	629	1.292
Pajamos iš ilgalaikio turto pardavimo	126	624
Kitos pajamos	95	82
Iš viso	1.948	4.633
Parduoto turto savikaina	829	2.159
Suteiktų paslaugų savikaina	526	811
Kitos sąnaudos	53	37
Iš viso	1.405	3.007

Pastabos

19 Finansinės pajamos (sąnaudos)

Finansines pajamas (sąnaudas) sudaro:

	2008	2007
Palūkanų pajamos	2.659	93
Pelnas iš pardavimui skirtų investicijų perleidimo	-	1.792
Valiutos keitimo pelnas (nuostolis), grynąja verte	(14)	8
Kitos pajamos iš finansinės veiklos	248	218
Iš viso	2.893	2.111
Palūkanų sąnaudos už paskolas	(12.307)	(4.443)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	(307)	(542)
Iš viso	(12.614)	(4.985)

20 Informacija apie verslo ir geografinius segmentus

Geografiniai segmentai

	2008	2007
Pajamos iš vietinių pirkėjų	179.233	173.206
Pajamos iš užsienio pirkėjų	24.789	24.789
Iš viso	204.022	197.995

Visas Grupės turtas yra Lietuvoje, išskyrus investicijas į asocijuotąją įmonę Serbijoje.

Pastabos

20 Informacija apie verslo ir geografinius segmentus (tęsinys)

2008 m. gruodžio 31 d. informacija apie segmentus pateikiama žemiau:

	Didmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais	Alkoholiniai produktai	Obuolių Produktai	Nepriskirtina	Iš viso
Segmentų pardavimai, grynąja verte Savikaina	111.125 (95.897)	86.412 (39.964)	5.061 (4.839)	1.424 (455)	204.022 (141.155)
Bendrasis pelnas	15.228	46.448	222	969	62.867
Kitos pajamos				1.948	1.948
Veiklos sąnaudos	(22.403)	(24.100)	(163)	(11.729)	(58.395)
Kitos sąnaudos				(1.405)	(1.405)
Vertės sumažėjimas	(503)	(48)	(10.167)	(590)	(11.308)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(891)	(808)	-	(1.662)	(3.361)
Veiklos rezultatas	(8.569)	21.492	(10.108)	(12.469)	(9.654)
Finansinės pajamos				2.893	2.893
Finansinės sąnaudos				(12.614)	(12.614)
Asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalis				5.169	5.169
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)				1.463	1.463
Grynasis metų rezultatas prieš mažumos dalį	(8.569)	21.492	(10.108)	(15.558)	(12.743)
Mažumos dalis				321	321
Grynasis metų rezultatas, tenkantis akcininkams	(8.569)	21.492	(10.108)	(15.237)	(12.422)
<i>Segmentų turtas</i>					
Ilgalaikis turtas	8.637	50.548	5.391	121.300	185.876
Atsargos	6.975	18.946	11.854	4.290	42.065
Kitas trumpalaikis turtas	15.035	20.063	516	6.291	41.905
Segmentų turtas iš viso	30.647	89.557	17.761	131.881	269.846
<i>Segmentų įsipareigojimai</i>					
Prekybos skolos	1.627	9.666	1.636	7.052	19.981
Kiti įsipareigojimai	811	19.333	1.335	6.968	28.447
Segmentų įsipareigojimai iš viso	2.438	28.999	2.971	14.020	48.428
Ilgalaikio turto įsigijimai	796	1.202	88	1.434	3.520

Pastabos

20 Informacija apie verslo ir geografinius segmentus (tęsinys)

2007 m. gruodžio 31 d. informacija apie segmentus pateikiama žemiau:

	Didmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais	Alkoholiniai produktai	Obuolių produktai	Nepřiskirtina	Iš viso
Segmentų pardavimai, grynąja verte	57.522	121.640	17.919	914	197.995
Savikaina	(37.144)	(78.191)	(12.502)	(719)	(128.556)
Bendrasis pelnas	20.378	43.449	5.417	195	69.439
Kitos pajamos	676			3.957	4.633
Veiklos sąnaudos	(12.196)	(32.534)	(4.794)	(1.770)	(51.294)
Kitos sąnaudos	(914)			(2.093)	(3.007)
Vertės sumažėjimo atstatymas				1.525	1.525
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(400)	(2.323)	(342)	(18)	(3.083)
Veiklos rezultatas	7.544	8.592	281	1.796	18.213
Finansinės pajamos	33			2.078	2.111
Finansinės sąnaudos	(163)			(4.822)	(4.985)
Asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalis				(3.922)	(3.922)
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)				(3.518)	(3.518)
Grynasis metų rezultatas prieš mažumos dalį	7.414	8.592	281	(8.388)	7.899
Mažumos dalis				(37)	(37)
Grynasis metų rezultatas, tenkantis akcininkams	7.414	8.592	281	(8.425)	7.862
<i>Segmentų turtas</i>					
Ilgalaikis turtas	8.266	53.705	5.919	107.011	174.901
Atsargos	8.671	18.586	24.944	1.320	53.521
Kitas trumpalaikis turtas	17.047	37.187	-	3.658	57.892
Segmentų turtas iš viso	33.984	109.478	30.863	111.989	286.314
<i>Segmentų įsipareigojimai</i>					
Prekybos skolos	2.503	4.300		15.824	22.627
Kiti įsipareigojimai	32.077	34.056		105.069	171.202
Segmentų įsipareigojimai iš viso	34.580	38.356		120.893	193.829
Ilgalaikio turto įsigijimai	2.149	1.814	50	76.458	80.471

Pastabos

21 Atidėtasis ir einamasis pelno mokestis

	2008	2007
Pelno mokestis	151	3.134
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimas		(3)
Atidėtojo pelno mokesčio pasikeitimas	(1.614)	387
Iš viso pelno mokesčio sąnaudos	(1.463)	3.518

Mokesčio tarifo sutikrinimas yra toks:

	2008		2007	
Pelnas prieš mokesčius		(14.206)		11.417
Pelno mokestis taikant galiojantį tarifą	15,0%	(2.131)	18,0%	2.055
Neapmokestinamos pajamos	6,1%	(863)	-0,4%	(42)
Neleidžiami atskaitymai	-13,5%	1.913	5,7%	652
Labdara ir parama (atskaitoma du kartus)	0,7%	(101)	-1,9%	(216)
Anksčiau nepripažintų mokestinių nuostolių pripažinimas	0,0%		0,0%	-
Anksčiau nepripažintų laikinųjų skirtumų pripažinimas	0,1%	(18)	-5,3%	(603)
Pardavimui skirtų investicijų vertės padidėjimas	0%		0,6%	72
Nepripažinti mokestiniai nuostoliai	-9,5%	1.315	6,9%	791
Nepripažinti laikinieji skirtumai į nuosavybę	11,4%	(1.614)	7,1%	812
Praeitų metų koregavimai	0,0%		0,0%	(3)
Iš viso		(1.463)		3.518

Atidėtojo mokesčio paskaičiavimas gali būti pateikiamas taip:

	2008		2007	
	Laikini skirtumai	Atidėtasis mokestis	Laikini skirtumai	Atidėtasis mokestis
Perparduoti skirtos investicijos	3.947	789	-	-
Atsargos	10.339	2.068	3.278	492
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	803	161	-	-
Investicijos į asocijuotas įmones	-	-	3.922	588
Ilgalaikis materialus turtas	1.149	230	657	99
Gautinos sumos	1.089	218	876	131
Perkeliamas mokestinis nuostolis	7.735	1.547	5.335	800
Atostogų rezervas	1.485	297	1635	245
Kita	540	108		
Atidėtojo mokesčio realizacinės vertės koregavimas		(2.011)		(1.603)
Iš viso atidėtojo mokesčio turto		3.407		752
Ilgalaikis turtas	(6.769)	(1.354)	(7.350)	(1.103)
Perparduoti skirtos investicijos			(11.625)	(1.743)
Iš viso atidėtojo mokesčio įsipareigojimas		(1.354)		(2.846)
Atidėtasis mokestis grynąja verte		2.053		(2.094)

Pastabos

21 Atidėtasis ir einamasis pelno mokestis (tęsinys)

2008 m. gruodžio 31 d. einamojo pelno mokesčio tarifas yra 15% (2007: 18%). 2008 m. gruodžio 31 d. atidėtasis mokestis buvo apskaičiuotas taikant 20% tarifą. Remiantis Lietuvos mokesčių įstatymų pataisomis nuo 2009 m. įmonės pelnas, nuo kurio mokamas pelno mokestis, apmokestinamas taikant 20% pelno mokesčio tarifą.

2008 m. gruodžio 31 d. atidėtojo mokesčio turtas 789 tūkst. litų sumai yra apskaitytas savininkų nuosavybėje ir didina AB „Šiaulių bankas“ akcijų perkainavimo rezervą.

Atidėtojo mokesčio pasikeitimas gali būti išskaidytas taip:

	2008	2007
Atidėtojo mokesčio turtas (įsipareigojimas) sausio 1 d.	(2.094)	(1.742)
Atidėtojo mokesčio pokytis apskaitytas pelno (nuostolio) ataskaitoje	1.614	(386)
Atidėtojo mokesčio pokytis apskaitytas savininkų nuosavybėje	2.533	34
Atidėtojo mokesčio turtas (įsipareigojimas) gruodžio 31 d.	2.053	2.094

22 Sandoriai su susijusiomis šalimis

Per 2008 m. Grupės vadovybei buvo išmokėta 1 568 tūkst. litų atlyginimų (2007 m. – 1 583 tūkst. litų) ir 2 129 tūkst. litų dividendų (2007 m. – 6 812 tūkst. litų).

23 Užbalansiniai įsipareigojimai

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė yra suteikusi garantijų 3 600 tūkst. eurų sumai Serbijos Respublikos privatizavimo agentūrai iš turimos 3 600 tūkst. eurų garantijos limito sumos bei turi 4 000 tūkst. litų nepanaudotą garantijų limitą.

Grupė neturi kitų reikšmingų užbalansinių įsipareigojimų išskyrus užstatytą turtą ir kitus įsipareigojimus bankams, paminėtus 15-oje pastaboje.

Ryšium su kreditiniais įsipareigojimais bankui, Grupė privalo laikytis tam tikrų susitarimų. Paskolos sutarties galiojimo laikotarpiu balanse apskaitomas akcininkų nuosavybės ir turto santykis turi būti ne mažesnis nei 30 procentų. Skolų aptarnavimo padengimo rodiklis negali būti mažesnis nei 1.1 ir palūkanų aptarnavimo padengimo rodiklis negali būti mažesnis nei 3. 2008 m. gruodžio 31 d. šie rodikliai sudarė atitinkamai 23,8%, 0,53 ir 0,56. Grupės vadovybė yra įsitikinusi, kad skolų aptarnavimo padengimo neatitikimas yra laikinas ir artimiausiu metu bus ištaisytas.

Nacionalinio apyvartinių taršos leidimų paskirstymo 2008-2012 metams plane AB „Anykščių vynas“ įrenginiui „katilinė, išspaudų džiovyklą“ skirtas ATL skaičius – 14 934, tai yra po 2 986 ATL metams. Įmonė nuomoja iš valstybės žemės sklypus. Metinis nuomos mokestis per 2008 m. sudarė 110 tūkst. litų. Įmonė turi atlikti su iš valstybės nuomojamais žemės sklypais susijusius aplinkos apsaugos darbus (valymo, atstatymo ir kt.). 2008 m. gruodžio 31 d. metinėse finansinėse ataskaitose atidėjinys šių darbų sąnaudoms nėra apskaitytas, nes vadovybė negalėjo įvertinti šių darbų atlikimo terminų ir apimčių.

Pastabos

24 Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Už laikotarpį nuo 2004 iki 2008 metų mokesčių inspekcija nėra atlikusi AB „Alita“ pilno mokesčio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu patikrinti įmonės apskaitos registrus ir įrašus už 5 metus, einančius prieš ataskaitinį mokesčio laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčius ir sankcijas. AB „Alita“ vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių įmonei galėtų būti apskaičiuoti papildomi reikšmingi mokesčių įsipareigojimai.

25 Įvykiai po balanso sudarymo datos

2009 m. balandžio 15 d. išleistas pranešimas dėl esminio įvykio, kuriuo 2009 m. balandžio mėn. 27 d. įvyksiančio AB „Alita“ akcininkų susirinkimo darbotvarkė papildyta nauju punktu - pritarimas bendrovės atskyrimo sąlygų parengimui.

26 Informacija apie veiklos tęstinumą

Per 2008 metus Grupė patyrė 12 743 tūkst. litų grynujų nuostolių, o Grupės einamieji įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 48 807 tūkst. litų suma. Stengdamasi subalansuoti pinigų srautus, vadovybė ir akcininkai aktyviai veikia siekdami užtikrinti finansinį Grupės stabilumą. Pagrindinės veiklos stabilizavimo kryptys ir veiksmai būtų šie:

- Mažinant veiklos kaštus (įskaitant darbuotojų skaičiaus mažinimą, įvedant lankstų darbo grafiką), reorganizuojant Grupės struktūrą;
- Tariamasi su bankais dėl paskolų gražinimo terminų atidėjimo.

Remiantis aukščiau išvardintais veiksmais, vadovybės nuomone, Grupei negresia veiklos tęstinumo rizika.

AB „ALITA“

METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2008

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA APIE ĮMONĘ
2. KITA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ
3. REIKŠMINGI METŲ ĮVYKIAI
4. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS
5. PERSONALAS
6. RINKODARA IR PARDAVIMAI
7. GAMYBA
8. FINANSAI
9. BENDROVĖ IR VISUOMENĖ
10. BENDROVĖS PLANAI IR PROGNOZĖS

1. BENDRA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas.

Metinis pranešimas parengtas už 2008 metus.

1.2. Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys.

Pavadinimas	„Alita“
Teisinė firma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	1990 m. gruodžio 10 d., Registrų centro Alytaus filialas
Perregistravimo data ir vieta	1995 m. balandžio 14 d., Registrų centro Alytaus filialas
Rejestro numeris	AB 95-1
Įmonės rejestro kodas	149519891
Buveinės adresas	Miškininkų 17, Alytus, LT-62200
Telefono numeris	(8 315) 5 72 43
Fakso numeris	(8 315) 7 94 67
Elektroninio pašto adresas	alita@alita.lt
Interneto svetainės adresas	www.alita.lt

AB „Alita“ dukterinės įmonės ir jų kontaktiniai duomenys:

Pavadinimas	„Anykščių vynas“
Teisinė firma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	1990 m. lapkričio 21 d., Registrų centro Utenos filialas
Perregistravimo data ir vieta	2004 m. liepos 28 d., Registrų centro Utenos filialas
Rejestro numeris	BĮ 97-340
Įmonės rejestro kodas	254111650
Buveinės adresas	Dariaus ir Girėno g.8, Anykščiai, LT-29131
Telefono numeris	(8 381) 50 233
Fakso numeris	(8 381) 50 350
Elektroninio pašto adresas	info@anvynas.lt
Interneto svetainės adresas	www.anvynas.lt

Pavadinimas	„Alita distribution“
Teisinė firma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2002 m. sausio 18 d. Marijampolės savivaldybėje
Perregistravimo data ir vieta	2002 m. liepos 18 d. Vilniaus savivaldybėje
Rejestro numeris	AB 2002-751
Įmonės rejestro kodas	151461114
Buveinės adresas	A.Goštauto g. 12, Vilnius, LT-01108
Telefono numeris	(8 5) 268 36 30
Fakso numeris	(8 5) 268 36 36
Elektroninio pašto adresas	info@alitadistribution.lt
Interneto svetainės adresas	www.alitadistribution.lt

UAB „Alita distribution“ priklauso UAB „Vilkmergės alus“.

Pavadinimas	„Vilkmergės alus“
Teisinė firma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	1993 m. liepos 13 d. Vilniaus savivaldybėje
Rejestro numeris	AB 93-861
Įmonės rejestro kodas	122016951
Buveinės adresas	Antakalnio III kaimas, Pivonijos seniūnija, Ukmergės rajonas, LT-20101
Telefono numeris	(8 340) 63 770
Fakso numeris	(8 340) 63 788
Elektroninio pašto adresas	info@vilkmergesalus.lt
Interneto svetainės adresas	www.vilkmergesalus.lt

1.3. Emitento pagrindinės veiklos pobūdis.

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ veiklos pobūdis: Alkoholinių gėrimų ir koncentruotų sulčių gamyba ir pardavimas.

UAB „Vilkmergės alus“ veiklos pobūdis: Alaus gamyba.

UAB „Alita distribution“ veiklos pobūdis: Didmeninė ir mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais.

1.4. Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais.

AB „Alita“ 2003 m. lapkričio 18 d. pasirašė Emitento vertybinių popierių apskaitos perdavimo sutartį su AB banku „Swedbankas“, atstovaujama Vertybinių popierių saugojimo skyriaus, Savanorių pr. 19 LT-03502, Vilnius, tel. (8-5) 268 44 85, faksas (8-5) 268 41 70.

AB „Anykščių vynas“ 2004 m. birželio 29 d. pasirašė Emitento vertybinių popierių apskaitos perdavimo sutartį su AB banku „Swedbankas“, atstovaujama Vertybinių popierių saugojimo skyriaus, Savanorių pr. 19 LT-03502, Vilnius, tel. (8-5) 268 44 85, faksas (8-5) 268 41 70.

1.5. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais.

AB „Alita“ vertybiniai popieriai 1998 m. gegužės 25 d. įtraukti į AB NASDAQ OMX Vilnius Papildomąjį prekybos sąrašą. 2008 m. gruodžio 31 d. AB „Alita“ turėjo 50 827 209 vieno lito nominalios vertės paprastąsias vardines akcijas, kurių bendra nominali vertė sudarė 50 827 209 litų. Šių vertybinių popierių ISIN kodas yra LT0000118655 (trumpinys ALTIL).

Informacija apie automatinio įvykdymo sandoriais parduotų akcijų AB NASDAQ OMX Vilnius kainas ir apyvartas per 2007.01.01 – 2008.12.31 laikotarpį pateikiama lentelėje:

Metai ir ketvirtis	Kaina Lt		Apyvarta		Paskutinės laikotarpio prekybos dienos			Bendra apyvarta	
	Maksi mali	Mini mali	Maksimali	Mini mali	Kaina Lt	Apyvarta Lt	data	Vnt.	Lt
2007 I	4,89	3,60	287.135,35	0,00	4,18	17.653,60	2007-03-30	1.000.554	4.270.635,28
2007 II	4,47	3,75	259.635,00	0,00	4,45	0,00	2007-06-29	353.766	1.462.269,39
2007 III	4,55	4,06	234.376,50	0,00	4,22	4.220,00	2007-09-28	289.366	1.233.437,14
2007 IV	4,30	3,95	147.130,20	0,00	4,20	13.084,14	2007-12-28	293.788	1.235.278,55
2008 I	4,59	3,51	37.102,80	0,00	3,51	744,12	2008-03-31	50.417	206.760,19
2008 II	3,51	2,06	30.541,50	0,00	2,15	0,00	2008-06-30	44.625	124.505,46
2008 III	2,20	1,59	48.837,50	0,00	1,60	0,00	2008-09-30	143.036	275.284,94
2008 IV	1,60	0,50	26.786,00	0,00	0,63	0,00	2008-12-30	217.570	205.748,74

AB „Alita“ paprastųjų vardinių akcijų kapitalizacija 2008 metais pateikiama lentelėje:

Data	Kapitalizacija Lt	Akcijos kaina Lt
2008.03.31	178.403.503,59	3,51
2008.06.30	109.278.499,35	2,15
2008.09.30	81.323.534,40	1,60
2008.12.30	32.021.141,67	0,63

Be AB NASDAQ OMX Vilnius jokiaje kitoje vertybinių popierių biržoje Bendrovės akcijomis neprekiuojama.

Duomenys apie užbiržinius sandorius AB „Alita“ paprastosiomis vardinėmis akcijomis pateikiami lentelėje:

Metai ir ketvirtis	Kaina Lt.		Bendra ketvirčio apyvarta Vnt.	
	Maksimali	Minimali	Atsiskaitant pinigais	Atsiskaitant ne pinigais
2007 I	3,00	1,58	73.815	0
2007 II	2,94	2,23	41.482	0
2007 III	3,10	2,31	65.561	0
2007 IV	2,80	2,39	61.685	0
2008 I	3,98	2,46	304.070	4.500
2008 II	2,76	0,97	62.298	0
2008 III	2,79	0,00	110.940	2.060
2008 IV	1,41	0,00	40.659	11.422

AB „Anykščių vynas“ vertybiniai popieriai 1995 metų liepos 3 d. įtraukti į AB NASDAQ OMX Vilnius Papildomąjį prekybos sąrašą. 2008 m. gruodžio 31 d. AB „Anykščių vynas“ turėjo 49 080 535 vieno lito nominalios vertės paprastąsias vardines akcijas, kurių bendra nominali vertė sudarė 49 080 535 litus. Šių vertybinių popierių ISIN kodas yra LT0000112773 (trumpinys ANKIL).

Bendras AB „Anykščių vynas“ acininkų skaičius 2008 m. gruodžio 31 d. – 404.

Informacija apie automatinio įvykdymo sandoriais parduotų AB „Anykščių vynas“ akcijų AB NASDAQ OMX Vilnius kainas ir apyvartas per 2007.01.01 – 2008.12.31 laikotarpį pateikiama lentelėje:

Metai ir ketvirtis	Kaina Lt		Apyvarta		Paskutinės laikotarpio prekybos dienos			Bendra apyvarta	
	Maksi mali	Mini mali	Maksimali	Mini mali	Kaina Lt	Apyvarta Lt	data	Vnt.	Lt
2007 I	1,65	0,98	180.235,53	0	1,15	3.812,25	2007-03-30	1.679.910	2.282.976,19
2007 II	1,19	0,99	20.483,93	0	1,18	2.401,71	2007-06-29	251.578	275.470,29
2007 III	1,27	1,06	24.788,70	0	1,21	19.960,10	2007-09-28	178.986	206.551,08
2007 IV	1,27	1,07	17.074,94	0	1,07	1.635,51	2007-12-28	119.226	141.425,95
2008 I	1,17	0,91	15.638,98	0	0,91	0	2008-03-31	58.464	60.401,80
2008 II	1,00	0,65	9.606,60	0	0,69	0	2008-06-30	55.952	39.604,83
2008 III	0,71	0,51	4.349,95	0	0,69	3,45	2008-09-30	40.561	24.724,02
2008 IV	0,70	0,20	3.149,47	0	0,24	120,00	2008-12-30	72.440	28.194,22

AB „Anykščių vynas“ paprastųjų vardinių akcijų kapitalizacija 2008 metais pateikiama lentelėje:

Data	Kapitalizacija Lt	Akcijos kaina Lt
2008-03-31	44.663.286,85	0,91
2008-06-30	33.865.569,15	0,69
2008-09-30	33.865.569,15	0,69
2008-12-30	11.779.328,84	0,24

Duomenys apie užbiržinius sandorius AB „Anykščių vynas“ paprastosiomis vardinėmis akcijomis pateikiami lentelėje:

Metai ir ketvirtis	Kaina Lt.		Bendra ketvirčio apyvarta Vnt.	
	Maksimali	Minimali	Atsiskaitant pinigais	Atsiskaitant ne pinigais
2007 I	-	-	-	-
2007 II	-	-	-	-
2007 III	-	-	-	-
2007 IV	-	-	-	2.961
2008 I	-	-	-	-
2008 II	-	-	-	-
2008 III	-	-	-	32.427
2008 IV	-	-	-	-

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ be AB NASDAQ OMX Vilnius jokioje kitoje vertybinių popierių biržoje akcijomis neprekiuojama.

UAB „Alita distribution“ ir UAB „Vilkmergės alus“ akcijomis viešai neprekiuojama.

2. KITA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

2.1. Emitento įstatinio kapitalo struktūra.

Įmonių rejestre įregistruotas AB „Alita“ įstatinis kapitalas yra 50 827 209 Lt.

AB „Alita“ įstatinio kapitalo struktūra pagal akcijų rūšis:

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius	Nominali vertė (Lt)	Bendra nominali vertė (Lt)	Dalis įstatiniame kapitale (%)
Paprastosios vardinės akcijos	50 827 209	1	50 827 209	100,00
Viso:	50 827 209	-	50 827 209	100,00

Visos AB „Alita“ akcijos yra apmokėtos.

Bendrovė nėra išleidusi vertybinių popierių, nepažymintų dalyvavimo įstatiniame kapitale.

Ataskaitiniais metais bendrovė savų akcijų neįsigijo.

Per 2008 metus nebuvo skelbta trečių šalių oficialių pasiūlymų supirkti AB „Alita“ paprastąsias vardinės akcijas. Akcinė bendrovė „Alita“ taip pat neskelbė oficialių pasiūlymų supirkti kitų emitentų vertybinius popierius.

AB „Anykščių vynas“ įstatinio kapitalo struktūra pagal akcijų rūšis:

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius	Nominali vertė (Lt)	Bendra nominali vertė Lt	Dalis įstatiniame kapitale (%)
Paprastosios vardinės akcijos	49 080 535	1	49 080 535	100,00
Viso:	49 080 535	-	49 080 535	100,00

AB „Alita“ 2008 metų sausio 1 dieną turėjo 46 577 570 vnt. arba 94,90% paprastųjų vardinių dukterinės įmonės AB „Anykščių vynas“ akcijų, kurių nominali vertė – 1 Lt. AB „Alita“ 2008 metais AB „Anykščių vynas“ akcijų nepardavė ir neįsigijo. 2008 metų gruodžio 31 d. 2 502 965 vnt. arba 5,1% AB „Anykščių vynas“ akcijų priklausė kitiems smulkiems akcininkams. 2007 m. gruodžio 31 d. AB „Anykščių vynas“ akcijų turėjo 394 akcininkai. Ataskaitiniais metais AB „Anykščių vynas“ akcijų nominali vertė ir įstatinis kapitalas nekito. 2008 metais AB „Anykščių vynas“ gavo 6,4 mln. Lt nuostolio. AB „Anykščių vynas“ 2008 metais dukterinių įmonių neturėjo. Per ataskaitinius finansinius metus AB „Anykščių vynas“ savų akcijų neįsigijo ir jų iš viso neturi. Kitų bendrovių akcijų AB „Anykščių vynas“ neturėjo ir neįsigijo. Bendrovė filialų ir atstovybių neturi.

2007-04-12 AB „Alita“ įsigijo alkoholio didmeninės prekybos įmonės UAB „Daivalda“ 100 % akcijų paketą. 2007 metų balandžio 27 d. didmeninės prekybos įmonės UAB „Daivalda“ pavadinimas buvo pakeistas į UAB „Alita distribution“. Kompanija nuo 2003 m. turi išskirtines teises UAB „Vilkmėgės alaus“ produkcijos distribucijai. UAB „Daivalda“ valdo 100 % UAB „Vilkmėgės alaus“ akcijų paketą. 2007 m. balandžio 27 d. AB „Alita“ valdybos posėdžio sprendimu buvo pakeistas UAB „Daivalda“ pavadinimas į UAB „Alita distribution“. Ji tapo AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ produkcijos platintoja. 2008 metais UAB „Alita distribution“ gavo 5,7 mln. Lt nuostolio.

2007-06-08 AB „Alita“ ir Švedijos finansinės-investicinės kompanijos „United Nordic Beverages“ konsorciumas laimėjo valstybei priklausančios Serbijos alaus daryklos „Beogradska Industrija Piva“ privatizavimo konkursą ir teisę įsigyti 51,9 %. šios įmonės akcijų. Konsorciume AB „Alita“ priklauso kontrolinis 80% akcijų paketas.

2008 metų sausio 1 dieną AB „Alita“ turėjo 6 179 000 vnt. arba 3,84% AB „Šiaulių bankas“ paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė – 1 litas. 2008 metais AB „Alita“ AB „Šiaulių bankas“ akcijų nepardavė ir neįsigijo.

Įmonė turi atstovybę Latvijoje. Atstovybės kontaktiniai duomenys:

Pavadinimas	„Alita“
Teisinė forma	Atstovybė
Įregistravimo data ir vieta	2006 m. gruodžio 1 d. Ryga
Rejestro numeris	P 000715
Įmonės registro kodas	40006011900
Buveinės adresas	Ūnijas iela 74-1d, LV-1084, Rīga
Telefona numeris	(371) 7 283 153
Fakso numeris	(371) 7 240 425
Elektroninio pašto adresas	alita@alita.lv

2.2. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai.

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ vertybinių popierių perleidimo apribojimų nėra.

2.3. Akcininkai.

Bendras AB „Alita“ akcininkų skaičius 2008 m. gruodžio 31 d. – 625.

Akcininkai, 2008 m. gruodžio 31 d. turėję daugiau kaip 5 % Bendrovės įstatinio kapitalo:

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, rūšis, buveinės adresas, įmonių registro kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių paprastųjų vardinių akcijų skaičius (vnt.)	Turima įstatinio kapitalo dalis (%)	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis (%)	Akcininkui su kartu veikiančiais asmenimis priklausančių balsų dalis (%)
Vytautas Junevičius	21 293 235	41,89	41,89	83,77
Arvydas Jonas Stankevičius	8 511 333	16,75	16,75	83,77
Vilmantas Pečiūra	6 386 693	12,57	12,57	83,77
Darius Vėželis	6 386 693	12,57	12,57	83,77

Šie asmenys yra kartu veikiantys.

2.4. Akcininkai, turintys specialias kontrolės teises ir tų teisių aprašymai.

Nėra.

2.5. Visi balsavimo teisių apribojimai.

Nėra.

2.6. Akcininkų tarpusavio susitarimų, apie kuriuos emittentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės.

Nėra.

2.7. Darbuotojai.

AB „Alita“ darbuotojų vidutinis skaičius ir vidutinis atlyginimas Lt (be išmokėtų kompensacijų) pagal personalo grupes:

Darbuotojai	2008 m.			2007 m.		
	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas
Vadovai	5	1,6	15.489	5	1,5	17.083
Specialistai ir tarnautojai	116	35,9	2.483	115	34,6	2.284
Darbininkai	202	62,5	1.686	212	63,9	1.615
Viso:	323	100,0	2.186	332	100,0	2.079

AB „Alita“ darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą 2007-2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų išsilavinimas	2008 m.		2007 m.	
	Skaičius	Procentas	Skaičius	Procentas
Aukštasis	80	25,1	79	23,5
Aukštesnysis	118	37,0	137	40,8
Vidurinis	116	36,4	117	34,8
Nebaigtas vidurinis	5	1,5	3	0,9
Iš viso:	319	100,0	336	100,0

AB „Anykščių vynas“ darbuotojų vidutinis skaičius ir vidutinis atlyginimas Lt (be išmokėtų kompensacijų) pagal personalo grupes:

Darbuotojai	2008 m.			2007 m.		
	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas
Vadovai	2	0,8	5.504	2	0,7	6.457
Specialistai ir tarnautojai	86	32,7	2.006	87	32,4	1.900
Darbininkai	175	66,5	1.345	180	66,9	1.285
Viso:	263	100	1.469	269	100	1.416

AB „Anykščių vynas“ darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą 2007-2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų išsilavinimas	2008 m.		2007 m.	
	skaičius	%	skaičius	%
Aukštasis	49	19,8	52	19,3
Aukštesnysis	74	29,8	76	28,3
Vidurinis	117	47,2	126	46,8
Nebaigtas vidurinis	8	3,2	15	5,6
Iš viso:	248	100,0	269	100,0

UAB „Alita distribution“ darbuotojų vidutinis skaičius ir vidutinis atlyginimas Lt. (be išmokėtų kompensacijų) pagal personalo grupes:

Darbuotojai	2008 m.			2007 m. II-IV ketvirčiai		
	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas
Vadovai	6	2,8	5.822	6	3,4	5.326
Specialistai ir tarnautojai	112	52,3	2.917	72	40,2	3.054
Darbininkai	96	44,9	2.143	101	56,4	1.613
Viso:	214	100,0	2.648	179	100,0	2.317

UAB „Alita distribution“ darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą 2007-2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų išsilavinimas	2008 m.		2007 m.	
	Skaičius	Procentas	Skaičius	Procentas
Aukštasis	51	26,0	46	21,5
Aukštesnysis	41	20,9	44	20,5
Vidurinis	100	51,0	114	53,3
Nebaigtas vidurinis	4	2,1	10	4,7
Iš viso:	196	100,0	214	100,0

UAB „Vilkmergės alus“ darbuotojų vidutinis skaičius ir vidutinis atlyginimas Lt. (be išmokėtų kompensacijų) pagal personalo grupes:

Darbuotojai	2008 m.			2007 m.		
	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas	Skaičius	Procentas	Vidutinis atlyginimas
Vadovai	2	5,9	3895	2	5,0	3398
Specialistai ir tarnautojai	7	20,6	1530	9	22,5	1704
Darbininkai	25	73,5	1878	29	72,5	1312
Viso:	34	100,0	1925	40	100,0	1530

UAB „Vilkmergės alus“ darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą 2007-2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų išsilavinimas	2008 m.		2007 m.	
	Skaičius	Procentas	Skaičius	Procentas
Aukštasis	6	17,6	6	15,0
Aukštesnysis	10	29,4	18	45,0
Vidurinis	13	38,2	13	32,5
Nebaigtas vidurinis	5	14,8	3	7,5
Iš viso:	34	100,0	40	100,0

2.8. Emitento įstatų pakeitimo tvarka.

Emitento įstatai gali būti pakeisti visuotiniame akcininkų susirinkime ne mažesne kaip 2/3 susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma, kai susirinkime dalyvauja akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip ½ visų balsų.

2.9. Emitento organai.

AB „Alita“ valdymo organų struktūrą sudaro:
Visuotinis akcininkų susirinkimas,
Valdyba (renkama 4 metams iš 4 narių),
Bendrovės vadovą renka arba atšaukia bendrovės valdyba.

2008-04-29 visuotiniame akcininkų susirinkime buvo nuspręsta pripažinti valdybos narių įgaliojimus pasibaigusiais ir perrinkti tos pačios sudėties valdybą naujai keturių metų kadencijai:

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis*
Vytautas Junevičius	Pirmininkas	41,89	41,89
Arvydas Jonas Stankevičius	Narys	16,75	16,75
Vilmantas Pečiūra	Narys	12,57	12,57
Darius Vėželis	Narys	12,57	12,57

* Bendrovės valdyba kaip kartu veikiantys asmenys 2008.12.31d. turėjo 83,77% balsų.

Ataskaitiniais metais Valdyba kvietė 16 posėdžių. Valdybos posėdžiuose buvo sprendžiami aktualūs klausimai – formuojama bendrovės strategija, analizuojama gamybinė veikla, atskirų ketvirčių veiklos rezultatai, finansinių ataskaitų duomenys.

2.10. Kolegialų organų nariai, bendrovės vadovas, vyriausias finansininkas

Administracija

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis*
Vytautas Junevičius	Generalinis direktorius, nuo 1994 m.	41,89	41,89
Alina Miežiūnienė	Vyriausioji buhalterė, nuo 2005 m.	-	-

Papildomi duomenys apie valdybos pirmininką, administracijos vadovą ir finansų direktorių (vyriausiąjį finansininką).

Vardas, pavardė	Pareigos	Išsilavinimas (profesija)	Buvusios darbovietės per 10 m. ir pareigos jose	Duomenys apie teistumą už ūkinius nusikaltimus
Vytautas Junevičius	Valdybos pirmininkas, administracijos vadovas	Aukštasis (inžinierius ekonomistas)	Nuo 1994 m. dirba AB „Alita“ generalinio direktoriaus pareigose	Nėra
Alina Miežiūnienė	Vyriausioji buhalterė	Aukštasis (bhalterinė apskaita ir auditas, ekonomistė)	Nuo 1997 m. dirbo AB „Alita“ buhalterė, nuo 1998 m. apskaitos sistemos administratore, nuo 2000 m.- vyr. buhalterės pavaduotoja, nuo 2005 m.- vyr. buhalterė	Nėra

Duomenys apie dalyvavimą kitų įmonių ir organizacijų veikloje

Vardas, pavardė	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis, proc.
Vytautas Junevičius	UAB „Šiaulių banko investicijų valdymas“ UAB „Aunuva“ AB „Anykščių vynas“ valdybos pirmininkas, AB „Šiaulių bankas“ tarybos narys	5,6 50
Vilmantas Pečiūra	AB „Beogradska industrija piva“ valdybos pirmininkas AB „Anykščių vynas“ valdybos narys	-
Arvydas Jonas Stankevičius	UAB „Lieda“ UAB „Alytaus vaistinė“ AB „Anykščių vynas“ valdybos narys	40 40
Darius Vėželis	AB „Anykščių vynas“ valdybos narys AB „Beogradska industrija piva“ valdybos narys	-
Alina Miežiūnienė	AB „Beogradska industrija piva“ valdybos narė	-

Dukterinės įmonės – AB „Anykščių vynas“ valdybą 2008 metais sudarė tie patys nariai, kaip ir Akcinės bendrovės „Alita“. 2008 metais valdyba kvietė 8 posėdžius, kuriuose buvo svarstomi aktualūs klausimai – kredito ėmimo, veiklos rezultatų analizės ir kiti klausimai.

UAB „Alita distribution“ ir UAB „Vilkmėgės alus“ valdybos ir stebėtojų tarybos nesudaromos.

Informacija apie išmokas bei paskolas AB „Alita“ įmonių grupės valdymo nariams.

Rodikliai	Išmokos 2008 metais tūkst. Lt			
	AB „Alita“	AB „Anykščių vynas“	UAB „Alita distribution“	UAB „Vilkmergės alus“
Vadovams per metus apskaičiuotos sumos susijusios su darbo santykiais	929	132	414	93
Kitos reikšmingos sumos, per metus apskaičiuotos vadovams (dividendai)	2.129	-	-	-
Vadovų vidutinis skaičius per metus	5	2	6	2
Vadovams per metus apskaičiuotos sumos susijusios su darbo santykiais, tenkančios vienam asmeniui	186	66	69	47
Vadovų (valdybos narių) gautos sumos iš įmonių, kuriose emitento dalis įstatiniame kapitale sudaro daugiau kaip 20 procentų.	-	-	-	-

Per ataskaitinį laikotarpį valdymo organų nariams nebuvo skirtos paskolos, suteiktos garantijos ar laidavimai, kuriais užtikrintas jų prievolių vykdymas.

2.11. Reikšmingi susitarimai.

Reikšmingų atskleistinų susitarimų, kurių šalis yra emitentas nebuvo.

2.12. Emitento ir jo organo narių ar darbuotojų susitarimai.

Reikšmingų emitento ir jo organo narių ar darbuotojų susitarimų nebuvo.

2.13. Susijusių šalių sandoriai.

Reikšmingų susijusių šalių sandorių nebuvo.

2.14. Informacija, kaip laikomasi Bendrovių valdymo kodekso.

Informaciją, kaip laikomasi Bendrovių valdymo kodekso žiūrėti priede prie metinio pranešimo.

2.15. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją.

Bendrovė vykdydama vertybinių popierių rinką reglamentuojančius teisės aktus, per praėjusius 12 mėnesių viešai paskelbė per Vilniaus vertybinių popierių biržos informacijos atskleidimo ir platinimo sistemą OMX Company News Service ir AB „Alita“ tinklalapį www.alita.lt/investuotojams šią informaciją:

2008-02-25 Preliminarus 2007 m. veiklos rezultatas

AB „Alita“ 2007 m. preliminarus konsoliduotas grynasis pelnas pagal TFAS sudaro 7,9 mln. Lt. (2,3 mln. EUR). Tai yra 9,8 mln. Lt. (2,8 mln. EUR) mažiau nei praėjusiais metais.

2007 m. konsoliduotos pardavimų pajamos preliminariais duomenimis sudaro 198,0 mln. Lt (57,3 mln. EUR) ir lyginant su 2006 m. tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 54,5 mln. Lt (15,8 mln. EUR).

Prognozuotas konsoliduotas grynasis pelnas sumažėjo dėl naujai įsigytos nuostolingai dirbusios Belgrado alaus daryklos „Beogradska Industrija Piva“ nuostolių dalies, kurie sudarė 3.9 mln. Lt (1,1 mln. EUR) ir dėl didelių investicijų naujų įmonių įsigijimui bei jų veiklos plėtrai. Pardavimo pajamų augimą įtakojo „Alita“ (7%), AB „Anykščių vynas“ (38%) produkcijos pardavimai bei iš dalies naujai įsigytų įmonių Lietuvoje pardavimų pajamos.

2008-02-28 2007 metų neaudituota tarpinė konsoliduotos finansinės ataskaitos

AB „Alita“ 2007 metų neaudituota tarpinė konsoliduotos finansinės ataskaitos.

2008-03-28 AB „Alita“ akcininkų susirinkimo sušaukimas

Bendrovės valdybos iniciatyva ir sprendimu 2008 m. balandžio 29 d. 12 val. šaukiamas AB „Alita“ visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris įvyks bendrovės salėje (Miškininkų g.17, Alytus, duomenys apie bendrovę saugomi ir kaupiami Juridinių asmenų registre, PVM mokėtojo kodas LT495198917). Registracijos pradžia - 11 val. Akcininkai privalo turėti asmens tapatybę liudijantį dokumentą, įgaliojanti asmenys - asmens tapatybę liudijantį dokumentą ir įstatymų nustatyta tvarka patvirtintą įgaliojimą. Visuotinio akcininkų susirinkimo apskaitos diena - 2008 m. balandžio 22 d. Su susirinkimo darbotvarke susijusiais dokumentais ir nutarimų projektais akcininkai gali susipažinti nuo 2008 m. balandžio 18 d. bendrovės buveinėje.

Susirinkimo darbotvarkė:

1. 2007 m. metinis pranešimas.
2. Auditoriaus išvada.
3. 2007 m. bendrovės finansinės atskaitomybės tvirtinimas.
4. 2007 m. pelno (nuostolių) paskirstymo tvirtinimas.
5. Konsoliduotos 2007 m. finansinės atskaitomybės tvirtinimas.
6. Valdybos narių rinkimai.

2008-04-18 Akcininkų susirinkimo sprendimų projektas

Bendrovės valdyba siūlys akcininkams pritarti šiems nutarimų projektams:

1. Pritarti 2007 m. metiniam pranešimui.
2. Auditoriaus ataskaita išklaudyta.
3. Patvirtinti bendrovės 2007 m. finansinę atskaitomybę.
4. Patvirtinti 2007 m. pelno (nuostolių) paskirstymą:
  - 4.1. Ankstesnių finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje: 13.698 tūkst. Lt (3.967 tūkst. EUR).
  - 4.2. Grynasis finansinių metų pelnas (nuostoliai): 15.652 tūkst. Lt (4.533 tūkst. EUR)
  - 4.3. Paskirstytinas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje iš viso: 29.350 tūkst. Lt (8.500 tūkst. EUR)
  - 4.4. Pelno paskirstymas:
    - dividendai: 2 541 tūkst. Lt (736 tūkst. EUR)
  - 4.5. Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje: 26.809 tūkst. Lt (7.764 tūkst. EUR)
  - 4.6. Dividendams skirti 0,05 Lt už akciją ir išmokėti per 1 mėnesį nuo sprendimo dėl pelno paskirstymo priėmimo dienos.
5. Patvirtinti 2007 m. konsoliduotą finansinę atskaitomybę.
6. Dėl valdybos narių rinkimų:
  - 6.1. Pripažinti valdybos narių įgaliojimus pasibaigusiais, pasibaigus valdybos kadencijai.
  - 6.2. Perrinkti bendrovės valdybą naujai ketverių metų kadencijai:
    - Vytautą Junevičių - AB „ALITA“ generalinį direktorių;
    - Arvydą Joną Stankevičių - AB „ALITA“ gamybos direktorių;
    - Darių Vėželį - AB „ALITA“ rinkodaros ir pardavimo direktorių;
    - Vilmantą Pečiūrą - AB „ALITA“ finansų ir administracijos direktorių.
  - 6.3. Nustatyti, kad valdybos nariai savo veiklą pradeda, pasibaigus juos išrinkusiam visuotiniam akcininkų susirinkimui.

2008-04-23 2007 m. audituota konsoliduota metinė finansinė atskaitomybė ir metinis pranešimas

Pateikiame audituotą 2007 m. Bendrovės ir konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę bei metinį pranešimą.

2008-04-24 Patikslintos 2008 m. konsoliduotos veiklos prognozės

AB „Alita“ 2008 m. planuoja pasiekti 220,2 milijonų litų (63,8 mln. EUR) konsoliduotą apyvartą ir investicijoms skirti 18,1 milijonų litų (5,2 mln. EUR). Dėl didelių investicijų 2008 m. konsoliduoto pelno (nuostolio) gauti neplanuojama.

2008-04-29 Akcininkų susirinkimo sprendimai

AB „Alita“ visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris įvyko 2008 m. balandžio 29 d. priėmė tokius sprendimus:

1. Pritarti 2007 m. metiniam pranešimui.
2. Auditoriaus ataskaita išklaudyta.
3. Patvirtinti bendrovės 2007 m. finansinę atskaitomybę.
4. Patvirtinti 2007 m. pelno (nuostolių) paskirstymą:
  - 4.1. Ankstesnių finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje: 13.698 tūkst. Lt (3.967 tūkst. EUR).
  - 4.2. Grynasis finansinių metų pelnas (nuostoliai): 15.652 tūkst. Lt (4.533 tūkst. EUR)
  - 4.3. Paskirstytinas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje iš viso: 29.350 tūkst. Lt (8.500 tūkst. EUR)
  - 4.4. Pelno paskirstymas:
    - dividendai: 2 541 tūkst. Lt (736 tūkst. EUR)
  - 4.5. Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pabaigoje: 26.809 tūkst. Lt (7.764 tūkst. EUR)
  - 4.6. Dividendams skirti 0,05 Lt už akciją ir išmokėti per 1 mėnesį nuo sprendimo dėl pelno paskirstymo priėmimo dienos.
5. Patvirtinti 2007 m. konsoliduotą finansinę atskaitomybę.
6. Dėl valdybos narių rinkimų:
  - 6.1. Pripažinti valdybos narių įgaliojimus pasibaigusiais, pasibaigus valdybos kadencijai.
  - 6.2. Perrinkti bendrovės valdybą naujai ketverių metų kadencijai:
    - Vytautą Junevičių - AB „ALITA“ generalinį direktorių;
    - Arvydą Joną Stankevičių - AB „ALITA“ gamybos direktorių;
    - Darių Vėželį - AB „ALITA“ rinkodaros ir pardavimo direktorių;
    - Vilmantą Pečiūrą - AB „ALITA“ finansų ir administracijos direktorių.
  - 6.3. Nustatyti, kad valdybos nariai savo veiklą pradeda, pasibaigus juos išrinkusiam visuotiniam akcininkų susirinkimui.

2008-05-06 Valdybos sprendimas

2008 m. gegužės 6 d. įvyko AB „ALITA“ valdybos posėdis, kuriame valdybos pirmininku išrinktas Vytautas Junevičius.

2008-05-28 2008 m. I ketvirčio preliminarus veiklos rezultatas

AB „Alita“ per 2008 m. I ketvirtį preliminariais duomenimis patyrė 10,3 mln. Lt (3 mln. EUR) konsoliduotos veiklos nuostolį. Didžiausias nuostolis - 8,1 mln. Lt (2,3 mln. EUR) gautas iš 2007 metais pradėtos vykdyti finansinės investicinės veiklos, kurią labiausiai įtakėjo investicijos į Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“. 2,2 mln. Lt (0,6 mln. EUR) nuostolis patirtas iš pagrindinės įmonės veiklos. Praeitais metais per tą patį laikotarpį pasiektas 1,6 mln. Lt (0,5 mln. EUR) grynasis pelnas. 2008 m. I ketvirčio konsoliduotos pardavimų pajamos sudaro 40,9 mln. Lt (11,8 mln. EUR) ir lyginant su 2007 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 40 procentų. Šių pajamų augimą įtakėjo naujai įsigytų įmonių pardavimų pajamos.

2008-05-30 Tarpinė informacija

Pateikiame AB „Alita“ 2008 metų trijų mėnesių tarpinę konsoliduotą finansinę atskaitomybę.

Šią informaciją galima rasti bendrovės tinklapyje <http://www.alita.lt/investuotojams>

2008-08-27 2008 m. I pusmečio preliminarus veiklos rezultatas

AB „Alita“ per 2008 m. I pusmetį preliminariais duomenimis patyrė 5,1 mln. Lt (1,4 mln. EUR) konsoliduotos veiklos nuostolį. Per II šių metų ketvirtį bendrovė uždirbo 5,2 mln. Lt (1,5 mln. EUR) konsoliduoto pelno ir pagerino I ketvirčio nuostolingos veiklos rezultatus. I pusmečio nuostolis gautas dėl 2007 m. įsigytos bendrovės „Alita Distribution“ plėtros, užmezgant naujus partnerystės santykius bei finansinės investicinės veiklos, kurią įtakojo investicijos į Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“. Praeitais metais per tą patį laikotarpį pasiektas 4,0 mln. Lt (1,2 mln. EUR) pelnas.

2008 m. I pusmečio konsoliduotos pardavimų pajamos sudaro 93,9 mln. Lt (27,2 mln. EUR) ir lyginant su 2007 m. tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 21 procentu. Šių pajamų augimą įtakojo UAB „Alita Distribution“ pardavimų apimčių padidėjimas bei AB „Alita“ gaminamo putojančio vyno pardavimų ir kitų įmonės grupės gaminamų alkoholinių gėrimų eksporto augimas.

2008-08-29 AB „Alita“ 2008 metų šešių mėnesių tarpinė informacija

Pateikiama AB „Alita“ 2008 metų neaudituoti konsoliduoti I pusmečio finansinė atskaitomybė ir 2008 metų šešių mėnesių tarpinis konsoliduotas pranešimas.

2008-09-09 Katilinės rekonstrukcija

AB „Alita“ 2008-2010 metais planuoja atlikti katilės rekonstrukciją, modernizuoti šilumos ūkį ir šilumos punktus. Rekonstrukcijos metu planuojama sumontuoti didelio efektyvumo elektros generatorius, kurių pagaminta elektra bus naudojama įmonės gamybiniais poreikiams. Šiam projektui įgyvendinti AB „Alita“ teiks paraišką siekdama gauti Europos Komisijos struktūrinių fondų paramą.

2008-09-09 AB „Alita“ 2008 metų šešių mėnesių tarpinė informacija

Koreguojama konsoliduota 2008 metų I pusmečio pelno (nuostolių) ataskaita ir atskirai skelbiami 2008 metų antro ketvirčio rezultatai.

2008-10-23 Dėl informacijos paneigimo

Paneigiame 2008 m. spalio 22 d. spaudoje paskelbtą informaciją apie AB „Alita“ pardavimus ir pranešame, kad 2008 m. sausio - rugsėjo mėnesių konsoliduotos pardavimų pajamos šiuo metu dar skaičiuojamos ir bus skelbiamos artimiausiu metu.

Primename, kad 2008 m. I pusmečio konsoliduotos pardavimų pajamos sudarė 93,9 mln. Lt (27,2 mln. EUR) ir lyginant su 2007 metų tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 21 procentu. Veiklos tendencijos iš esmės nepakito ir prognozuojamas pardavimų apimčių augimas ir už 2008 m. sausio - rugsėjo mėnesius.

2008-11-07 2008 metų 9 mėn. rezultatai ir metų prognozės tikslinimas

AB „Alita“ per 2008 metų 9 mėnesius preliminariais duomenimis patyrė 5,9 mln. Lt (1,7 mln. EUR) konsoliduotos veiklos nuostolį. Tokie rezultatai gauti dėl 2007 metais įsigytos bendrovės UAB „Alita Distribution“ plėtros ir finansinės investicinės veiklos, kurią įtakojo investicijos į Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“. 9 mėnesių nuostoliui įtakos taip pat turėjo nuo 2008 metų sausio 1 dienos padidėjęs alkoholinių gėrimų akcizas. Praeitais metais per tą patį laikotarpį pasiektas 6,5 mln. Lt (1,9 mln. EUR) grynas pelnas.

2008 m. 9 mėnesių konsoliduotos pardavimų pajamos sudaro 143,9 mln. Lt (41,7 mln. EUR) ir tai yra 12 procentų daugiau nei per tą patį laikotarpį pernai. Šį padidėjimą lėmė daugiau nei du kartus išaugusios UAB „Alita Distribution“ pardavimų apimtys bei AB „Alita“ gaminamo putojančio vyno, gazuotų gėrimų, degtinės ir kitų įmonės grupės gaminamų alkoholinių gėrimų eksporto augimas.

Atsižvelgiant į faktinius 2008 m. 9 mėnesių veiklos rezultatus, AB „Alita“ keičia 2008 metų veiklos prognozę: Planuojamos 2008 metų konsoliduotos pardavimų pajamos mažinamos nuo 220,2 mln. Lt (63,8 mln. EUR) iki 195,0 mln. Lt (56,5 mln. EUR). Pelno prognozė nesikeičia, t.y. konsoliduoto pelno (nuostolio) gauti neplanuojama.

2008-11-27 Tarpinė konsoliduota 2008 m. 9 mėnesių finansinė atskaitomybė

Pateikiame AB „Alita“ 2008 metų devynių mėnesių tarpinę konsoliduotą finansinę atskaitomybę.

Šią informaciją galima rasti bendrovės tinklapyje <http://www.alita.lt/investuotojams>

2008-12-19 2008 metų veiklos prognozės tikslinimas

AB „Alita“, peržiūrėjusi veiklos rezultatus ir atsižvelgusi į pasikeitusias rinkos kainas, keičia 2008 metų veiklos prognozę.

Skelbtas konsoliduotas nulinis rezultatas mažinamas iki 14 mln. Lt (4 mln. EUR) nuostolio prieš mokesčius. Tokį rezultatą sąlygoja:

- sumažėjęs alkoholinių gėrimų pelningumas dėl nuo 2008 metų sausio 1 dienos padidėjusio akcizo;
- obuolių koncentruotų sulčių pardavimo kainų ir investicinio turto vertės sumažėjimas;
- prognozuojamos išėtinės pašalpos, mažinant darbuotojų skaičių dėl numatomų 2009 metų pardavimo pajamų mažėjimo, didėjant alkoholinių gėrimų akcizams.

2009-01-06 AB „Alita“ trumpina darbo laiką

AB „Alita“, nuo 2009 metų dar kartą padidinus akcizo mokesčių alkoholiniams gėrimams 10-20 proc., dėl sparčiai mažėjančių pardavimų, pirmą ketvirtį trumpina darbo laiką iki keturių darbo dienų per savaitę.

Padidėjus akcizo mokesčiams bendrovė „Alita“ priversta dar kartą didinti gaminių kainas, o tai savo ruožtu atsiliieps pardavimams. Neabejojama, kad žmonės, nebegalėdami įpirkti legalių kokybiškų gėrimų, jų ieškos šešėlinėje rinkoje.

Mažėjant pardavimams, keturių darbo dienų per savaitę darbo režimas bendrovėje, kurioje dirba 320 žmonių, gali tęstis neprognozuojamą laikotarpį.

2009-01-13 AB „Alita“ valdybos priimti nutarimai

AB „Alita“ bendrovės valdyba sausio 12 d. įvertino susidariusią padėtį dėl padidinto akcizo mokesčio alkoholiniams gėrimams ir sparčiai mažėjančių pardavimų. Numatytos pagrindinės kryptys organizacinės veiklos pagerinimui ir bendrovės įmonių grupės logistikos tarnybų vykdomų funkcijų tobulinimui. Valdyba numatė reorganizuoti AB „Alita“ logistikos skyrių, peržiūrėti bendrovės valdymo struktūrą ir sumažinti 20-25 procentais bendrovės darbuotojų skaičių.

2009-02-26 Preliminarus 2008 m. veiklos rezultatas

Preliminariais duomenimis AB „Alita“ 2008 m. konsoliduotos pardavimų pajamos sudaro 204 mln. Lt (59,1 mln. EUR), ir lyginant su 2007 metais, padidėjo 6 mln. Lt (1,7 mln. EUR). 2008 m. konsoliduotos veiklos rezultatas prieš mokesčius - 14,2 mln. Lt. (4,1 mln. EUR) nuostolis. Nuostolis gautas dėl bendrojo pelnosumažėjimo, kurį įtakoją nuo 2008 metų sausio 1 dienos padidėję alkoholinių gėrimų akcizai, atsargų ir ilgalaikio turto vertės sumažėjimo, abejotinų skolų nurašymo, finansinės investicinės veiklos, kurią lėmė investicijos į Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“, bei UAB „Alita“ Distribution“ veiklos plėtros. 2007 metais gauta 11,4 mln. Lt (3,3 mln. EUR) konsoliduoto pelno.

2009-02-27 Tarpinė konsoliduota 2008 m. dvylikos mėnesių finansinė atskaitomybė

Pateikiame auditoriaus netikrintą AB „Alita“ 2008 metų dvylikos mėnesių tarpinę konsoliduotą finansinę atskaitomybę. Šią informaciją galima rasti bendrovės tinklapyje <http://www.alita.lt/investuotojams>

2.16. Rizikos veiksniai, susiję su emitento veikla

Galima būtų pažymėti šiuos pagrindinius rizikos veiksnius, turėjusius įtakos Bendrovės ūkinei – finansinei veiklai 2008 metais arba galinčius turėti įtakos ateityje:

Ekonominiai veiksniai:

AB „Alita“ ir jos dukterinės įmonės gamina produkciją, kuri yra konkurentabili. Bendrovė veikia dviejuose geografiniuose segmentuose – vietinėje ir užsienio rinkose. Vietinėje rinkoje parduodama didžioji dalis – (2008 m. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ ir UAB „Vilkmergės alus“ pardavė 92% visos parduotos produkcijos). Užsienio rinkoje parduodama beveik visa obuolių produkcija (koncentruotos sultys, obuolių aromatas, džiovintos išspaudos), kurios pardavimai 2008 metais buvo labai maži. Ataskaitiniais metais daug pastangų skirta HoReCa kanalui, kuris įgalina būti arčiau tikslinio vartotojo. Ekonominės rizikos dėl grupės bendrovių apsirūpinimo žaliavomis, komplektavimo dalimis, gamybiniais plotais, darbo jėga ir finansiniais ištekliais nėra. Sezoniškumas turi įtakos tik obuolių produktų gamybos apimtims, kurių gamyba tiesiogiai priklauso nuo gamtinių sąlygų, o pardavimų apimtys nuo gamybos apimčių ir kainų Europos rinkoje. Bendrovės darbuotojai pastoviai gilina savo žinias ir kelia kvalifikaciją. Vadovaujančio personalo kvalifikacija ir kompetencija yra tinkama. Bendrovė žaliavas ir komplektuojančias dalis perka iš skirtingų tiekėjų, todėl priklausomybės nuo vieno kurio nors tiekėjo nėra. Monopolinio vartotojo bendrovė neturi. Ataskaitiniais metais didmeninės prekybos įmonės UAB „Alita distribution“ dėka pagerėjo prekių pristatymas vartotojams. Esminių problemų dėl atsiskaitymų su tiekėjais ir vartotojais nėra, išskyrus tai, kad 2008 m. gruodžio 31 d. UAB „Anykščių šiluma“ bendrovei AB „Anykščių vynas“ buvo skolinga 854,1 tūkst. Lt. Įsiskolinimas mažinamas pagal pateiktą grafiką, tačiau išlieka didelė rizika, kad UAB „Anykščių šiluma“ neturės pakankamai apyvartinio kapitalo atsiskaityti su AB „Anykščių vynas“. Kadangi neaišku, ar bus gražinta visa gautina suma, jai buvo apskaitytas atidėjimas.

Apie konsoliduotos ilgalaikės paskolos likutį, panaudotą kreditinę liniją ir gražintas paskolos sumas žiūrėti į konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų 15 pastabą.

Užsienio valiutų, likvidumo, kredito rizikos veiksniai yra išnagrinėti finansinės atskaitomybės pastabose.

Bendrovės auditą atliko tarptautinio audito įmonė UAB „KPMG Baltics“, kuri pareiškė sąlyginę nuomonę. Išskyrus tuos koregavimus, kurie galbūt būtų reikalingi, jei turėtume duomenis apie investicijos į asocijuotą įmonę atsiperkamumą, finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi įmonės finansinę būklę 2008 m. gruodžio 31 d. ir jos 2008 metų veiklos rezultatus bei pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus Europos Sąjungoje.

Politiniai rizikos veiksniai

Bendrovės įmonių grupės veiklai neigiamos įtakos gali turėti Vyriausybės nutarimai dėl akcizų didinimo gaminamai produkcijai ir pakuotės užstato įvedimo plastmasinei gaminamos produkcijos pakuotei.

Socialiniai veiksniai

Darbo užmokestis darbuotojams visą laiką mokamas laiku. Streikų nebuvo. Darbo užmokesčio lygis didėja. 2008 m. spalio mėn. AB „Alita“ administracija ir profesinės sąjungos komitetas pasirašė kolektyvinę sutartį, galiojančią iki 2012 metų. AB „Anykščių vynas“ kolektyvinė sutartis galioja iki 2009 m. liepos mėn. UAB „Alita distribution“ ir UAB „Vilkmergės alus“ kolektyvinių sutarčių nėra.

Techniniai - technologiniai veiksniai

Dauguma technologinių įrengimų yra rekonstruoti ar įdiegti nauji, daug dėmesio skiriama technologinių procesų tobulinimui, automatizavimui ir produkcijos kokybės gerinimui. Technologinių procesų vykdymui rizikos faktorių nėra.

Ekologiniai veiksniai

Pagrindinis aplinkos taršos šaltinis yra katilinės. 2008 m. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ katilinėse sunaudota 2220 tūkst. nm³ gamtinių dujų, AB „Anykščių vynas“ obuolių išspaudų džiovinyklose - 20 tūkst. nm³ gamtinių dujų, UAB „Vilkmergės alus“ katilinėje sunaudota 129 tūkst. ltr. kuro.

Teršalų emisijų iš stacionarių šaltinių ir paviršinių nuotekų išleidimo iš lietaus vandens valymo įrenginių normatyvai 2008 m. neviršyti. 2008 m. sumokėta 25,5 tūkst. Lt mokesčių už aplinkos teršimą iš stacionarių ir mobilių taršos šaltinių. UAB „Grot“ 2008 metais vykdė AB „Alita“ degalinės požeminio vandens monitoringą ir nustatė, kad visų 2008 metais tirtų pavojingų medžiagų koncentracijos buvo mažesnės už leistinas koncentracijas. Gauti monitoringo rezultatai rodo, jog degalinėje vykdoma ūkinė veikla reikšmingo poveikio gruntinio vandens kokybei 2008 metais neturėjo. 2008 m. aplinkos apsaugos pagerinimo priemonių plane numatytos priemonės įvykdytos.

Kitas aplinkos taršos šaltinis – įmonių grupės gaminamos produkcijos pakuotė. AB „Alita“ įmonių grupės parduotos produkcijos pakuotė per 2008 metus sudarė: 12754 tonų stiklo, 310 tonų PET ir 598 tonų įvairi kita. Per metus priskaičiuota 2788,2 tūkst. Lt (už stiklinę pakuotę) pakuotės mokesčio ir 513,5 tūkst. Lt (už PET, plastmasinę, popierinę, metalinę ir kitą pakuotę) pakuotės atliekų tvarkymo užduočių vykdymą. 2009 metais planuojama dalį produkcijos pilstyti ne į stiklinius, bet į PET butelius ir pilnai vykdyti šios pakuotės tvarkymo užduotis bei gauti stiklo pakuotės tvarkymo pažymą, tuo sumažinant aplinkos teršimą bei veiklos sąnaudas.

2008 m. baudų už aplinkos teršimą, gamybinės veiklos apribojimų ar sustabdymų dėl žalos aplinkai nebuvo. Papildomų ekologinių rizikos veiksnių, avarijų 2008 m. taip pat nebuvo.

Manoma, jog socialiniai, techniniai - technologiniai bei ekologiniai veiksniai didesnės įtakos bendrovės ūkinei - finansinei veiklai 2009 metais neturės.

Gamybos nutraukimas ar sumažėjimas, turėjęs ar turintis esminės įtakos emitento veiklos rezultatams per 2 pastaruosius finansinius (ūkinius) metus.

Gamybos nutraukimo per du paskutinius metus nebuvo.

3. REIKŠMINGI METŲ ĮVYKIAI

AB „Alita“ - kompanija skaičiuojanti penktąjį prasmingą ir aktyvų veiklos dešimtmetį. Išskirtinė kompanijos vertybė - modernumo ir tradicijų derinys taikomas visose įmonės veiklos srityse - vadyboje, gamyboje, distribucijoje. Tradicijų pamatai sudėti dar 1963 metais, kai Alytuje buvo įkurta Valstybinė vyno gamykla. Visą šį laikotarpį bendrovė plėtėsi, gerino gamybos sąlygas, didino produkcijos apimtis. Auksinis įmonės fondas – išugdyta puotojančio vyno specialistų plejada ir gausus gėrimų asortimentas. Šiuo metu AB „Alita“ įmonių grupė jungia AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“, UAB „Alita distribution“, kuriai priklauso UAB „Vilkmergės alus“ bei Serbijos alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“, kurios 51,9 % akcijų priklauso „Alita“ ir Švedijos finansinės-investicinės kompanijos „United Nordic Beverages“ konsorciui. Konsorciame AB „Alita“ priklauso kontrolinis 80% akcijų paketas.

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ – tai dvi Lietuvos įmonės, turinčios senas vyno gamybos tradicijas, o AB „Alita“ yra vienintelė įmonė Lietuvoje senolių gamybos tradicijas turinti gaminį „Samanė“ bei vienintelį lietuvišką vardą turintį konjaką „Alita“. Šių bendrovių pagrindinės veiklos nuostatos - gaminti kokybišką produktą, siekti profesinių aukštumų, kelti vis didesnius tikslus. Lietuvos vartotojas – įmonių prioritetas. Džiugu, kad pastangas siūlyti aukščiausios kokybės gėrimus vertinamos Lietuvos gyventojų.

Jau dvylika metų bendrovė gamina brendį „Alita“. Tai labiausiai perkamas brendis Lietuvoje. 2008 metais bendrovės naujusias brendis „Alita boutique“ iškovojo „Metų gaminio 2008“ vardą. Prieš metus rinkai pristatytas gėrimas yra bendras „Alitos“ specialistų ir Prancūzijos Bordo regione įsikūrusių brendžio namų „Lucien Bernard“ meistrų kūrinys. Iš kitų gėrimų brendis „Alita boutique“ išsiskiria ne tik subtiliu vanilės ir džiovintų vaisių aromatu, švelniu migdolų, kavos ir šokolado skoniu. Daug dėmesio skirta ir jo pakuotei – butelį puošia etiketė su Vincento van Gogho darbu „Kavinės terasa Arlyje“, kuri dailininkas sukūrė keliaudamas po Prancūzijos pietus.

2008 metais rugsėjo mėnesį Ukrainoje vykusiam tarptautiniame specializuotame putojančių vynų L.S.Golicino vardo konkurse „Novyj Svet – 2008“ AB „Alita“ putojantis vynas „Klasikinis“, briutas buvo apdovanotas aukso medaliu. Šis medalis – tai dar vienas tarptautinis mūsų produkcijos kokybės įvertinimas. AB „Alita“ vienintelė Lietuvoje gamina putojantį vyną pagal tradicinę gamybos technologiją, kuri prilygsta sukurtajai Prancūzijoje, Šampanės provincijoje. Klasikiniu būdu gaminamas putojantis vynas yra brandinamas buteliuose nuo 1 iki 4 metų. Dėl specialios gamybos technologijos šiam Lietuvoje pagamintam putojančiam vynui ir buvo suteiktas vardas „Klasikinis“.

AB „Alita“ tik prieš aštuonerius metus pradėjusi gaminti degtinę nenusileidžia senas gamybos tradicijas turinčioms įmonėms AB „Stumbras“ ir AB „Vilniaus degtinė“. Ataskaitiniais metais AB „Alitos“ degtinė „Premium gera“ buvo apdovanota prestižinio Centrinės Europos vynų ir stipriųjų gėrimų konkurso diplomu. Šis tarptautinis įvertinimas – labai svarbus bendrovei. Jis rodo, kad įmonės pastangos kurti kokybišką produktą buvo įvertintos tarptautiniame lygmenyje. Degtinė „Premium gera“ buvo degtinių Premium kategorijos pradininkė Lietuvoje. Premium kategorijos produktai pasižymi išskirtine kokybe ir švara. Pasak gėrimų eksperto Algirdo Patecko, pagal „Octal“ technologiją gaminama „Premium gera“ pasižymi ypatingai švelniu skoniu, kuris išgaunamas apdorojant gėrimą šalčiu, o degtinės sotinimas deguonimi – šios technologijos išskirtinumas.

Dukterinės įmonės AB „Anykščių vynas“ gaminama „Ledo“ degtinė neatsilieka populiarumu nuo „Premium geros“ degtinės. Ypač švelni „Ledo“ degtinė gaminama naudojant ilgalaikio šaldymo technologiją. Kruopščiai paruoštas tyras vanduo ir aukščiausios „Liuks“ rūšies etilo alkoholis, užtikrina ypatingą produkto kokybę. Žemoje minusinėje temperatūroje atšaldyta ir kelias paras išlaikyta ji dar šalta lėtai filtruojama anglies filtrais ir yra ypač kruopščiai išvaloma. Alsuojanti ledkalnio šalčiu degtinė tampa ypač gryna, švelnaus skonio ir aromato. 2008 metais Londone vykusiam konkurse „International spirits challenge 2008“ „Ledo“ degtinė buvo apdovanota bronzos medaliu.

Kitas populiarus AB „Anykščių vynas“ gaminys - natūrali spanguolių trauktinė „Bobelinė“. Pagaminta iš natūralių, vėlyvą rudenį surinktų spanguolių sulčių yra sodrios spalvos ir aromato, ilgai išliekančio skonio. Populiari tradicinė trauktinė - natūralumo ir autentikos pažiba, tikras lietuviškas pasididžiavimas. Laiko patikrintas receptas ir rekomendacijos užtikrina neblėstantį trauktinės populiarumą. Trauktinė gaminama 20% ir 35% stiprumo. 2008 m. konkurse „Lietuvos metų gaminys 2008“ „Bobelinė“ 20% stiprumo įvertinta aukso medaliu, o „Bobelinė“ 35% stiprumo - sidabro medaliu.

AB „Alita“ nuolat tobulina savo Kokybės vadybos sistemą pagal EN ISO 9001:2000 standarto reikalavimus. Kokybės vadyba – tai įsipareigojimas niekada nebūti patenkintiems. „Labai gerai“ yra nepakankamai gerai. Kokybę visada galima ir reikia patobulinti. Kokybės terminas taikomas ne tik galutiniam produktui, bet ir tam, kaip bendrovė pateikia savo produkciją, kaip greitai ir koku būdu reaguoja į vartotojų nusiskundimus. Šiandieninė Kokybės vadybos sistema pagrįsta aštuoniais vadybos principais, siekiant, kad vartotojo reikalavimai būtų patenkinti ir viršyti.

Kiekvienos organizacijos veikla turi įtaką ne tik gaminamo produkto kokybei, bet ir aplinkai, gyventojų ir darbuotojų sveikatai. Norėdamos dar geriau valdyti savo veiklos, produktų poveikį aplinkai bendrovės dirba pagal Aplinkos vadybos sistemos EN ISO 14001:2004 standarto reikalavimus. Visame pasaulyje didelėse, mažose ar vidutinio dydžio įmonėse akivaizdžiai įrodyta, kad padidėjęs aplinkos apsaugos veiksmingumas padeda taupyti. Įmonėms susirūpinus aplinkos apsauga dar prieš atsirandant jos problemoms, sumažėja kaštai, pagerėja konkurencingumas.

2008 metais liepos mėnesį AB „Alita“ buvo atlikti kokybės vadybos sistemos pagal EN ISO 9001:2000 standartą ir aplinkos vadybos sistemos pagal EN ISO 14001:2004 standartą resertifikaciniai audita. Audito metu neatitiktųjų nenustatyta ir įmonei suteikti minėtų standartų sertifikatai iki 2011 metų rugpjūčio 25 d.

2008 metais buvo sudarytos ir pasirašytos 380 sutartys tiek su mūsų pirkėjais, tiek su tiekėjais, tiekiančiais bendrovei pagrindines ir pagalbines medžiagas, įrengimus bei reklamos, rinkos tyrimų, konsultavimo ir kitas įvairias paslaugas, įskaitant produkcijos išvežimo sutartis į Europos Sąjungos ir trečiąsias šalis. Įmonėje registruojami visi klientų skundai ir kiekvienu konkrečiu atveju priimami sprendimai. 2008 metais AB „Alita“ pateikė 26 pretenzijas pagalbinių medžiagų tiekėjams ir jų vežėjams. Bendra pateiktų ir patenkintų reikalavimų suma 85,7 tūkst. Lt. Bendrovės skyrių ir gamybinių padalinių vadovai nuolat informuojami apie naujai priimtus įstatymus ir nutarimus, tiesiogiai reglamentuojančius jų darbą. Jiems pateikiamos įstatymų ir nutarimų kopijos.

4. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS

Šiandieninėje verslo aplinkoje ypatingą reikšmę turi informacinių technologijų, kompiuterinės technikos, interneto panaudojimas. AB „Alita“ įmonių grupė yra viena iš pirmaujančių, labiausiai kompiuterizuotų Lietuvos alkoholio gamybos įmonių. Ataskaitiniais metais, kaip ir ankstesniais, buvo daug dirbama minėtose srityse.

AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“ naudojama apskaitos programa „MBS Axapta“ nuo 2008 metų sausio 1 d. buvo įdiegta ir pradėjo veikti bendrovei priklausančios didmeninės prekybos įmonės UAB „Alita distribution“ priklausančioje įmonėje UAB „Vilkmergės alus“. Reikia pažymėti, kad didelę dalį sudėtingų diegimo darbų atliko AB „Alita“ ekonominių tarnybų darbuotojai kartu su informacinių sistemų vadovu. UAB „Columbus IT Partner“ paslaugomis pasinaudota minimaliai.

2008 metais atlikti visi pasiruošimo darbai ir ši apskaitos programa nuo 2009 metų sausio 1 d. įdiegta ir UAB „Alita distribution“ įmonėje. Dėl apskaitos programos plėtimosi, prijungiant ir UAB „Alita distribution“ pertvarkytas MBS AXAPTA darbas, nupirkti ir paruošti darbui 4 nauji serveriai, į bendrą tinklą per internetą pajungti visi UAB „Alita distribution“ padaliniai.

AB „Alita“ kompiuterinio tinklo darbo pagerinimui praplėstas kompiuterinis tinklas serverinėje, paruoštas įmonės kompiuterių atnaujinimui iš vidinio tinklo atnaujinimų serveris (WSUS). Ruošiantis naudoti analitikos programą „Targit“ paruoštas Microsoft SQL2005 serveris informacijos kaupimui.

Atnaujinat turimą kompiuterinę įrangą AB „Alita“ nupirkta 1 stacionarus ir 4 nešiojami kompiuteriai, AB „Anykščių vynas“ - 8 kompiuteriai, UAB „Alita distribution“ – 3 stacionarus, 2 nešiojami ir 15 delninių kompiuterių, skirtų vadybininkams.

Viso investicijos į informacines technologijas, įskaitant materialųjį turtą, 2008 metais sudarė 634,9 tūkst. Lt, iš jų AB „Alita“ – 529,4 tūkst. Lt, AB „Anykščių vynas“ – 55,4 tūkst. Lt, UAB „Alita distribution“ – 35,0 tūkst. Lt, UAB „Vilkmergės alus“ – 15,1 tūkst. Lt.

5. PERSONALAS

AB „Alita“ kartu su dukterinėmis įmonėmis AB „Anykščių vynas“, UAB „Alita distribution“ bei UAB „Vilkmergės alus“ 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo 786 darbuotojai, iš jų 308 (39%) specialistai ir tarnautojai, 478 (61%) darbininkai.

Darbuotojai nuolat gilino žinias ir kėlė savo kvalifikaciją. 2008 metais įvairiuose mokymuose dalyvavo 117 specialistų ir tarnautojų, 28 darbuotojai mokėsi aukštosiose mokyklose. Viso specialistų, tarnautojų ir kitų darbuotojų mokymui išleista 152,4 tūkst. Lt.

AB „Alita“ 2008 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 323 darbuotojai. Metų pabaigoje dirbo 319 darbuotojų, iš jų 122 (38%) specialistai ir tarnautojai ir 197 (62%) darbininkai. 48% visų darbuotojų yra moterys, 52% - vyrai. 25% dirbančiųjų turi aukštąjį, 37% - aukštesnįjį išsilavinimą.

2008 metais įvairiuose mokymuose dalyvavo 66 specialistai ir tarnautojai, 4 darbuotojai mokėsi aukštosiose mokyklose. Viso specialistų, tarnautojų ir kitų darbuotojų mokymui išleista 137,9 tūkst. Lt.

Vidutinis mėnesinis vieno darbuotojo atlyginimas 2008 metais sudarė 2186 Lt, tai yra 5,1% daugiau nei praėjusiais metais.

AB „Anykščių vynas“ 2008 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 263 darbuotojas. Metų pabaigoje dirbo 248 darbuotojai, iš jų 81 (33%) specialistai ir tarnautojai ir 167 (67%) darbininkai. 57% visų darbuotojų yra moterys, 43% - vyrai. 20% dirbančiųjų turi aukštąjį, 30% - aukštesnįjį išsilavinimą.

2008 metais 45 darbuotojai savo kvalifikacines žinias tobulino kursuose ir seminaruose. 3 darbuotojai mokėsi aukštosiose mokyklose. Viso darbuotojų mokymui išleista 5,0 tūkst. Lt.

Vidutinis mėnesinis vieno darbuotojo atlyginimas 2008 metais sudarė 1469 Lt, tai yra 3,7% daugiau nei praėjusiais metais.

UAB „Alita distribution“ 2008 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 214 darbuotojų. Metų pabaigoje dirbo 196 darbuotojų, iš jų 107 (55%) specialistai ir tarnautojai 89 (45%) darbininkai. 21% visų darbuotojų yra moterys, 79% - vyrai. 26% dirbančiųjų turi aukštąjį, 21% - aukštesnįjį išsilavinimą.

2008 metais 3 darbuotojai savo kvalifikacines žinias tobulino kursuose ir seminaruose. 25 darbuotojai mokėsi aukštosiose mokyklose. Viso darbuotojų mokymui išleista 8,3 tūkst. Lt.

Vidutinis mėnesinis vieno darbuotojo atlyginimas 2008 metais sudarė 2648 Lt ir lyginant su 2007 m. II-IV ketvirčiu padidėjo 14%.

UAB „Vilkmergės alus“ 2008 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 34 darbuotojai. Metų pabaigoje dirbo 34 darbuotojai, iš jų 9 (26 %) specialistai ir tarnautojai ir 25 (74 %) darbininkai. 32% visų darbuotojų yra moterys, 78% - vyrai. 18% dirbančiųjų turi aukštąjį, 29% - aukštesnįjį išsilavinimą.

2008 metais 3 darbuotojai savo kvalifikacines žinias tobulino kursuose ir seminaruose. Viso darbuotojų mokymui išleista 1,2 tūkst. Lt.

Vidutinis mėnesinis vieno darbuotojo atlyginimas 2008 metais sudarė 1925 Lt ir lyginant su 2007 m. II-IV ketvirčiu padidėjo 14%.

6. RINKODARA IR PARDAVIMAI

2008 metai AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ buvo esminių pokyčių metai. Vykdamas prioritetingo asortimento bei prekių išdėstymo lentynose sistemos įgyvendinimą, buvo reorganizuotas prekių priežiūros darbas ir pakeista prekių priežiūros įmonė. Orientuojantis į paslaugos kokybę, buvo pradėta dirbti su UAB „Prekybos marketingo paslaugos“ ir atsisakyta UAB „Rinkodaros prekyba ir partneriai“ paslaugų. Mažmeninės prekybos įmonėse prekių priežiūros darbais rūpinasi UAB „Alita distribution“, o mažmeninės prekybos tinkluose UAB „Prekybos marketingo paslaugos“.

2008 m. pasirašytos naujos sutartys su įmonėmis prižiūrinčiomis AB „Alita“ šaldymo vitrinas, kas leidžia žymiai greičiau spręsti problemas dėl šaldymo vitrinų gedimo klientų parduotuvėse bet kuriame regione.

Tiesioginio bendradarbiavimo funkcijas su HoReCa, (hotels, restaurants and cafe) užtikrina UAB „Alita distribution“. Tai leidžia pasiekti efektyvesnės veiklos išnaudojant tiesioginį kontaktą šiame prekių platinimo kanale.

Siekiant efektyvesnės UAB „Alita Distribution“ veiklos, 2008 metais buvo sumažintas atsargų sandėlių skaičius. Metų pradžioje buvo 8 sandėliai (Ukmergėje, Tauragėje, Šiauliuose, Marijampolėje, Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje). Liepos mėnesį buvo išsinuotos patalpos ir atidarytas pagrindinis logistikos sandėlis Vievyje. Tai leido sumažinti sandėlių skaičių iki 3 (Panevėžyje, Tauragėje ir Vievyje) bei optimizuoti transporto panaudojimą. Vievio sandėlyje pagal gautus užsakymus surenkamos prekės. Jos pakraunamos į didelius krovininius automobilius ir vežamos į buvusių sandėlių vietas. Šiuose taškuose prekės perkraunamos į mažesnes transporto priemones, kurios pristato prekes pirkėjams. Planuojama, kad didelės krovininės mašinos, grįždamos iš iškrovimo taškų, paims prekes iš AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“ ir UAB „Vilkmergės alus“. Atidarius Vievyje pagrindinį logistikos sandėlį, minėti pertvarkymai leido sumažinti atsargų ir apyvartinių lėšų poreikį bei produkcijos transportavimo kaštus.

AB „Alita“ įmonių grupė didelį dėmesį skyrė produktų kokybei, naujovėms rinkoje ir pripažintų prekinių vardų stiprinimui. Pasirinkta subalansuota rinkodaros ir pardavimų strategija, prekių išdėstymo lentynose sistemos įdiegimas davė teigiamus rezultatus.

2008 metų konsoliduotos AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“, UAB „Vilkmergės alus“ bei UAB „Alita Distribution“ pardavimų apimtys ir palyginimas su 2007 metais pateikiamas lentelėje. (UAB „Alita distribution“ ir UAB „Vilkmergės alus“ pardavimai už 2007 metus nepateikti, nes šios įmonės buvo įsigytos 2007 metų bėgyje).

AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“, UAB „Vilkmergės alus“ ir UAB „Alita Distribution“ pardavimai 2007 - 2008 metais (hektolitrais)

		2008 metai		2007 metai	AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynu pardavimų palyginimas“, %
		Konsoliduoti pardavimai	AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ pardavimai	AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ pardavimai	
1	Putojantis vynas	35 157	34 687	35 711	97,1
2	Gazuoti aromatizuoti vyno gėrimai	24 440	23 856	28 955	82,4
	Viso putojantys vynai:	59 597	58 542	64 666	90,5
3	Alkoholiniai kokteiliai	29 229	28 956	36 844	78,6
4	Sidrai	27 671	18 465	11 308	163,3
5	Vynai	49 200	48 449	56 704	85,4
6	Degtinė	48 837	46 805	67 739	69,1
7	Brendis, konjakas	16 570	15 145	21 288	71,1
8	Kiti stiprūs gėrimai, viso	8 763	8 533	10 006	85,3
	<i>t.sk. Viskis</i>	26	0	36	-
	<i>Trauktinės</i>	5 447	5 031	5 859	85,9
	<i>Likeriai</i>	1 850	1 815	2 183	83,1
	<i>Stiprūs grūdų gėrimai</i>	200	184	262	70,2
	<i>Kiti spirituoti gėrimai</i>	1 543	1 502	1 666	90,2
9	Alus	72 907			-
10	Nealkoholiniai gėrimai	7 807			-
11	Koncentruotos obuolių sultys, ton.	629	629	3 117	20,2
12	Obuolių aromatas, ton.	266	266	439	60,6
13	Džiovintos išspaudos, ton.	318	318	1 235	25,7

Pastaba: Analizuojant pardavimus, lyginami 2008 m. ir 2007 m. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ pardavimai, nes UAB „Alita Distribution“ buvo įsigyta tik 2007 m. balandžio mėnesį.

Putojantis vynas

2008 m. putojančio vyno rinkos pasiskirstyme įvyko svarbūs pokyčiai – importuojamo šampano ir putojančio vyno užimama rinkos dalis išaugo 8% ir ataskaitiniais metais sudarė 36%. Beveik tokiu pačiu procentu didėjo ir visa šampano ir putojančio vyno rinka Lietuvoje. AB „Alita“ putojančio vyno pardavimai 2008 m. sumažėjo 1024 HLT arba 2,9%. Tačiau „Alitai“ priklausė beveik 59% visos rinkos, kiti vietiniai gamintojai turėjo 5% rinkos. Putojančio vyno užimamą rinkos dalį pavyko išlaikyti skiriant didelį dėmesį reklamai, akcentuojančiai putojančio vyno privalumus. Buvo pasirinktos ir išnaudotos visos įmanomos reklamos priemonės – spauda, TV, lauko reklama, internetas, lauko TV. Džiugu, kad putojančio vyno pardavimai užsienyje padidėjo 6,1%. Vis daugiau pavadinimų šių produktų pamėgsta užsienio pirkėjai. 2008 m. pradėta eksportuoti putojantis vynas „Alita“, silver, „Alita“, prosecco, „Karalius Mindaugas“ bei klasikiniu metodu (rauginant buteliuose) pagamintas putojantis vynas „Klasikinis“.

Gazuoti aromatizuoti vyno gėrimai

Gazuotų gėrimų rinka jau keletą metų iš eilės išlieka stabili, t.y. neauga, dėl to daroma prielaida, kad vartotojai renkasi brangesnius, kokybiškesnius gėrimus. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vinas“ gazuotų gėrimų pardavė 5099 HLT mažiau, nei praeitais metais. Tačiau gazuotų gėrimų eksportas 2008 metais, palyginti su 2007 metais kiekiu išraiška išaugo 16%. Dar daugiau – net 46% išaugo eksporto apimtys vertine išraiška. 2008 metais pradėta eksportuoti trijų pavadinimų produktai – „Romeo“, „Romeo“, muskatas, „Igristoje prazdničnoje“. Daugiausia šių gėrimų eksportuojama į Latviją.

Alkoholiniai kokteiliai

2008 metais alkoholinių kokteilių pardavimai, palyginti su 2007 metais, sumažėjo 7888 HL arba 21%. Pagrindinė šio mažėjimo priežastis – 2008 metų pradžioje Lietuvoje padidinti akcizai. Jie labai paveikė alkoholinių kokteilių pardavimų apimtį, nes šios produkcijos vartotojai yra ypatingai jautrūs kainai. Antras veiksnys įtakojęs pardavimo apimčių sumažėjimą – metų pabaigoje įsivyravusi bendros Lietuvos ekonomikos recesijos nuojauta. Pagal turimus rinkos duomenis skaičiuojama, kad bendra alkoholinių kokteilių rinka Lietuvoje 2008 m. lyginant su 2007 m. sumažėjo apie 40%. Nepaisant to, AB „Alita“ gaminamų alkoholinių kokteilių rinkos dalis Lietuvoje 2008 metais ne tik kad nesumažėjo, bet netgi išaugo 1,8%. Tokius rezultatus pavyko pasiekti vykdant aktyvią reklamą prekiniu ženklo „MIX“ vasaros kampaniją per televiziją ir spaudą, kurią vainikavo didžiausias po atviru dangumi Lietuvoje organizuojamas šokių muzikos festivalis „PureFuture@MIX“. Reaguojant į pokyčius rinkoje buvo išleistas naujo skonio kokteilis „Mix red grapefruit“.

Alkoholinių kokteilių eksporto apimtys 2008 metus lyginant su 2007 metais beveik nepakito, t.y. sumažėjo tik 62 HL arba 0,6%. Stabilius eksporto apimtį lėmė sėkmingas įėjimas į Estijos rinką, kurioje vasarą buvo vykdoma aktyvi reklaminė „MIX“ įvedimo į rinką kampanija per televiziją ir spaudą bei analogiška reklama Latvijoje „MIX“ prekiniu ženklo žinomumui palaikyti.

Sidrai

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vinas“ sidrų pardavimai 2008 metais palyginus su 2007 metais padidėjo 7157 HLT arba 63%. Šiuos rezultatus nulėmė tai, kad nuo 2008 metų kovo mėnesio UAB „Alita Distribution“ prekiniu ženklo „Extrim“ sidro gamyba perkelta iš Estijos į AB „Anykščių vinas“. Lietuvos statistikos departamento duomenimis bendra sidro rinkos dalis Lietuvoje 2008 metus lyginant su 2007 metais sumažėjo 24%. UAB „Alita Distribution“ užimama sidro rinkos dalis nepakito – sudaro apie 11%. Nors šioje gėrimų kategorijoje yra labai stipri konkurencija tačiau turimas nuosavas prekinius ženklas „Extrim“ bei numatomos priemonės šio prekiniu ženklo stiprinimui 2009 metais leidžia tikėtis stabilaus šio produkto pardavimo.

Vaisių vinas

Vaisių vyno rinka Lietuvoje 2008 metus lyginant su 2007 metais nepakito. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vinas“ gaminamų vynu pardavimams ataskaitiniai metai nebuvo palankūs. Bendra pardavimų apimtį sumažėjo 8255 HLT arba 14,6%. Pardavimų sumažėjimą iš dalies nulėmė tai, kad 2007 metais, neužderėjus obuolių sezonui, teko labai brangiai pirkti obuolius. Iš šios žaliavos pagamintas vinas tapo brangus. Dėl šios priežasties užimama rinkos dalis sumažėjo 5%. Atsižvelgiant į pirkėjų poreikius, 2008 metais vaisių vinas buvo pradėtas pilstyti į plastikinius 0,7, 1,0 ir 1,5 l talpos butelius.

Degtinė

Degtinės rinka Lietuvoje 2008 metais, po kelerių metų spartaus augimo, sumažėjo 14%. Šiam sumažėjimui didelę įtaką turėjo nuo metų pradžios 20% padidėję akcizai bei bendra blogėjanti ekonominė situacija Lietuvoje. Išaugo degtinių kainoms, daliai vartotojų šis produktas tapo per brangus. Kita priežastis – sumažėjo mados preke buvusių skoninių degtinių paklausa. Jų dalis bendruose degtinių pardavimuose nukrito beveik perpus. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ degtinės užimamos rinkos dalis 2008 metais palyginti su 2007 metais sumažėjo 4%. Tokiu pačiu procentu sumažėjo ir kitų vietinių gamintojų užimama rinkos dalis. Šią prarastą rinkos dalį (8%) užėmė importuojama degtinė. Prekybos sistemų politika lėmė tai, kad pagrindiniu pardavimų skatinimo veiksniu tapo kaininės akcijos. Vartotojų lojalumas prekiniam ženklui sumenko. Nebeliko aiškios ribos tarp vidutinės klasės ir „Premium“ degtinių. Degtinės, kurios buvo pozicionuojamos tarp kaininių ir „Premium“ degtinių, prie pastarųjų priartėjo tiek kainomis, tiek ir pakuote. Kita priežastis lėmusi mažesnius degtinės pardavimus 2008 metais – nepratętos nenaudingos užsakomųjų degtinių, parduodamų ypač mažomis kainomis, sutartys. 2008 metais į rinką buvo sėkmingai įvesta degtinė „Karalius Mindaugas“. Jos pardavimai padėjo kompensuoti mažėjančius degtinės „Premium Gera“ pardavimus.

Degtinės eksporto apimtys 2008 metus lyginant su 2007 metais išaugo virš 46%. Vis didesnę populiarumą užsienyje turi AB „Alita“ gaminama degtinė „Premium gera“ bei AB „Anykščių vynas“ gaminama „Ledo“ degtinė. Didžiausia dalis degtinės parduodama Latvijoje ir Estijoje. Užmegzti prekybiniai santykiai su šių šalių pirkėjais leidžia tikėtis, kad 2009 metais eksportas dar padidės.

Brendis, konjakas

Brendžio rinka Lietuvoje 2008 metus lyginant su 2007 metais sumažėjo 6%. AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ užimama rinkos dalis sumažėjo 9%. Tokiu pačiu procentu padidėjo importuoto brendžio užimama rinkos dalis. Siekiant išlaikyti brendžio pardavimus 2008 metais AB „Alita“ visiškai atnaujino populiariausio Lietuvoje brendžio „Alita“ pakuotę. Buvo suprojektuotas ir pagamintas specialus, tik brendžiui „Alita“ skirtas butelis. Atnaujintos visos gaminamo brendžio talpos - 0,7 l, 0,5 l ir 0,2 l. Pakeistos visų brendžio rūšių – „Alita“, „Alita boutique“ ir „Alita XO“ etiketės. Pagamintos naujos suvenyrinės dėžutės. Atnaujintos pakuotės brendžio „Alita“ įvedimas į rinką vyko beveik pusę metų, palaipsniui išparduodant seno dizaino produktų likučius. Visa tai įtakoją brendžio pardavimo apimčių sumažėjimą. 2008 metų pabaigoje, atsižvelgiant į vartotojų poreikius ir siekiant padidinti pardavimus, buvo išleistas naujas gaminys - brendis „Colonel“, kuris skirtas mėgstantiems saldesnį brendžio skonį. Tikimasi, kad 2008 metų investicijos į šį prekinį ženklą leis išlaikyti stabilius brendžio pardavimus.

Džiugu kad brendžio eksporto augimo tendencija išliko. 2008 metais palyginti su 2007 metais eksporto apimtys padidėjo daugiau nei du kartus. Brendis eksportuojamas į Angliją, Airiją, Latviją, Estiją, Lenkiją. Šiose šalyse brendį „Alita“ pamėgsta vis daugiau vartotojų. Visa tai leidžia tikėtis, kad 2009 metais brendžio pardavimai užsienyje dar labiau padidės.

Kiti stiprūs gėrimai

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ kitų stipriųjų gėrimų pardavimai 2008 metus lyginant su 2007 metais sumažėjo 1473 HLT. Sumažėjimą sąlygojo šios gėrimų kategorijos rinkos mažėjimo tendencija, nuo metų pradžios 20% padidėję akcizai bei bendra blogėjanti ekonominė situacija Lietuvoje. Nors sumažėjo visų stipriųjų gėrimų kategorijų pardavimai, atskirų produktų buvo parduota daugiau. Vykdamas aktyvią reklaminę kampaniją spaudoje ir TV buvo pasiektas trauktinės „Bobelinė“ pardavimų augimas. Šios trauktinės 2008 metais palyginti su 2007 metais parduota 773 HLT arba 32% daugiau. Dar daugiau – 83% išaugo „Bobelinės“ eksportas. Likerio pardavimai Lietuvoje dėl aukščiau minėtų priežasčių sumažėjo, tačiau šio produkto eksportas išaugo 10%. Stipriųjų grūdų gėrimų pardavimai absoliučiu dydžiu nėra dideli. Tai nišinis produktas. Tačiau „Samanė“ yra reikšminga savo išskirtinumu. Šis senolių gamybos tradicijas turintis vienintelis visame pasaulyje AB „Alita“ gaminamas gėrimas, yra naudojamas reprezentuojant krašto tradicijas. Ypač reikšmingas faktas yra tas, kad šis gėrimas parduodamas ir užsienyje: Japonijoje, Airijoje, Didžiojoje Britanijoje, Estijoje.

2008 metais viso alkoholinės produkcijos eksportuota už 8,3 mln. Lt ir tai yra 27% daugiau nei 2007 metais. Produkcija eksportuojama į Airiją, Didžiąją Britaniją, Estiją, Ispaniją, Japoniją, JAV, Latviją, Lenkiją, Nyderlandus, Suomiją, Vokietiją.

Sėkmingiausiai bendradarbiaujama su Pabaltijo valstybėmis – virš 80% alkoholinės produkcijos parduodama šiose šalyse. Estijoje bendradarbiaujama su AS Mediato. AS Mediato pardavimai 2008 metais palyginti su 2007 metais išaugo virš 5 kartų. 2008 metais Estijos rinkoje pradėta dirbti su vienu iš didžiausių prekybininkų – „Rimi“ parduotuvių tinklu. Latvijoje bendradarbiaujama su SIA Maxima Latvija, SIA Greis Logistika, SIA Latalco pirkėjais. Produkcija ankstesniais metais buvo parduodama šiuose tinkluose – Lukoil, Plus Punkts, Aibē, Antaris, BAF, Nelda, Baltstor, Prisma Latvija, nuo 2008 m. įsitvirtinta „Rimi“, bei „Iki“ tinkluose.. 2008 metais palyginti su 2007 metais alkoholinės produkcijos pardavimai Latvijos rinkoje išaugo 23%.

Ne mažiau svarbios ir kitos šalys. Daug vilčių teikia tokios rinkos kaip Lenkija, Airija, Didžioji Britanija. 2008 metais Didžiojoje Britanijoje parduota produkcijos 29% daugiau nei 2007 metais. Kita daug vilčių teikianti rinka – Lenkija. Šioje šalyje pardavimai išaugo dar daugiau – beveik 3 kartus.

Obuolių produktų eksporto apimtys priklauso nuo gamybos apimčių ir kainų Europos rinkoje. 2008 metai nebuvo palankūs šios produkcijos eksportui. 2007 metais buvo ypatingai mažas obuolių derlius, todėl obuolių supirkimo kainos, o tuo pačiu ir obuolių produktų savikaina buvo didelės. Brangioms 2007 metais pagamintoms koncentruotoms sultims nepavyko rasti pirkėjų ir šių produktų parduota tik 285 tonos.

2008 metais pagal ilgalaikes bendradarbiavimo sutartis buvo gaminama produkcija pagal pateikiamus pirkėjų užsakymus. Tai gazuotas aromatizuotas vyno gėrimas „Šventinis“ ir degtinė „SOS“, „Lux“, sidras „Cool drink“, gazuotas aromatizuotas vyno gėrimas „YSA“, kriaušių ir obuolių skonio sidrai „YSA“, kriaušių sidras „Agaro“ degtinė „Bratskaja mogila“ degtinė „Gryna“ (vynas „Debesėlis“ baltas ir raudonas degtinė „N“ vynas „Vakaris“; kriaušių ir braškių skonio sidras „Svajonė“ degtinė „Švogerių“, 38% ir 40%, obuolių ir kriaušių skonio sidrai „Zig Zag“,“), degtinės „Extrim“ bei septynių skonių sidrai „Extrim“.

UAB „Vilkmergės alus“ visą įmonėje pagamintą produkciją platina UAB „Alita distribution“. Nors konkurencija alaus rinkoje yra didelė, tačiau turimas nuosavas distributorius bei numatomos investicijos į gamybos modernizavimą leidžia tikėtis, kad pardavimų apimtys, nežiūrint į padidėjusius akcizus ir bendrą krizinę situaciją Lietuvoje, 2009 metais išliks praeitų metų lygyje.

Esant stipriai konkurencijai, puiki prekių kokybė – tai kaip konstanta, be kurios neįmanoma sėkminga įmonės veikla. AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“, UAB „Vilkmergės alus“ didelį dėmesį skiria prekių kokybės užtikrinimui. Su kitomis įmonėmis, kurių produkcija prekiauja UAB „Alita distribution“, sudaromos tiekimo sutartys, kuriose numatytos griežtos sankcijos už nekokybiškų prekių tiekimą: prekės gali būti gražinamos, sunaikinamos, už jas neatsiskaitant, bei išstatytos didelės baudos už prarastus pardavimus. Gaunamų prekių kokybė griežtai kontroliuojama įmonės darbuotojų sandėliuose.

7. GAMYBA

2008 metais toliau buvo tobulinami gamybiniai ir technologiniai procesai. Nors naudojama technologija, įrengimai, darbo organizavimas jau ir šiandien atitinka ES reikalavimus, įmonės, puikiai suprasdamos, kad techninis progresas – tai firmos perspektyva, didelį dėmesį skyrė investicijoms – naujų technologijų įdiegimui, įrengimų modernizavimui. Investicijoms į ilgalaikį materialųjį turtą AB „Alita“ skyrė 1356 tūkst. Lt, AB „Anykščių vynas“ – 419 tūkst. Lt, UAB „Alita Distribution“ 797 tūkst. Lt, UAB „Vilkmergės alus“ – 177 tūkst. Lt.

Kaip svarbiausius AB „Alita“ atliktus darbus reikia paminėti šiuos: Putojančio vyno pilstymo ir įforminimo bare didelės investicijos buvo skirtos metiniam kapitaliniam technologinių įrengimų ir sistemų remontui. Buvo atstatytas MIX linijos skalavimo ir pilstymo monoblokas, pakeistos susidėvėjusios automatų detalės ir mazgai putojančio vyno linijos skalavimo bei etiketavimo automatams. Remonto metu taip pat atlikta energetinių sistemų profilaktika, suremontuotos gatavos produkcijos patalpos sienos. Fermentacijos bare Centek firmos atstovas atliko saturatoriaus profilaktiką, buvo sukalibruoti matavimo prietaisai, atnaujinta programinė įranga, pakeistas displėjus. Fermentacijos bare buvo pakeistas morališkai ir fiziškai susidėvėjęs, nebeužtikrinantis tikslų putojančio vyno temperatūros parametrų, gamybinio kompiuterio procesorius. Putojančio vyno medžiagų paruošimo bare išmontuoti nebenaudojami šilumos mainų aparatai, sutvarkytos saugiam darbui pavojų keliančios aikštelės. Techniniame koridoriuje buvo pakeisti lietaus kanalizacijos vamzdynai. Putojančio vyno išpilstymui į naujo formato 15 l talpas buvo įsigyti nauji talpų vožtuvai ir pritaikyti prie esamos pilstymo įrangos. Nuveiktas nemažas darbas ruošiantis naudoti naują putojančio vyno butelį. Organizuota daug konsultacijų, siekiant nuspręsti, kokius išpilstymo ir įforminimo linijos įrengimus galima pritaikyti, kokius būtina įsigyti, gauti pasiūlymai iš įrengimų gamintojų, suderinti techniniai reikalavimai.

Vyno gamybos ceche nupirkta ir sumontuotas italų kompanijos SMI Group gamybos automatinis pakavimo įrenginys LSK 20T. Šis automatas gali pakuoti į plėvelę 12 skirtingų formatų butelius, kas leido atsisakyti apyvartinių plastmasinių dėžių. Naujo įrengimo instaliavimui buvo ruošiamasi iš anksto. Nupirkti pakavimo įrenginio transporteriai, atliktas vyno cecho 0,4 kV. elektros skydinės kapitalinis remontas, išplėsta gatavos produkcijos patalpa, prijungiant buvusią cukraus ir aromatų saugyklos patalpą bei dalį cukraus padavimo patalpos. Šie pertvarkymai leido padidinti gatavos produkcijos sandėlį 144 m². Taip pat suremontuota cukraus padavimo patalpa, kurioje sumontuotos naujos grindys, sutvarkytos sienos ir lubos, pakeista vamzdynų izoliacija, modernizuoti cukraus padavimo įrengimai. Kartu su naujo pakavimo į plėvelę automato įdiegimu buvo atliekamas įrengimų kapitalinis remontas. Pagal iš anksto paruoštą planą permontuoti transporteriai, gabenantys butelius į pakavimo automatą. Į kitą vietą perkeltas II linijos kamščiovimo bei banderolių klijavimo automatai, atlaisvinant vietą brendžio XO kalpokėlių valcavimo automatai. Naujas transporterių išplanavimas pagerino prieinamumą prie įrengimų, geriau išnaudojama pilstymo ir įforminimo baro patalpa. Kapitalinio remonto metu atlikta vyno gamybinio cecho šildymo ir vandens vamzdynų rekonstrukcija, pakeisti sudilę vamzdynai, atnaujinta izoliacija, pakeistas per mažo galingumo elektros jėgos kabelis į kupažavimo baro freoninę šaldymo mašiną. Taupant investicines lėšas, įsisavinant naujus trijų formatų 0,35 l, 0,5 l ir 0,7 l brendžio butelius, rekonstruotas senas Robino&Galandrino automatas, pritaikant jį naujo brendžio kalpokėlių valcavimui, dalis reikalingos įrangos pagaminta įmonėje. Vyno pilstymo ir įforminimo bare, įdiegus ekonomišką butelių skalavimo mašinas, žymiai sumažėjo vandens sunaudojimas. Turimi vandens minkštinimo įrengimai tapo per daug našūs, todėl pablogėjo jų mikrobiologiniai rodikliai. Buvo įdiegta nauja mažesnio našumo vandens minkštinimo stotis, esama sėkmingai pritaikyta AB „Anykščių vynas“. Kitas svarbus projektas, įgyvendintas vyno gamybos ceche, tai roboto – manipulatoriaus įdiegimas kartono dėžėms ir paketams su plėvele pakuoti ant palečių. Buvo stengiamasi pritaikyti turimus transporterius ir įrangą. Priemonė sumažino sunkų rankinį darbą, atlaisvino operatorius. Kupažavimo bare išbandyti ir pritaikyti naujo tipo moduliniai filtrai, skirti anglinei degtinės filtracijai bei sidabriniai ir platininiai filtrai, naudojami naujos degtinės linijos gamyboje. Šių filtrų panaudojimas leidžia sumažinti produkto bei pagalbinių medžiagų nuostolius. Stiprių gėrimų gamybos bare atlikta eksperimentinė stipraus grūdų gėrimo gamyba pagal senovės rusų technologiją. Įsisavinta denatūruoto etilo alkoholio gamyba iš šalutinio stipraus grūdų gėrimo produkto, kas leido gauti papildomų pajamų, realizavus šį gaminį.

Ataskaitiniais metais buvo atliktas spirito sandėlio išplėtimas. Buvo padaryti spirito talpos pamatai ant kurių sumontuota 75m³ talpa su aptarnavimo aikštele, įruoštas spirito gaudytuvas, apsauginis vožtuvas, padarytas apsauginis pylimas, sutvarkyta žaibosaugos bei žemėnimo kontūrų sistema, pertvarkyti elektros bei automatikos tinklai.

2008 metais AB „Anykščių vynas“ atlikta daug darbų modernizuojant įrengimus, tobulinant technologijas, gerinant dirbančiųjų darbo sąlygas, taupant energetinius resursus.

Siekiant sumažinti vyno produkcijos savikainą, vietoj cukraus vyno gamybai pradėtas naudoti fruktozės-gliukozės sirupas. Tuo tikslu paruoša sirupo priėmimo talpykla, sirupo priėmimo ir perdavimo linijos. Taip pat didelį ekonominį efektą, mažinant vyno savikainą, davė PET butelių panaudojimas vietoj stiklinių butelių. Tam tikslui pilstymo baro pakavimo ir išpakavimo bei apiforminimo įrengimai buvo pritaikyti dirbti su PET buteliais. Pilstymo bare išmontuota sena vandens minkštinimo stotis, dėžių plovimo mašina, gazuotų produktų išpilstymo linija. Jų vietoje sumontuota gazuotų gėrimų PET butelių išpilstymo linija, įsigyta iš Serbijos, popierinės etiketės linijinis etiketavimo automatas, įrengta nauja vandens minkštinimo stotis, perkelta iš AB „Alita“. Produkcijos

pakavimo patalpose atliktas dalinis grindų remontas. Vyno gamybos bare įsigyti produkto atšaldytojai, siurbiai, filtras. Įsisavinta nauja obuolių sulčių rauginimo gamybos technologija. Šiam tikslui koncentruotų sulčių gamybos bare perdirbtos masės maišytuvų maišyklės, maišytuvuose įrengtas šildymas, temperatūros kontrolės prietaisai, lygio davikliai, maišyklių pavaroms sumontuota švelnaus paleidimo įranga. Vyno gamybos (rauginimo) bare įrengtos papildomos maišyklės, aprištos 12,5 m³ talpos, pertvarkytos technologinės linijos, sumontuotas sulčių atšaldytojas, filtras. Degtinei filtruoti įsigytas modulinis filtras, kuriame nereikia naudoti brangaus filtro kartono.

AB „Anykščių vynas“ ir UAB „Vilkmergės alus“ reikmėms PET buteliai buvo pradėti gaminti AB „Anykščių vynas“ bendrovės patalpose. Tuo tikslu buvo sumontuoti suspausto oro vamzdynai, paruoštos patalpos, sumontuoti UAB „Terekas“ PET butelių pūtimo įrenginiai bei kompresoriai.

Katilinės patalpose įrengtas sandėlis produkcijos ir taros sandėliavimui. Taip pat rekonstruoti lietaus nuotekų valymo įrenginiai, ant pagrindinio gamybinio pastato sumontuotas žaibo laidis.

UAB „Vilkmergės alus“ 2008 metais, tobulinant gamybinį procesą bei siekiant pagerinti alaus kokybę, taip pat atlikta nemažai darbų. Buvo įrengta alaus mielių dauginimo patalpa, kas leido užtikrinti alaus mielių kokybę bei atlaisvino vieną talpą fermentacijos ceche, kurioje buvo dauginamos mielės. Tai leidžia vienu metu fermentuoti didesnę kiekį alaus bei taupyti perkamas mieles. Pastatytas gamybinių pastatų priestatas, kas leido išplėsti PET butelių pilstymo patalpą ir sumontuoti modernesnę iš AB „Anykščių vynas“ perkeltą pilstymo liniją. PET pilstymo našumas padidėjo dvigubai - iki 3,5 tūkst. ltr per valandą. Produkcija į PET butelius po linijos sumontavimo pilstoma viena pamaina. PET butelių pylimo patalpoje įrengtas oro filtras - jonizatorius, kas pagerina sanitarines oro sąlygas. Brandinimo rūsyje atlikti brandinimo talpų remonto darbai - restauruoti vidiniai emaliuoti paviršiai, atnaujinti slėgio palaikymo įrenginiai. Vandens paruošimo patalpoje atnaujintos vandens talpos. Visa tai leidžia užtikrinti kokybiškos produkcijos gamybą.

2008 m. liepos mėn. buvo patvirtintas atnaujintas gamtos apsaugos TIPK leidimas, leidžiantis gamybines nuotekas laistyti laukuose. Lapkričio mėn. atliktas vandenvietės požeminio vandens eksploatacinių išteklių ir sanitarinės apsaugos zonos įvertinimas

Nuo 2008 m. sausio 1 d. įdiegta buhalterinė apskaitos programa MBS AXAPTA leido kompiuterizuoti visą gamybinio proceso apskaitą, suvienodinti su įmonių grupe buhalterinės apskaitos principus.

2008 metais gaminamos produkcijos asortimentas buvo atnaujintas 19 naujų gėrimų, 20 neperspektyvių produktų gamyba nutraukta. Viso pirkėjams buvo siūloma per 200 pavadinimų įvairių alkoholinių gėrimų. Tai putojantys vynai, gazuoti gėrimai, alkoholiniai kokteiliai, sidrai, vaisių uogų ir vynuoginiai vynai, degtinė, brendis, konjakas, trauktinės, likeriai, samanė, kiti spiritiniai gėrimai, alus. Nealkoholinė produkcija – tai obuolių ir uogų koncentruotos sultys, obuolių aromatas, obuolių džiovintos išspaudos.

AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“ ir UAB „Vilkmergės alus“ gamybos apimtys 2006-2007 metais

	Produkcijos grupė	Mato vnt.	2006	2007	2008
1	Putojantis vynuogių vynas	HLT	33 073	34 905	37 186
2	Gazuoti vyno gėrimai	HLT	36 322	29 815	22 715
	Viso putojantys vynai:	HLT	69 395	64 720	59 901
3	Alkoholiniai kokteiliai	HLT	34 479	37 853	28 893
4	Sidrai	HLT	15 217	11 308	19 075
5	Vynai	HLT	41 262	57 937	50 654
6	Degtinė	HLT	59 262	65 278	50 389
7	Brendis, konjakas	HLT	19 054	20 864	16 113
8	Kiti stiprūs gėrimai	HLT	10 261	9 769	9 272
	Viso alkoholinė produkcija	HLT	248 930	267 729	234 297
9	Sidrai (nepilstyti)	HLT	38 800	44 400	9 200
	Alkoholinė produkcija iš viso:	HLT	287 730	312 129	243 497
10	Alus	HLT	-*	36 135*	47 830
11	Koncentruotos obuolių sultys (70Bx)	ton.	6 103	4 196	1 387
12	Obuolių aromatas	ton.	454	290	114
13	Džiovintos išspaudos	ton.	1 952	1 236	318

*2006 metais - 2007 metų I ketv. UAB „Vilkmergės alus“ dar nepriklausė įmonių grupei, todėl alaus gamyba pateikiama tik už 2007 metų balandžio – gruodžio mėnesius ir 2008 metus.

Alkoholinės produkcijos gamybos apimtys hektolitrais (be alaus produktų) 2008 metais palyginti su 2007 metais sumažėjo 12%, tačiau putojančio vyno pagaminta 7%, sidrų – 69% daugiau, nei praėjusiais metais. Koncentruotų obuolių sulčių pagaminta 67 %, obuolių aromato – 61 %, džiovintų išspaudų – 74 % mažiau, nei praėjusiais metais. Obuolių produktų gamybos sumažėjimą nulėmė tai, kad nebuvo rasta pirkėjų, kurie norėtų pirkti koncentruotas sultis.

Didelę reikšmę produkcijos savikainai turi perkamų žaliavų ir medžiagų kainos. Pirkimų skyrius sumaniai derina perkamų atsargų kainų ir kokybės klausimus. Siekiant aprūpinti įmones kokybiškomis žaliavomis, sudaromos ilgalaikės tiekimo sutartys su pastoviais ir gerai save užsirekomendavusiais tiekėjais tiek Lietuvoje, tiek kitose šalyse. Ilgalaikės bendradarbiavimo sutartys su tiekėjais bei dideli perkamų atsargų kiekiai (vienu metu sudarant sutartis AB „Alita“, AB „Anykščių vynas“, UAB „Vilkmergės alus“ bei UAB „Alita distribution“ pirkimams) leidžia išsiderėti mažesnes pirkimo kainas ir geresnes tiekimo sąlygas, taupyti lėšas. Medžiagoms, kurių kainos dažnai kito buvo pasirašomos sutartys su keliais tiekėjais, kas leido išsiderėti itin palankias pirkimo kainas. Viso AB „Alita“ pirkimo skyriuje 2008 metais sudaryta 228 pirkimo sutartys, iš jų 158 su Lietuvos tiekėjais, 61 su tiekėjais iš užsienio (iš jų 9 sutartys su žaliavų tiekėjais) bei 9 transporto paslaugų sutartys. Atskirai reikia paminėti brendžio žaliavos tiekimo problemas. Dėl brendžio žaliavos apmokestinimo kompensavimo reformos Europos Sąjungoje bei prasto vynuogių derliaus, 2008 metais net keletą kartų didėjo brendžio žaliavos kaina. Siekiant išlaikyti kuo mažesnę brendžio žaliavos pirkimo kainą, buvo pasirinktas vienas, mažiausias kainas pasiūlęs, tiekėjas. Turint keletą alternatyvių brendžio žaliavos tiekėjų buvo sutaupyta nemažai lėšų.

Ypatingas dėmesys skiriamas gaminių kokybei. 2008 metais produkcijos kokybė nuolat buvo kontroliuojama gamybos technologijos laboratorijos darbuotojų, kurie dirba pagal ISO 9001 ir MS RVASVT kokybės valdymo sistemų metodines instrukcijas. Gamybos technologijos laboratorijos darbuotojai nagrinėja naujas alkoholinių gėrimų tyrimo metodikas, savo darbe pritaiko technologijos ir kontrolės metodų pasikeitimus. Labai svarbus nepriklausomo šios laboratorijos darbuotojų darbo įvertinimas yra tai, kad 2008 metais Valstybinė veterinarijos tarnyba, įvertinusi pastarųjų metų atliktų tikrinimų rezultatų analizės ir rizikos vertinimo duomenis, AB „Alita“ įtraukė į mažai rizikos grupę priklausančių įmonių sąrašą ir suteikė galimybę pačiai įmonei atlikti savikontrolę, pateikiant rezultatus apskrities maisto ir veterinarijos tarnybai.

8. FINANSAI

AB „Alita“ konsoliduotą balansą ir konsoliduotą pelno (nuostolio) ataskaitą žiūrėti į konsoliduotos finansinės ataskaitos 6-8 puslapius.

2008 metais įmonių grupė patyrė 12 743 tūkst. Lt konsoliduoto grynojo nuostolio. Lyginant su 2007 metais rezultatas yra 20 642 tūkst. Lt blogesnis. Grynojo pelno sumažėjimą nulėmė nuo 2008 metų pradžios padidėję akcizai, kurie įtakojo pardavimo apimčių, o tuo pačiu ir bendrojo pelno sumažėjimą, atsargų ir ilgalaikio turto vertės sumažėjimas, abejotinių skolų nurašymas, UAB „Alita“ Distribution“ veiklos plėtra bei finansinė investicinė veikla, kurią sąlygojo investicijos į Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“.

AB „Alita“ įmonių grupės ir AB „Alita“ rodikliai:

	Įmonių grupės		Įmonės	
	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31
Finansinės priklausomybės koeficientas	2,10	3,20	1,72	2,41
Bendras skolos koeficientas	0,68	0,76	0,63	0,71
Einamojo likvidumo koeficientas	0,87	0,63	0,78	0,57
Turto apyvartumo koeficientas	0,69	0,76	0,45	0,37
Bendras pelningumas, %	35%	31%	43%	41%
Grynasis pelningumas, %	4%	-6%	13%	-7%
EBITDA pelningumas, %	15%	1%	25%	9%
Pelnas (nuostoli), tenkantis vienai akcijai (litais)	0,16	-0,25	0,31	-0,12

AB „Alita“ balansą ir pelno (nuostolio) ataskaitą žiūrėti nekonsoliduotos finansinės ataskaitos 6-8 puslapius.

2008 metų gruodžio 31 d. AB „Alita“ turto vertė sudarė 250,2 mln. Lt. Lyginant su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu matome, kad turtas sumažėjo 8,5 mln. Lt (dėl atsargų ir pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimo). Bendrovės ilgalaikis turtas sudaro 76%, trumpalaikis – 24 % viso turto.

Akcinis kapitalas pastaraisiais metais nepakito. 2008 metų gruodžio 31 d. savininkų nuosavybė sudarė 73,4 mln. Lt ir tai yra 21,8 mln. Lt mažiau, nei praeitais metais. Savininkų nuosavybė sudarė 29% visos savininkų nuosavybės ir įsipareigojimų. Ilgalaikiai įsipareigojimai padidėjo iki 72,2 mln. Lt ir sudarė 29% (2007 m. gruodžio 31 d. – 25%). Trumpalaikiai įsipareigojimai buvo lygūs 104,7 mln. Lt ir sudarė 42%. Iš viso ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai buvo lygūs 176,9 mln. Lt ir sudarė 71%.

2008 metais AB „Alita“ patyrė 6 193 tūkst. Lt grynąjį nuostolį. Lyginant su 2007 metais rezultatas pablogėjo 21 845 tūkst. Lt. Tokius rezultatus nulėmė dėl akcijų padidėjimo sumažėję pardavimai, kas įtakojo bendrojo pelno sumažėjimą, atsargų ir ilgalaikio turto vertės sumažėjimas bei finansinė ir investicinė veikla, kurią nulėmė investicijos į 2007 metais įsigytą Belgrado alaus daryklą „Beogradska Industrija Piva“ bei UAB „Alita Distribution“ veiklos plėtrą.

Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos ataskaitiniais metais sumažėjo 2 768 tūkst. Lt arba 14 %. Pagrindinė sąnaudų mažėjimo priežastis – sumažėję pardavimų apimtys, efektyvesnis logistikos padalinių darbas bei sumažėjusios reklamos sąnaudos, atsisakant mažai efektyvių projektų. Bendrosios ir administracinės sąnaudos padidėjo 9 377 tūkst. Lt. Sąnaudų padidėjimą nulėmė atsargų bei ilgalaikio turto vertės sumažėjimas, sukauptų sąnaudų dėl obuolių perdirbimo sezono nebuvimo bei abejotinių skolų nurašymas.

9. BENDROVĖ IR VISUOMENĖ

AB „Alita“ įmonių grupė įneša nemažą indėlį į šalies bei miesto socialinį ir kultūrinį gyvenimą. 2008 metais įvairių mokesčių Lietuvos Respublikos biudžetui buvo priskaičiuota 173,1 mln. Lt.

Mokesčiai pasiskirstė taip:

Mokesčio pavadinimas	Tūkst. Lt
Akcizo	121 990
Pridėtinės vertės mokestis	35 931
Pelno mokestis	210
Pakuotės mokestis	2 788
Soc. draudimo įmokos 31%	6 535
Soc. draudimo įmokos 3% iš atlyginimų	616
Pajamų mokestis iš atlyginimų	4 292
Pajamų mokestis iš dividendų	376
Kiti mokesčiai	383
Iš viso	173 121

AB „Alita“ ir AB „Anykščių vynas“ yra sudarytos kolektyvinės sutartys, kuriose numatytos socialinei rūpybai skirtos priemonės, skiriant pašalpas įmonės darbuotojams. 2008 metais įvairioms išmokoms buvo skirta: AB „Alita“ - 81,6 tūkst. Lt, AB „Anykščių vynas“ - 5,1 tūkst. Lt, UAB „Alita Distribution“ - 2,5 tūkst. Lt, UAB „Vilkmėgės alus“ - 1,2 tūkst. Lt. Kiekvienais metais yra skiriama lėšų darbuotojų socialinei – kultūrinei programai. AB „Alita“ darbuotojai naudojami medicinos punkto teikiamomis pirmosios pagalbos, fizioterapinėmis, stomatologijos kabineto paslaugomis. Įmonėse veikia valgyklos, maisto prekių parduotuvės, sudaromos sąlygos fizinei kultūrai ir sportui. Atostogų metu bendrovės dirbantieji ir jų šeimų nariai gali naudotis poilsio baze Ryliškiuose.

Dalį pelno bendrovė skiria meno, sporto ir kitiems kolektyvams, turintiems teisę gauti paramą ir labdarą, paremti. 2008 metais paramai ir labdarai AB „Alita“ skyrė 503,9 tūkst. Lt, AB „Anykščių vynas“ - 5,4 tūkst. Lt, UAB „Vilkmėgės alus“ - 3,5 tūkst. Lt. Bendrovės taip pat nemažai reklamuoja kultūrinių renginių metu, tuo pačiu propaguoja bei stiprina Lietuvos kultūrą.

10. BENDROVĖS PLANAI IR PROGNOZĖS

2009 metais pardavimų apimtims didžiausią įtaką turės susiklosčiusi ekonominė ir socialinė situacija, todėl sunku tokiomis sąlygomis prognozuoti įmonės apyvartą ir pelną. Planuojama, kad pagrindiniai 2009 m. tikslai, kuriuos įmonės vadovybė sieks įgyvendinti, bus:

- veiklos efektyvumo bei sąnaudų optimizavimas;
- logistikos funkcijų tobulinimas;
- produkcijos asortimento peržiūrėjimas, atsižvelgiant į pirkėjų reikalavimus.

Sprendžiant gamybos tobulinimo ir efektyvumo didinimo klausimus, 2009 m. investicijoms planuojama skirti 2 mln. litų.

AB „Alita“ bendrovės valdybos pirmininkas

Vytautas Junevičius

Priedas prie konsoliduoto metinio pranešimo

AB „Alita“ pranešimas apie Vilniaus vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ OMX Vilnius prekybos taisyklių 20.5. punktu, akcinė bendrovė „Alita“ šiame pranešime atskleidžia, kaip laikosi Vilniaus vertybinių popierių biržos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
<p>I principas: Pagrindinės nuostatos</p> <p>Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.</p>		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovė skelbia savo plėtros strategiją ir tikslus metinėse ir tarpinėse veiklos ataskaitose, kurios skelbiamos Vilniaus vertybinių popierių biržos ir bendrovės interneto tinklalapyje, respublikinėje spaudoje.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovės valdybos veikla sukoncentruota į strateginių tikslų vykdymą, akcininkų nuosavybės didinimą.
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	Kiekvieną ketvirtį Valdyba analizuoja ir vertina bendrovės vadovo pateiktą informaciją apie veiklos organizavimą, finansinę būklę ir ūkinę veiklą bei priima sprendimus, kurie naudingi bendrovei ir akcininkams .
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	Aktuali informacija skelbiama Vilniaus vertybinių popierių biržos ir bendrovės interneto puslapiuose, respublikinėje spaudoje. Bendrovė aktyviai dalyvauja miesto renginiuose, bendradarbiauja su tiekėjais ir kreditoriais, organizuoja pirkėjams akcijas, vykdo apklausas ir vertina pirkėjų pastabas bei atsiliepimus apie bendrovės veiklą ir produkciją.
<p>II principas: Bendrovės valdymo sistema</p> <p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.</p>		

<p>2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialų priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, tačiau jos funkcijas iš esmės atlieka valdyba.</p>
<p>2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje šias funkcijas atlieka kolegialus valdymo organas - valdyba.</p>
<p>2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.</p>	<p>Ne</p>	<p>Sudarytas tik vienas kolegialus organas ir tai yra valdyba.</p>
<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštaruoja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>	<p>Taip</p>	<p>Susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, kuri teikia rekomendacijas vadovui ir kuriai taikomi bendrovių valdymo kodekso laikymosi III ir IV principai, kiek tai neprieštaruoja valdybos darbo tvarkos reglamentas.</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.²</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba sudaryta iš 4 asmenų, kaip tai yra patvirtinta AB „Alita“ įstatuose.</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba, neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovo, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	<p>Ne</p>	<p>Direktoriai konsultantai (stebėtojų tarybos nariai) bendrovėje neišrinkti.</p>
<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas yra tas pats asmuo.</p>
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Visuotinio akcininkų susirinkime išrinkta Bendrovės valdyba sudaro sąlygas smulkiesiems akcininkams domėtis ir reikšti savo nuomonę apie bendrovės veiklą ir valdymą.</p>

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kausti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba svarsto kandidatūras ir teikia jas akcininkų susirinkimui pavirtinti. Informacija apie kandidatus į valdybą yra pateikiama akcininkų susirinkimo medžiagoje, su kuria akcininkai gali susipažinti iš anksto Akcinių bendrovių įstatyme nustatyta tvarka. Duomenys apie valdybos narius yra kaupiami, patikslinami ir pateikiami bendrovės metiniame pranešime.</p>
<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kandidatas į valdybos narius informuoja visuotinių akcininkų susirinkimą apie savo išsilavinimą, darbinę patirtį ir kompetenciją. Metiniame pranešime nurodoma valdybos sudėtis, jos narių išsilavinimas, darbinė veikla.</p>
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialaus organo nariai turi reikiamą kvalifikaciją, ilgametę patirtį bendrovės valdyme ir įvairiapusių žinių bei patirties savo užduotims tinkamai vykdyti.</p>
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Ne</p>	<p>Visi bendrovės valdybos nariai apie bendrovės veiklą bei organizaciją ir pasikeitimus yra informuojami valdybos posėdžiuose.</p>

<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Ne</p>	<p>Valdybos sudėtyje nepriklausomų narių nėra.</p>
--	-----------	--

⁴ Kodekse nemustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluoė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejoj, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi 	<p>Ne</p>	<p>Valdybos sudėtyje nepriklausomų narių nėra.</p>
--	-----------	--

būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;

6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;

7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;

8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;

9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.

3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.

<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje iki šiol nebuvo taikoma valdybos narių nepriklausomumo vertinimo ir skelbimo praktika.</p>
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>Ne</p>	<p>Nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo nustatyti.</p>
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje nėra nepriklausomo kolegialaus organo narių.</p>
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialus organas yra valdyba, kuri visuotiniam akcininkų susirinkimui teikia rekomendacijas ir pasiūlymus dėl bendrovės metinio pranešimo bei finansinės atskaitomybės ir pelno paskirstymo ataskaitų patvirtinimo.</p>

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluoatė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniam valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, valdybos nariai jiems skirtas funkcijas atlieka gerai.</p>
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdyba su bendrovės akcininkais elgėsi sąžiningai ir nešališkai. Akcininkams suteikiama informacija bendrovės įstatuose numatyta tvarka, interesų konfliktų nebuvo.</p>

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančių kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdamą įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatuose numatyta, kad bendrovės valdyba priima sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo ir hipotekos, laidavimo ir garantavimo bei dėl ilgalaikio turto įsigijimo už kainą didesnę kaip 1/20 įstatinio kapitalo. Bendrovės valdyba priima sprendimus dėl bendrovės filialų ir atstovybių steigimo ar jų veiklos nutraukimo, dėl bendrovės vadovo skyrimo ir kt.</p>
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovės valdybos pirmininkas ir generalinis direktorius yra tas pats asmuo.</p>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Skyrimo, Atlyginimų ir Audito komitetai nėra sudaryti.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Skyrimo, Atlyginimų ir Audito komitetai nėra sudaryti.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Skyrimo, Atlyginimų ir Audito komitetai nėra sudaryti.</p>

<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad priėti tokios išvados.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Skyrimo, Atlyginimų ir Audito komitetai nėra sudaryti.</p>
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Skyrimo, Atlyginimų ir Audito komitetai nėra sudaryti.</p>

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžius, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui;</p> <p>4) reikiamą dėmesį skirti testavimo planavimui;</p> <p>5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo.</p> <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Bendrovėje Skyrimo komiteto nėra.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais;</p> <p>2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą,</p>	Ne	Bendrovėje Atlyginimų komiteto nėra.

<p>kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;</p> <p>3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
---	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje Audito komiteto nėra.</p>
---	-----------	---

išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.

4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.

4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.

4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.

4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.

4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje nėra valdybos veiklos vertinimo ir informavimo apie tai praktikos.</p>
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Šią rekomendaciją įgyvendina bendrovės valdyba.</p>
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹¹</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba rengia posėdžius ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.</p>

¹¹ Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdybos nariai iš anksto informuojami apie šaukiamą posėdį, nustatytu laiku pateikiama medžiaga susipažinimui.</p>
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje yra tik valdyba.</p>
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro paprastosios vardinės akcijos, suteikiančios visiems akcininkams vienodas balsavimo teises.</p>
<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė emitento metinėje ir pusmečio ataskaitose ir atskleidžia išsamią informaciją, padedančią investuotojui daryti pagrįstas išvadas dėl akcijų įsigijimo. Informacija skelbiama AB NASDAQ OMX Vilnius informacinėje sistemoje.</p>

<p>6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą¹². Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovės įstatuose yra numatytas valdybos sprendimų, kurie priimami be susirinkimo pritarimo, sąrašas. Galimybė susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus visiems akcininkams nėra sudaroma.</p>
<p>6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.</p>	<p>Taip</p>	<p>Likus mėnesiui iki visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, AB NASDAQ OMX Vilnius informacinėje sistemoje, dienraštyje „Lietuvos rytas“ ir bendrovės interneto puslapyje paskelbiama apie susirinkimo sušaukimo laiką ir vietą. Bendrovės vadovas ir bendrovės valdyba sudaro galimybę akcininkams susipažinti su bendrovės dokumentais, susijusiais su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke tais terminais ir tvarka, kuri numatyta Akcinių bendrovių įstatyme ir bendrovės įstatuose.</p>
<p>6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje.¹³ Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	<p>Taip</p>	<p>Likus 10 dienų iki susirinkimo pradžios, AB NASDAQ OMX Vilnius informacinėje sistemoje, dienraštyje „Lietuvos rytas“ patalpinamas pranešimas apie akcininkų susirinkimui teikiamą nutarimo projektą. Po susirinkimo irgi pateikiamas pranešimas AB NASDAQ OMX Vilnius informacinėje sistemoje, spaudoje apie priimtus akcininkų susirinkimo nutarimus. Spaudoje lietuvių kalba, biržos informacinėje sistemoje - ir anglų kalba.</p>
<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė sudaro sąlygas akcininkams balsuoti užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį, kaip numato Akcinių bendrovių įstatymas, nedalyvaujant susirinkime.</p>

¹² Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvarstomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

¹³ Išankstinis minėtų dokumentų skelbimas bendrovės interneto tinklalapyje turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į Akcinių bendrovių įstatymo (Žin., 2003, Nr. 123-5574) 26 straipsnio 7 dalyje nurodytą 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo terminą.

<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Nebuvo poreikio bei akcininkų pageidavimo.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai laikosi šių rekomendacijų.</p>
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	<p>Ne</p>	<p>Tokių atvejų nebuvo. Šių sandorių sudarymo tvarka bendrovėje neregamentuota.</p>
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	<p>Ne</p>	<p>Tokių atvejų nebuvo. Šių sandorių sudarymo tvarka bendrovėje neregamentuota.</p>
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	<p>Ne</p>	<p>Šios nuostatos laikomasi tais atvejais, kai valdyboje sprendžiami valdybos nario, bendrovės vadovo darbo užmokesčio klausimai.</p>

VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika		
Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovė viešai neskelbia savo atlyginimų politikos, nes tai yra Bendrovės vidinis ir konfidencialus dokumentas. Bendra informacija apie vidutinius atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžius bei bendra Bendrovės vadovams per metus išmokėta atlyginimų suma yra viešai skelbiama metiniame pranešime.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.

<p>8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.
<p>8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.</p>	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.
<p>8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. <p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba 	Ne	Bendrovė šių nuostatų netaiko.

<p>dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	Ne	Bendrovė šios nuostatos netaiko.

<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. <p>Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>	Ne	Bendrovėje tokios praktikos nėra
<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>	Ne	Tokių atvejų nebuvo.
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemeje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	Ne	Bendrovėje tokios praktikos nėra

<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Bendrovės valdyba stengiasi užtikrinti visų interesų turėtojų teises, kurias gina įstatymai.
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.	Taip	Interesų turėtojai gali dalyvauti įmonės valdyme, kiek tai leidžia LR įstatymai.
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	Taip	Šios nuostatos laikomasi tiek, kiek tai leidžia LR įstatymai.
<p>X principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p>	Taip, išskyrus 4 punktą	<p>Informacija, nurodyta šiose rekomendacijose, išskyrus 4 punktą, atskleidžiama šiuose šaltiniuose: bendrovės metiniame pranešime, konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje bei jos aiškinamajame rašte, pranešimuose apie esminius įvykius. Ši informacija skelbiama:</p> <p>Vilniaus vertybinių popierių biržos tinklalapyje www.omxgroup.com/vilnius AB „Alita“ tinklalapyje www.alita.lt/investuotojams.</p>

10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.	Taip	Atskleidžiami įmonių grupės konsoliduotos veiklos rezultatai.
10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.	Taip	Bendrovės metiniame pranešime skelbiama informacija apie kolegialaus organo narių turimą kvalifikaciją ir ilgametę patirtį bendrovės valdyme. Atlyginimų politika viešai neskelbiama, nes tai yra Bendrovės vidinis ir konfidencialus dokumentas. Bendra informacija apie vidutinius Bendrovės vadovams per metus išmokėtus atlyginimus bei bendra suma yra viešai skelbiama metiniame pranešime.
10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programą ir pan.	Ne	Bendrovėje tokios praktikos nėra
10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	Esminė informacija skelbiama AB NASDAQ OMX Vilnius interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalbomis, bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių kalba, dienraštyje „Lietuvos rytas“ lietuvių kalba.
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	Esminė informacija skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje www.alita.lt lietuvių kalba.
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	Bendrovės interneto tinklalapyje buvo skelbiami visi 2008 m. esminiai įvykiai, bendrovės 2007 m. metinis pranešimas ir finansinės ataskaitos.

<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>Taip</p>	<p>Nepriklausoma audito įmonė atlieka bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą.</p>
<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo bendrovės valdyba.</p>
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokesį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, -- bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Neaktuali</p>	<p>Bendrovės audito įmonė nesuteikė ne audito paslaugų bendrovei ir nėra gavusi užmokesčio už tai iš bendrovės.</p>